ITIKA 2021 - 2027

Integrovaná územní investice Karlovarské aglomerace

I. Popis aglomerace
II. Analytická část

Zpracovatel

SPF Group, s.r.o.

Bozděchova 99/6
400 01 Ústí nad Labem

IČ: 25492781
DIČ: CZ25492781

Verze

1.0 | srpen 2020

Za podpory

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR

Obsah

I. Popis aglomerace

1 Metoda vymezení území Kalovarské aglomerace ... 6
2 Popis území Kalovarské aglomerace ... 7
3 Koncepční dokumenty pokrývající území Karlovarské aglomerace ... 10

II. Analytická část

1 Situační analýza ... 13
1.1 Obyvatelstvo a občanská vybavenost ... 13
1.1.1 Obyvatelstvo ... 13
1.1.2 Bydlení ... 18
1.1.3 Sociální služby ... 21
1.1.4 Sociální vyloučení ... 24
1.1.5 Zdravotnictví ... 27
1.1.6 Občanská vybavenost a kultura ... 29
1.1.7 Veřejná prostranství ... 32
1.2 Školství a vzdělávání ... 36
1.2.1 Mateřské školy ... 36
1.2.2 Základní školy ... 37
1.2.3 Střední školy ... 38
1.2.4 Vysoké školy a vyšší odborné školy ... 39
1.2.5 Celoživotní učení ... 39
1.3 Ekonomický rozvoj a trh práce ... 42
1.3.1 Trh práce a zaměstnanost ... 42
1.3.2 Nezaměstnanost ... 47
1.3.3 Věda, výzkum a inovační prostředí ... 50
1.3.4 Cestovní ruch a lázeňství ... 53
1.4 Řízení a správa území ... 60
1.4.1 Veřejná správa ... 60
1.4.2 Financování a rozpočty obcí ve vymezeném území ... 61
1.4.3 Aplikace e-governmentu a SMART technologie ve veřejné správě ... 63
1.5 Doprava a dopravní infrastruktura ... 65
1.5.1 Aktivní dopravní módy ... 65
1.5.2 Veřejná doprava ... 67
1.5.3 Individuální automobilová doprava ... 70
1.5.4 Liniové stavby – pozemní komunikace ... 73
1.5.5 Mosty a lávky ... 76
1.5.6 SMART řešení v dopravě ... 77
1.6 Energetika ... 80
1.6.1 Zásobování elektrickou energií ... 80
1.6.2 Další alternativní zdroje elektrické energie ... 81
1.6.3 Zásobování plynem ... 82
1.6.4 Zásobování teplem ... 82
1.6.5 Energetický management ... 83
1.7 Životní prostředí ... 84
1.7.1 Vodní prostředí ... 84
1.7.2 Ovzduší ... 87

1.7.3 Hluk 88
1.7.4 Ochrana přírody a krajiny 88
1.7.5 Staré ekologické zátěže 90
1.7.6 Brownfieldy 93
1.7.7 Odpadové hospodářství 95
1.7.8 Zásobování pitnou vodou 97
1.7.9 Kanalizace a čištění odpadních vod 97
2 Analýza problémů, rozvojových potřeb a potenciálu území ITI 100
3 Analýza stakeholderů 107
4 Seznam zkratek 127
5 Seznam tabulek, grafů a obrázků 128

Přílohy

Příloha 1: Seznam obcí Karlovarské aglomerace

Příloha 2: Mapa Karlovarské aglomerace

I.

POPIS ÚZEMÍ

1 Metoda vymezení území Karlovarské aglomerace

Vymezení Karlovarské aglomerace vzniklo na základě jednotné metodiky[1] zadané Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, jejímž výstupem je dokument „Vymezení území pro Integrované teritoriální investice (ITI) v ČR“[2]

Jednotná metodika využila pro vymezení metropolitních oblastí a aglomerací data mobilních operátorů a aktuální data ze statistické evidence, a to na úrovni obcí. Pro vymezení byl využit syntetický koeficient složený ze 3 metod:

1. Integrovaný systém středisek (území koncentrace kontaktů)

Princip metody postihuje intenzitu kontaktů mezi středisky metropolitní oblasti na základě dat mobilních operátorů. Vzniká tak matice denních dojížďkových proudů (návštěv) mezi 2 obcemi, kdy jedna je považována za bydliště a druhá za obec navštívenou. Mobilní data postihují nejen pracovní a školskou dojížďku, ale i všechny cesty během 35 po sobě následujících dní.

2. Čas strávený v jádrových městech

Metoda je založená na posouzení množství času, který obyvatelé obcí v zázemí jádrových měst stráví v regionálních centrech, což svědčí o vzájemné komplementaritě rezidenční, pracovní a obslužné funkce mezi jednotlivými sídly aglomerace.

3. Zóny rezidenční suburbanizace

Tato metoda postihuje šíření městského obyvatelstva v metropolitní oblasti do zázemí měst, čímž dochází k nepřímé urbanizaci a přenosu městského životního stylu do prostoru zázemí velkých měst. V suburbánní zóně měst narůstá propojenost vazeb mezi obcemi ze zázemí města a jádrovými městy. Obce zasažené suburbanizací je možné považovat za území, kam by měly směrovat investice namířené k řešení infrastrukturních problémů aglomerace (tj. dopravní, technické, obslužné a sociální infrastruktury). Suburbánní obce jsou vymezeny na základě intenzity bytové výstavby a intenzity migračního přírůstku z jádrových měst.

Výsledné vymezené území je rozsáhlejší, než území vymezené pro IPRÚ 2014-2020. Původní vymezení území aglomerace využívalo 3 metody - multikriteriálních statistické metody hodnotící rozvojové potenciály a limity jednotlivých obcí, vymezení rozvojových oblastí republikového významu OB12 (definované v Politice územního rozvoje ČR 2008 a Zásadách územního rozvoje Karlovarského kraje 2010) a statistiku tradičních dojížďkových proudů. Původní území činilo 27 obcí a měst.

Na základě nové metody se území aglomerace rozrostlo především o město Sokolov a rozsáhlé území na jihovýchodě aglomerace (vč. obcí Bečov nad Teplou a Bochov) a naopak z něj byla vyřazena obec Vřesová. Do vymezeného území nyní spadá celkem 33 obcí.

---

[1] V programovém období 2014-2020 bylo vymezení v jednotlivých aglomeracích a metropolitních oblastech provedeno metodicky odlišnými způsoby. Pro období 2021+ je pro všechna území centrálně stanovena jednotná metodika.

[2] Vymezení území pro Integrované teritoriální investice (ITI) v ČR, Závěrečný dokument, třetí verze, Praha, leden 2020.

2 Popis území Karlovarské aglomerace

Karlovarská aglomerace představuje hustě obydlené území ležící v podkrušnohorské pánevní oblasti. Karlovarská aglomerace nyní zahrnuje 33 obcí, které se nacházejí ve 3 správních obvodech ORP (Karlovy Vary, Ostrov a Sokolov) a představují 24 % obcí Karlovarského kraje. Územní aglomerace má rozlohu 610 km^2 [a] k 1. 1. 2019 zde žilo 139 tis. obyvatel (47 % obyvatel kraje).

Následující tabulky ukazují základní ukazatele aglomerace ve vztahu ke Karlovarskému kraji, charakteristiky populační dynamiky a přehled obcí zařazených do aglomerace.

Tabulka 1: Karlovarská aglomerace ve vztahu ke Karlovarskému kraji a její charakteristiky populační dynamiky

Podíl na počtu obcí kraje (%)	24,63
Podíl na rozloze kraje (%)	18,44
Podíl na počtu obyvatel kraje (%)	47,21
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel (průměr za roky 2014-2018, ‰)	-1,85
Migrační přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel (průměr za roky 2014-2018, ‰)	-1,76

Zdroj: Vymezení území pro Integrované teritoriální investice (ITI) v ČR, Závěrečný dokument, Třetí verze, Praha, leden 2020

Tabulka 2: Přehled obcí zahrnutých do vymezené Karlovarské aglomerace

Kód ORP	Název ORP	Kód obce	Název obce/města	Typ územní samosprávné jednotky	Počet obyvatel 2019	Katastrální výměra v ha
4103	Karlovy Vary	538001	Andělská Hora	obec	372	808
4103	Karlovy Vary	554995	Bečov nad Teplou	město	934	1 982
4103	Karlovy Vary	555029	Bochov	město	1 980	9 569
4103	Karlovy Vary	555045	Božičany	obec	636	766
4103	Karlovy Vary	537870	Březová	obec	529	208
4103	Karlovy Vary	537918	Dalovice	obec	2 000	628
4103	Karlovy Vary	538116	Děpoltovice	obec	374	1 288
4106	Ostrov	538159	Hájek	obec	623	875
4103	Karlovy Vary	551651	Hory	obec	281	788
4106	Ostrov	555185	Hroznětín	město	2 041	2 379
4107	Sokolov	560383	Chodov	město	13 394	1 426
4103	Karlovy Vary	537926	Jenišov	obec	1 079	518

4103	Karlovy Vary	554961	Karlovy Vary	statutární město	48 501	5 908
4103	Karlovy Vary	555258	Kolová	obec	763	703
4106	Ostrov	578045	Krásný Les	obec	329	2 271
4103	Karlovy Vary	555347	Kyselka	obec	792	653
4107	Sokolov	560537	Loket	město	3 055	2 673
4103	Karlovy Vary	537934	Mírová	obec	336	390
4103	Karlovy Vary	555380	Nejdek	město	7 807	5 226
4103	Karlovy Vary	555398	Nová Role	město	4 161	1 353
4107	Sokolov	560570	Nové Sedlo	město	2 599	1 698
4106	Ostrov	555428	Ostrov	město	16 731	5 041
4103	Karlovy Vary	537969	Otovice	obec	916	442
4103	Karlovy Vary	556947	Pila	obec	535	711
4103	Karlovy Vary	555533	Sadov	obec	1 269	1 934
4103	Karlovy Vary	538027	Smolné Pece	obec	206	645
4107	Sokolov	560286	Sokolov	město	23 241	2 292
4103	Karlovy Vary	555550	Stanovice	obec	630	3 161
4103	Karlovy Vary	555592	Stružná	obec	573	1 262
4103	Karlovy Vary	555614	Šemnice	obec	673	1 322
4103	Karlovy Vary	537845	Teplička	obec	119	456
4106	Ostrov	555703	Velichov	obec	549	235
4107	Sokolov	560685	Vintířov	obec	1 187	1 436

Zdroj: ČSÚ, VDB, 2019

Obrázek 1: Mapa Karlovarské aglomerace

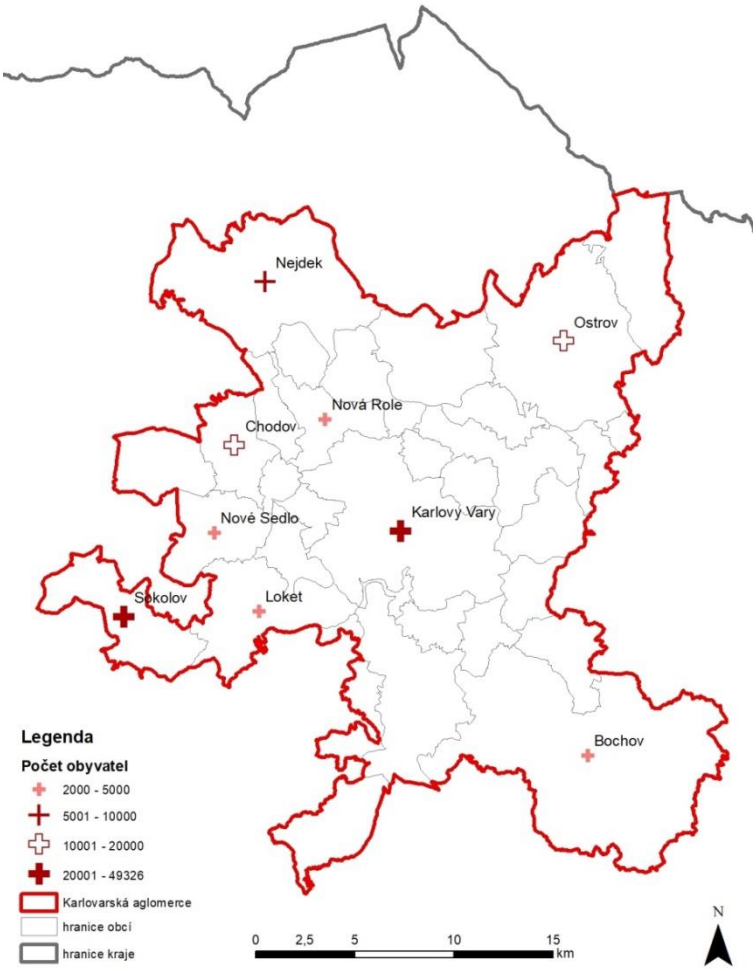

Karlovarská aglomerace je ze všech vymezených aglomerací co do počtu obcí nejmenší. Centrem aglomerace je samozřejmě město Karlovy Vary a dále pak několik populačně větších měst – Sokolov, Ostrov, Nejdek a Chodov. Mezi těmito centry jsou díky geografické blízkosti a dopravní provázanosti silné prostorové vazby, **nicméně z pohledu dalších charakteristik se jedná o území značně různorodé. Jedná se především o oblast ekonomiky, kdy doménou centra aglomerace – Karlových Varů je cestovní ruch, resp. lázeňství, zatímco jeho další větší města vykazují jiné ekonomické charakteristiky, vč. problémů souvisejících se strukturálními změnami v důsledku útlumu těžby hnědého uhlí a souvisejících odvětví (energetika, teplárenství, chemický průmysl) či úpadkem strojírenských závodů.**

Město Karlovy Vary plní velmi významnou pracovní, kulturně-společenskou či dopravní funkci, což se projevuje mimo jiné na dojížďce za zaměstnáním, do škol i za službami z ostatních měst a obcí. Co se týče dojížďky do zaměstnání, např. z Nejdku dojíždí do Karlových Varů 50 % všech vyjíždějících za zaměstnáním. V případě obce Ostrov se jedná o 47 % a obce Chodov o 39 % všech vyjíždějících za zaměstnáním. Výjimku činí pouze Sokolov, ze kterého do Karlových Varů míří jen 22 % vyjíždějících. I zde, stejně jako u všech ostatních obcí aglomerace však platí, že Karlovy Vary jsou dominantním cílem dojížďky.

3 Koncepční dokumenty pokrývající území Karlovarské aglomerace

Koncepční dokumenty Karlovarského kraje

- Úplné znění Zásad územního rozvoje Karlovarského kraje po vydání Aktualizace č. 1 (2018)
- Koncepce rozvoje silniční sítě v Karlovarském kraji
- Plán dopravní obslužnosti území Karlovarského kraje na období let 2016 – 2028
- Strategie rozvoje cykloturistiky a cyklodopravy v Karlovarském kraji na období let 2010 - 2015
- Aktualizace Strategie rozvoje cyklistiky v Karlovarském kraji na období 2016 – 2022
- Koncepce BESIP v Karlovarském kraji
- Regionální inovační strategie Karlovarského kraje (RIS3)
- Program rozvoje Karlovarského kraje 2014-2021
- Program rozvoje Karlovarského kraje na období 2021 – 2027
- Strategie rozvoje konku renceschopnosti Karlovarského kraje 2013 - 2020
- Marketingová strategie pro Karlovarský kraj
- Územní energetická koncepce
- Strategie ochrany před povodněmi pro území Karlovarského kraje
- Program rozvoje odpadového hospodářství a kanalizací Karlovarského kraje
- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací
- Plán odpadového hospodářství
- Integrovaný systém nakládání s odpady v Karlovarském kraji
- Koncepce ochrany přírody a krajiny
- Koncepce snižování emisí a imisí znečišťujících látek a energetická koncepce Karlovarského kraje
- Program ke zlepšení kvality ovzduší Karlovarského kraje 2012
- Krajská koncepce Environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty a Akční plán
- Zásady rozvoje sociálních služeb v Karlovarském kraji pro období let 2007 –2017
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Karlovarském kraji
- Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2015 – 2020
- Strategie zdravotnictví Karlovarského kraje
- Koncepce rozvoje lázeňství a balneologie Karlovarského kraje
- Koncepce rozvoje cestovního ruchu v Karlovarském kraji na období 2018 - 2023
- Koncepce kultury Karlovarského kraje pro období let 2013 – 2020
- Školská inkluzivní koncepce Karlovarského kraje
- Strategie rozvoje lidských zdrojů Karlovarského kraje
- Plán sportu Karlovarského kraje 2018 – 2023
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Karlovarského kraje
- Krajský akční plán 1 v Karlovarském kraji
- Analýza potenciálu rozvoje terciárního vzdělávání Karlovarského kraje
- Koncepce prevence kriminality Karlovarského kraje
- Strategie Karlovarského kraje pro oblast eGovernmentu
- Akční plán protihlukových opatření pro hlavní pozemní komunikace
- Územní studie silniční dopravy v oblasti Karlových Varů

Koncepční dokumenty města Karlovy Vary

- Strategický plán udržitelného rozvoje města Karlovy Vary 2014 – 2020 (Strategie KV°)
- Strategie KV° 2040 (v procesu přípravy)
- Integrovaný plán rozvoje území aglomerace Karlovy Vary 2013-2020
- Místní Agenda 21
- Program regenerace lázeňské památkové zóny
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb města Karlovy Vary 2014 - 2018
- Plán udržitelné městské mobility statutárního města Karlovy Vary a generel dopravy
- Aktivní a systémové řešení dopravy v klidu
- Program rozvoje cyklistické dopravy v Karlových Varech (generel cyklodopravy)
- Koncepce dopravy ve vnitřním území lázeňského místa Karlovy Vary
- Generel bezbariérovosti
- Strategie koncepčního přístupu k veřejným prostranstvím města Karlovy Vary
- Manuál tvorby veřejných prostranství města Karlovy Vary
- Plán rozvoje sportu v Karlových Varech
- Územní plán Karlovy Vary
- Návrh územního plánu Karlovy Vary 2019
- Návrh Plánu ochrany památkové rezervace města Karlovy Vary 2018
- Statut lázeňského místa
- Územní koncepční studie „Nové železniční zastávky v Karlových Varech“

Strategické dokumenty dalších měst a obcí

- Strategický plán udržitelného rozvoje města Sokolov
- Strategický plán rozvoje města Ostrova 2005-2020 [akt. 2012]
- Strategický plán rozvoje města Chodov 2025 (2005)
- Strategický plán rozvoje města Nejdek 2019 – 2025
- Strategické plány/programy rozvoje dalších měst a obcí (Bochov, Kyselka, Loket, Mírová, Hájek....)
- MAP Karlovy Vary (ORP Karlovy + Teplá)
- MAP Ostrov (ORP Ostrov)
- MAP Sokolov (ORP Sokolov + Kraslice)

II.

ANALYTICKÁ ČÁST

1 Situační analýza

Stěžejním zdrojem dat a informací pro zpracování situační analýzy byla Veřejná databáze Českého statistického úřadu a další veřejně dostupná data. Důležitým podkladem byly rovněž již existující koncepční dokumenty zpracované na úrovni kraje, města Karlovy Vary a dalších obcí z aglomerace.

Snahou bylo analyzovat vymezené území aglomerace, avšak vzhledem k nedostupnosti/neúplnosti dat na úrovni obcí je analýza v některých částech podpořena daty za vyšší územně správní jednotky, a to ORP, okresy či celý Karlovarský kraj. Předpokládáme však, že charakteristiky a trendy projevující se na území celého kraje lze aplikovat alespoň částečně i na zájmové území Karlovarské aglomerace.

3.1 Obyvatelstvo a občanská vybavenost

Následující kapitola popisuje základní demografické údaje o obyvatelstvu a dále se zabývá občanskou vybaveností v oblasti bydlení, sociálních služeb, zdravotnictví, volnočasových aktivit, kultury a sportu. Zahrnuta jsou i veřejná prostranství, která s kvalitou života obyvatel aglomerace úzce souvisí.

3.1.1 Obyvatelstvo

Počet obyvatel se v Karlovarské aglomeraci každoročně mírně snižuje. Mezi lety 2013 a 2019 v aglomeraci došlo ke snížení počtu obyvatel o 2,1 %. Největší relativní pokles obyvatel mezi lety 2013 a 2019 byl zaznamenán ve velkých městech aglomerace – Chodově, Nejdku, Sokolově, Karlových Varech a dále v Březové a Bečově nad Teplou. Naopak největší přírůstek zaznamenaly obec Smolné pece (nárůst o 51 %), Jenišov, Andělská hora, Hory a Pila. Celkově je však vymezené území dlouhodobě populačně ztrátové. Mezi lety 2001 a 2011 došlo ke snížení o 0,7 %, což naznačuje, že trend vylidňování dokonce nabírá na síle.

Tabulka 3: Vývoj počtu obyvatel v Karlovarské aglomeraci

Název obce	Počet obyvatel		Rozdíl mezi lety 2013 a 2019	
	2013	2 019	Absolutně	Relativně (%)
Andělská Hora	294	372	78	+26,53
Bečov nad Teplou	965	934	-31	-3,21
Bochov	2034	1 980	-54	-2,65
Božičany	637	636	-1	-0,16
Březová	546	529	-17	-3,11
Dalovice	1910	2 000	90	+4,71
Děpoltovice	366	374	8	+2,19
Hájek	552	623	71	+12,86
Hory	224	281	57	+25,45
Hroznětín	1910	2 041	131	+6,86
Chodov	14110	13 394	-716	-5,07
Jenišov	840	1 079	239	+28,45

Karlovy Vary	50172	48 501	-1 671	-3,33
Kolová	707	763	56	+7,92
Krásný Les	305	329	24	+7,87
Kyselka	806	792	-14	-1,74
Loket	3130	3 055	-75	-2,40
Mírová	319	336	17	+5,33
Nejdek	8221	7 807	-414	-5,04
Nová Role	4124	4 161	37	+0,90
Nové Sedlo	2627	2 599	-28	-1,07
Ostrov	17235	16 731	-504	-2,92
Otovice	737	916	179	+24,29
Pila	498	535	37	+7,43
Sadov	1253	1 269	16	+1,28
Smolné Pece	136	206	70	+51,47
Sokolov	23981	23 241	-740	-3,09
Stanovice	605	630	25	+4,13
Stružná	532	573	41	+7,71
Šemnice	598	673	75	+12,54
Teplička	111	119	8	+7,21
Velichov	544	549	5	+0,92
Vintířov	1165	1 187	22	+1,89
Aglomerace celkem	142194	139215	-2 979	-2,10

Zdroj dat: VDB ČSÚ
Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě červená = největší úbytek, sytě zelená = nejvyšší přírůstek)

Na trvalém poklesu počtu obyvatel v regionu má výrazný podíl záporné migrační saldo. Nejvíce migračně ztrátová jsou větší města aglomerace a naopak dochází ke stěhování obyvatel do jejich zázemí. I nadále tedy pokračuje suburbanizace, ke které v aglomeraci docházelo již i v minulém programovém období.

Obrázek 2: Hrubá míra migračního přírůstku v obcích Karlovarské aglomerace (10 letý průměr let 2010-2019)

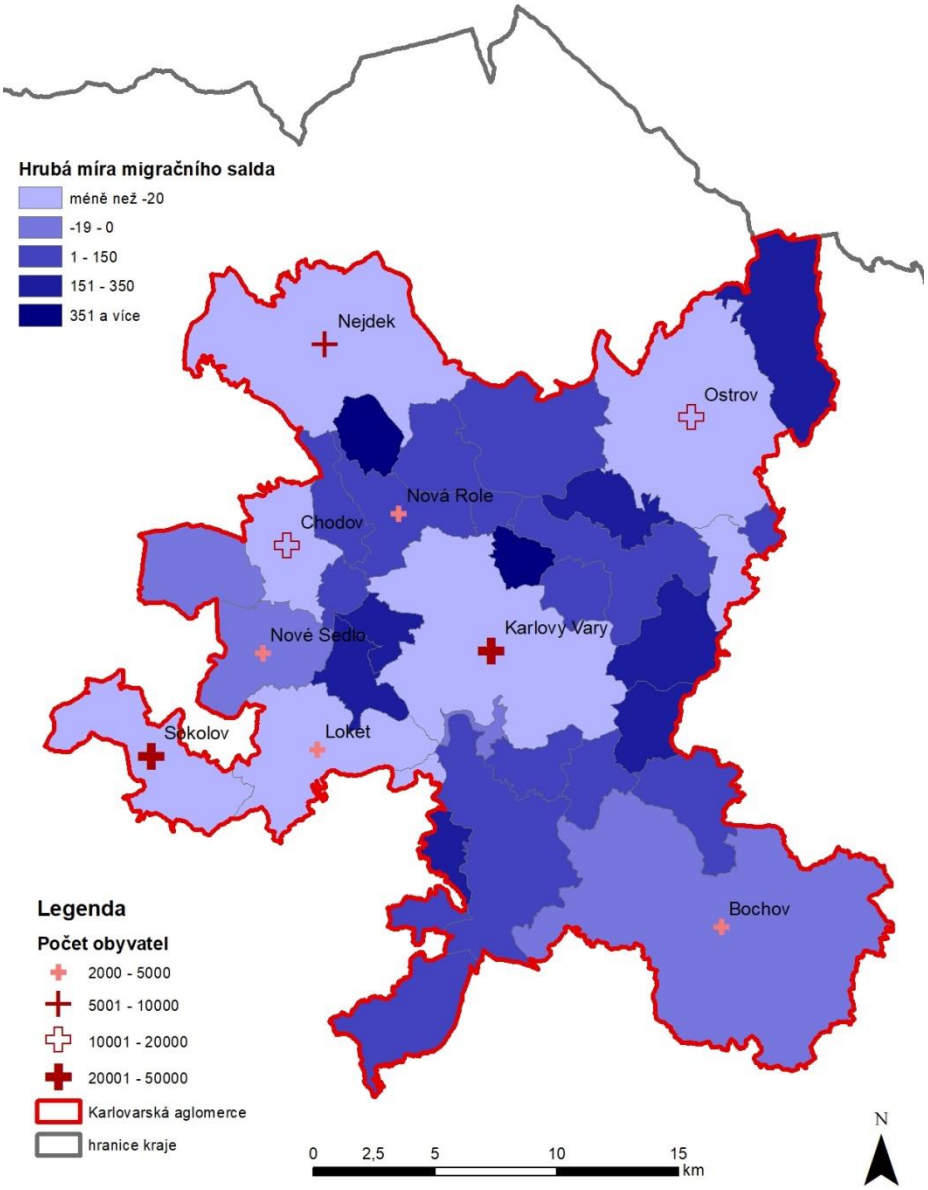

Obecným trendem aglomerace, stejně jako celého Karlovarského kraje a celé ČR, je stárnutí obyvatel. Podíl obyvatel v předproduktivním věku (0-14 let) je v aglomeraci 15 %, zatímco podíl obyvatel v postproduktivním věku (65 let a více) je v aglomeraci 21 %.

Tabulka 4: Věková struktura obyvatel v Karlovarské aglomeraci v roce 2019

Název obce	Počet obyvatel 2019	Podíl na celkovém počtu obyvatel v %		
		0-14	15-64	65+
Andělská Hora	372	19	61	19
Bečov nad Teplou	934	15	63	23
Bochov	1 980	17	66	17
Božičany	636	15	67	17
Březová	529	16	65	23
Dalovice	2 000	16	64	20
Děpoltovice	374	11	70	22
Hájek	623	17	70	14
Hory	281	20	70	15
Hroznětín	2 041	17	66	17
Chodov	13 394	15	64	20
Jenišov	1 079	20	68	12
Karlovy Vary	48 501	13	62	24
Kolová	763	18	68	17
Krásný Les	329	17	67	16
Kyselka	792	14	65	20
Loket	3 055	16	70	15
Mírová	336	15	64	19
Nejdek	7 807	14	65	20
Nová Role	4 161	16	62	21
Nové Sedlo	2 599	17	67	17
Ostrov	16 731	15	64	21
Otovice	916	20	65	18
Pila	535	18	65	20
Sadov	1 269	14	70	16
Smolné Pece	206	21	70	14
Sokolov	23 241	15	64	20
Stanovice	630	17	68	15
Stružná	573	17	70	14

Šemnice	673	16	69	14
Teplička	119	13	68	22
Velichov	549	14	67	18
Vintířov	1 187	22	67	11
Aglomerace celkem	139 215	15	64	21

Zdroj dat: VDB ČSÚ
Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (zelená = nejnižší podíl, tmavě červená = nejvyšší podíl)

Z prognóz ČSÚ vyplývá, že trend stárnutí obyvatelstva bude nadále pokračovat a tento trend je nutné uvažovat při plánování sociální a bytové politiky měst a obcí, politiky v oblasti vzdělávání, dopravy a dalších veřejných služeb.

Specifikem Karlovarské aglomerace je počet trvale žijících cizinců (v roce 2018 jich žilo v Karlovarském kraji 20 663), který je v ČR druhý nejvyšší hned po Praze. Tento fakt pak ovlivňuje celkově sociální vztahy v aglomeraci a zároveň to přináší nové potřeby například v oblasti sociálních služeb či vzdělávání.

Vzdělanostní struktura aglomerace je ve srovnání s ČR výrazně podprůměrná. Největší rozdíl je zřejmý u obyvatel se základním vzděláním (včetně neukončeného), celorepublikový průměr je 18,6 % obyvatel, v Karlovarské aglomeraci to je 22,7 %. Rozdíl je i u vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva, kdy celorepublikový průměr je 13,2 %, zatímco v Karlovarské aglomeraci je to 9,3 %. To je dáno mimo jiné velmi omezenou nabídkou terciárního vzdělávání v aglomeraci i kraji a omezenou nabídkou kvalifikovaných pracovních příležitostí, což vede k odchodu mladých talentovaných obyvatel za studiem a za prací mimo aglomeraci, resp. kraj.

Graf 1: Vzdělanostní struktura Karlovarské aglomerace v porovnání s ČR

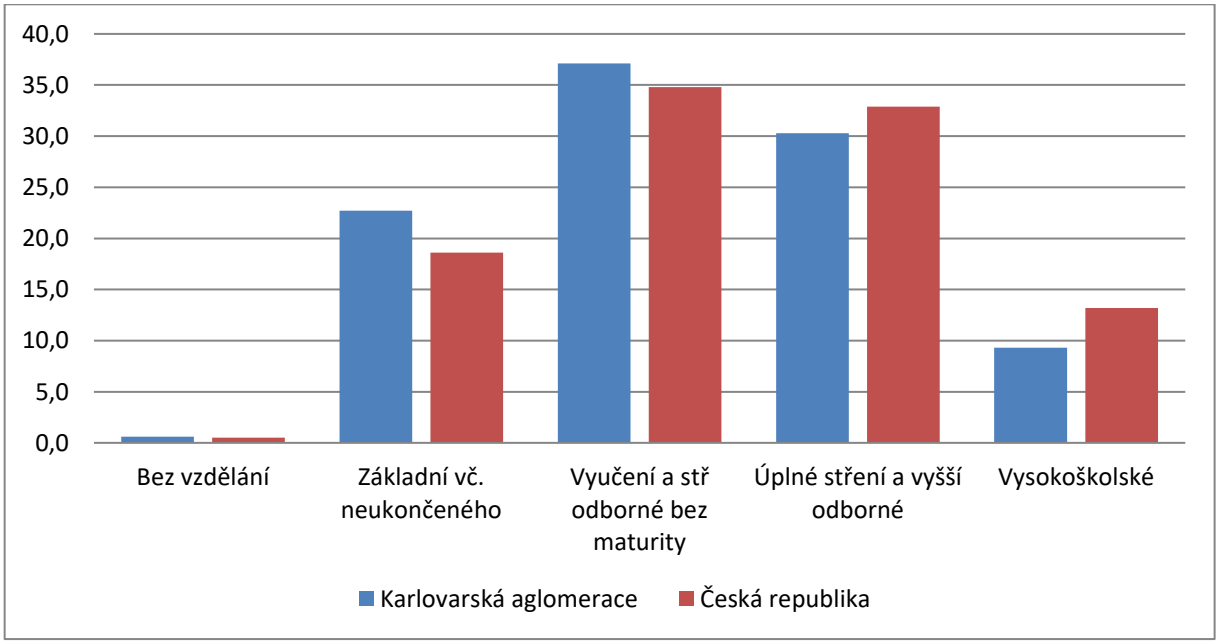

Zdroj dat: ČSÚ SLBD 2011

3.1.2 Bydlení

V řešeném území bylo mezi lety 2014–2019 průměrně postaveno 9,5 bytů na tisíc obyvatel, což je o 3,2 bytu na tisíc obyvatel méně než v období 2007–2013. Intenzita bytové výstavby (počet nově postavených bytů na 1 000 obyvatel) je totožná jako v Karlovarském kraji (9,4 bytů), ale v porovnání s celou Českou republikou (16,4 bytů) je výrazně podprůměrná. V období let 2014–2019 byla nejintenzivnější výstavba v obcích Hory, Jenišov, Otovice a Smolné Pece, jde zejména o obce v zázemí města Karlovy Vary. Tyto obce jsou atraktivní z hlediska blízkosti a dobré dopravní dostupnosti centra Karlových Varů. Celkově bylo v tomto období vystavěno 1 348 nových bytů, absolutně nejvíce (494) v Karlových Varech. Intenzita bytové výstavby v letech 2014–2019 v jednotlivých obcích řešeného území a její porovnání s krajem a ČR je uvedena v následující tabulce.

Tabulka 5: Intenzita bytové výstavby v Karlovarské aglomeraci

Obec	Celkem	Intenzita bytové výstavby 2014-2019
Andělská Hora	10	27,03
Bečov nad Teplou	7	7,43
Bochov	10	5,04
Božičany	13	20,63
Březová	5	9,16
Dalovice	28	14,08
Děpoltovice	7	18,18
Hájek	26	41,20
Hory	24	80,81
Hroznětín	35	17,23
Chodov	30	2,26
Jenišov	61	56,17
Karlovy Vary	494	10,19
Kolová	20	25,32
Krásný Les	6	18,18
Kyselka	19	24,08
Loket	37	12,03
Mírová	6	18,29
Nejdek	56	7,17
Nová Role	75	18,15
Nové Sedlo	17	6,53
Ostrov	107	6,42

Obec	Celkem	Intenzita bytové výstavby 2014-2019
Otovice	52	54,74
Pila	22	39,86
Sadov	39	30,64
Smolné Pece	13	59,91
Sokolov	75	3,26
Stanovice	3	4,77
Stružná	8	13,77
Šemnice	16	24,02
Teplička	2	16,26
Velichov	4	7,37
Vintířov	21	17,56
Karlovarská aglomerace	1 348	9,5
Karlovarský kraj	27 81	9,4
Česká republika	175 196	16,4

Zdroj: ČSÚ (2020), intenzita bytové výstavby znamená počet postavených bytů na 1 000 obyvatel
Pozn. Barevná škála hodnot: růžová – nejnižší hodnoty, tmavě červená – nevyšší hodnoty

Problémem na území aglomerace zůstává zastaralost bytového fondu. Více než 56 % všech bytů v aglomeraci bylo postaveno před rokem 1970 a pouze necelá 4 % bytů byla postavena od roku 2011. V porovnání s Karlovarským krajem bylo na území aglomerace v posledním desetiletí postaveno větší množství nových bytů (přepočteno na podíl celkového bytového fondu).

Se stářím bytového fondu souvisí špatný technický stav bytů. Vzhledem k trendu stárnutí populace je nutné udržovat bytový fond ve stavu, který nabídne bydlení vhodné pro seniory (nízkometrážní byty s bezbariérovou úpravou) a další znevýhodněné skupiny (osoby se zdravotním postižením, sociální byty atd.), a zajistí tak realizaci sociální politiky na řešeném území.

Tabulka 6: Stáří bytového fondu v aglomeraci v porovnání s Karlovarským krajem

Období	Aglomerace Karlovy Vary		Karlovarský kraj	
	Počet	Podíl (%)	Počet	Podíl (%)
1919 a dříve	5 440	11,59	135 091	54,35
1920-1970	21 264	45,29	55 646	22,39
1971-1980	6 409	13,65	19 142	7,70
1981-2011	12 023	25,61	34 931	14,05
2012-2019	1 814	3,86	3 754	1,51
Celkem	**46 950**	**100,00**	**248 564**	**100,00**

Zdroj: SLDB 2011, ČSÚ (2020), intenzita bytové výstavby znamená počet postavených bytů na 1 000 obyvatel
Pozn. Barevná škála hodnot: růžová – nejnižší hodnoty, tmavě červená – nevyšší hodnoty

Sociální bydlení

Dle dostupných informací (data MMR z roku 2017)[3] je na území aglomerace nedostatek sociálních a cenově dostupných startovacích bytů, zejména pro mladé obyvatele a rodiny s dětmi, nízkopříjmové skupiny a obyvatele ohrožené sociálním vyloučením. Z obcí, ve kterých se nachází sociálně vyloučená lokalita, jsou sociální byty k dispozici pouze v Ostrově. Ostrov je rovněž obec s největším počtem sociálních bytů v celém území aglomerace. Dále je na území aglomerace k dispozici chráněné bydlení (jde o bydlení, které je však zařazeno do systému sociálních služeb).

Tabulka 7: Srovnání počtu sociálních bytů a jiných forem bydlení a sociálně vyloučených lokalit

Obec	Počet sociálních bytů	Další formy bydlení
Andělská Hora	0	0
Bečov nad Teplou	0	0
Bochov	13	11 (chráněné bydlení)
Božičany	0	0
Březová	0	15 (vstupní bydlení)
Dalovice	0	0
Děpoltovice	0	0
Hájek	0	0
Hory	0	0
Hroznětín	0	0
Chodov	0	
Jenišov	0	0
Karlovy Vary	0	22 (lůžek v chráněném bydlení)
Kolová	0	0
Krásný Les	0	0
Kyselka	0	0
Loket	0	0
Mírová	0	0

[3] https://www.mmr.cz/getmedia/1c2fbca0-deb1-4137-9dd7-682e35112f64/Socialni-byty-2003-2017_webl.pdf.aspx?ext=.pdf

Obec	Počet sociálních bytů	Další formy bydlení
Nejdek	0	11 (komunitní dům seniorů)
Nová Role	0	0
Nové Sedlo	0	0
Ostrov	70	0
Otovice	0	0
Pila	0	0
Sadov	0	0
Smolné Pece	0	0
Sokolov	0	49 lůžek chráněného bydlení (část z nich v Ostrově)
Stanovice	0	0
Stružná	0	0
Šemnice	0	0
Teplička	0	0
Velichov	0	0
Vintířov	0	0

Zdroj: MMR (2017) a MPSV (2020)
Pozn. Šedě vyznačeny obce, kde se nachází sociálně vyloučená lokalita.

3.1.3 Sociální služby

Na území sídlení Karlovarské aglomerace je poskytováno celkem 28 druhů sociálních služeb (nejsou zastoupena pouze centra denních služeb, tlumočnické služby, služby následné péče a terapeutické komunity). Celkem zde působí 151 zařízení sociálních služeb (19 zařízení odborného sociálního poradenství, 63 zařízení sociální prevence a 69 zařízení sociální péče).

Nejvíce zařízení sociálních služeb je poskytováno v Karlových Varech (54) a Sokolově (42), Ostrově (14) a Nejdku (8). Z hlediska rozložení poskytování sociálních služeb sociální péče pobytovou formou v rezidenčních zařízeních (domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem a domovy pro osoby se zdravotním postižením) je největší kapacita soustředěna do Ostrova (7 zařízení), Nejdku (6 zařízení) a Sokolova (5 zařízení), což je dáno strategií výstavby a zřizování těchto zařízení v menších a venkovských sídlech, která byla používaná v minulosti (zejména před rokem 1989). Pobytové sociální služby, které jsou zaměřeny na individuální přístup ke klientovi a které často vznikají v souvislosti s tzv. deinstitucionalizací velkých rezidenčních zařízeních, naopak vznikají v Sokolově a Karlových Varech (například chráněné bydlení).

Dle dostupných dat (Dlouhodobé směřování Karlovarského kraje v oblasti zajištění a rozvoje podpory seniorů a osob se zdravotním postižením, 2020) není pečovatelská služba (její terénní forma) k dispozici

v těchto obcích sídlení aglomerace: Bečov nad Teplou, Božičany, Děpoltovice, Smolné Pece, Stanovice, Šemnice, Teplička, Hájek, Krásný Les, Velichov a Vintířov.

Města Karlovy Vary a Sokolov se dlouhodobě věnují strategickému plánování sociálních služeb na svém území za použití metody komunitního plánování. Realizace výstupů z plánování a plánování samotné bylo v předchozím období podpořeno z prostředků ESF i ERDF.

Tabulka 8: Přehled počtu služeb sociální péče dle počtu zařízení sociálních služeb v obcích Karlovarské aglomerace k 14. 9. 2020

Sociální služba	Bochov	Hroznětín	Chodov	Karlovy Vary	Kyselka	Loket	Nejdek	Nová Role	Ostrov	Sokolov
Osobní asistence	0	0	0	3	0	0	0	0	0	2
Pečovatelská služba	1	0	1	8	0	1	1	1	1	3
Tísňová péče	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Průvodcovské a předčitatelské služby	0	0	0	2	0	0	0	0	1	1
Podpora samostatného bydlení	0	0	0	2	0	0	0	0	0	3
Odlehčovací služby	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Denní stacionáře	0	0	1	2	0	0	0	0	0	1
Týdenní stacionáře	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	0	0	0	0	1	0	4	0	3	1
Domovy pro seniory	0	1	0	1	0	0	0	0	3	2
Domovy se zvláštním režimem	0	0	1	0	0	0	2	0	1	2
Chráněné bydlení	0	0	1	1	0	0	0	0	0	5

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb, MPSV ČR (2020),
Pozn. V tabulce jsou uvedeny pouze obce aglomerace, ve kterých působí zařízení poskytovatelů sociálních služeb

Tabulka 9: Přehled počtu služeb sociální prevence dle počtu zařízení sociálních služeb v obcích Karlovarské aglomerace k 14. 9. 2020

Sociální služba	Bochov	Chodov	Karlovy Vary	Nejdek	Ostrov	Sokolov
Raná péče	0	0	3	0	0	1
Telefonická krizová pomoc	0	0	1	0	0	0
Azylové domy	0	0	3	0	0	3
Domy na půl cesty	0	0	1	0	0	0
Kontaktní centra	0	0	1	0	0	2

Krizová pomoc	0	0	1	0	0	0
Intervenční centra	0	0	1	0	0	1
Nízkoprahová denní centra	0	0	1	0	0	1
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	0	0	2	1	1	2
Noclehárny	0	0	1	0	0	1
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1	1	4	1	1	2
Sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením	0	0	3	0	1	1
Sociálně terapeutické dílny	0	1	4	0	0	1
Terénní programy	0	1	3	0	1	3
Sociální rehabilitace	0	0	5	0	1	2

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb, MPSV ČR (2020)
Pozn. V tabulce jsou uvedeny pouze obce aglomerace, ve kterých působí zařízení poskytovatelů sociálních služeb

Z vývoje průměrného měsíčního počtu příjemců příspěvku na péči vyplývá, že se počet příjemců příspěvku na péči průběžně každoročně zvyšuje na celém území aglomerace.

Tabulka 10: Vývoj průměrného měsíčního počtu příjemců příspěvku na péči v ORP zařazených do územní Karlovarské aglomerace v letech 2015-2019

Trvalá adresa osoby – územní obvod ORP	**Průměrný měsíční počet příjemců příspěvku na péči**				
	rok 2015	**rok 2016**	**rok 2017**	**rok 2018**	**rok 2019**
Karlovy Vary	2 668	2 730	2 795	2 828	2 865
Ostrov	966	949	958	961	978
Sokolov	1 908	1 995	2 143	2 273	2 330

Zdroj: MPSV ČR (2020)

Jelikož se trend stárnutí obyvatelstva nevyhýbá ani Karlovarské aglomeraci, je vhodné, aby byly činěny kroky vedoucí k zajištění dostatečných kapacit sociálních služeb pro cílovou skupinu seniorů a pečujících osob. Krajský úřad Karlovarského kraje, který se jako garant sítě sociálních služeb na území kraje touto otázkou zabývá, definuje[4] následující aktivity:

[4] Dlouhodobé směřování Karlovarského kraje v oblasti zajištění a rozvoje podpory seniorů a osob se zdravotním postižením, 2020, viz
file:///C:/Users/U%C5%BEivatel/Downloads/Dlouhodobe%20smerovani%20Karlovarskeho%20kraje%20v%20oblasti%20zajisteni%20a%20rozvoje%20podpory%20senioru%20a%20osob%20se%20zdravotnim%20postizenim-%20cast%20A.pdf

- v ORP Karlovy Vary rozšíření kapacit lůžek v domovech pro seniory, například přesunem kapacit z ORP Ostrov,
- v ORP Ostrov provést změnu stávajících kapacit domovů pro seniory ve prospěch domovů se zvláštním režimem, nebo přesun těchto kapacit do ORP Karlovy Vary,
- z ORP Sokolov převést část kapacity lůžek domovů pro seniory ve prospěch ORP Karlovy Vary,
- vytvářet dostatečné kapacity terénních sociálních služeb (zejména pečovatelské služby a osobní asistence),
- zajištění dostupnosti odlehčovacích služeb,
- zajištění sociální práce na obcích.

3.1.4 Sociální vyloučení

Na území Karlovarského kraje je identifkováno celkem 61 vyloučených lokalit. Dle dostupných dat[5] je v ORP Karlov Vary 14 sociálně vyloučených lokalit s počtem obyvatel v rozmezí 1300-1600, v ORP Ostrov 7 sociálně vyloučených lokalit s počtem obyvatel v rozmezí 400-600 a v ORP Sokolov 21 sociálně vyloučených lokalit s počtem obyvatel v rozmezí 2900-3600.

Podle údajů z Analýzy sociálně vyloučených romských lokalit v Karlovarském kraji[6] se sociálně vyloučené lokality na území aglomerace vyskytují zejména v Karlových Varech, Nejdku, Chodově, Vintířově, Novém Sedlu a Ostrově. Nejpočetnější lokalita se nachází v obci Ostrov, kde žije přibližně 700 občanů ohrožených sociálním vyloučením, dále v obcích Chodov a Nejdek s přibližně 300 sociálně vyloučenými osobami. Dle dat uvedených v Mapě sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených romských lokalit v ČR[7] se tyto lokality vyskytují v Sokolově a Chodově.

Nárůst obyvatel ohrožených sociálním vyloučením souvisí s dlouhodobým stavem části společnosti. Dle výzkumu „Česká společnost po 30 letech od revoluce“[8] patří 18 % obyvatel ČR do tzv. strádající třídy, která vykazuje podprůměrné příjmy a má rovněž podprůměrné vzdělání. Velká část členů této třídy čelí socioekonomickým problémům zahrnujícím nezaměstnanost a vysokou zadluženost (vč. souvisejících exekucí). Zástupci této části obyvatel nedisponují dostatečným společenským kapitálem, tudíž nemají téměř žádnou šanci, bez pomoci, svými vlastními silami svoji situaci zlepšit. Zástupci této třídy rovněž neprofitovali z ekonomického růstu posledních let, a je velmi pravděpodobné, že případná ekonomická krize na ně bude mít mnohem větší negativní dopady než na zbytek společnosti. Toto prohlubování sociální exkluze rozhodně nebude mít negativní dopady pouze na příslušníky této třídy, ale i na celou společnost. Z výsledků tohoto výzkumu je rovněž zřejmé, že velká část zástupců této třídy žije v Karlovarském kraji, resp. Karlovarské aglomeraci.

Karlovarský kraj je dle dat z Mapy exekucí[9] v počtu osob v exekuci na druhém místě po Ústeckém kraji s nejvyšším podílem osob v exekuci ve vztahu k celkovému počtu obyvatel. V Karlovarském kraji tento podíl činí 16,3 %. Karlovarská aglomerace je na tom lépe s 13,11 %, což je však ve srovnání s údaji za celou ČR (8,7 %) stále výrazně vysoký podíl. Nejvíce osob s exekucí žije ve velkých městech aglomerace (Karlovy Vary, Sokolov, Chodov a Ostrov), na území jsou však obce, kde čelí exekuci i více než 1/5 obyvatel: Mírová (cca 32 %), Nové Sedlo (cca 22 %) nebo Bochov (cca 20 %).

[5] Analýza sociálně vyloučených lokalit (Gabal, 2015), viz https://www.esfcr.cz/mapa-svl-2015/www/index2f08.html?page=iframe_orp

[6] https://docplayer.cz/928524-Analyza-socialne-vyloucenych-romskych-lokalit-v-karlovarskem-kraji.html

[7] https://www.esfcr.cz/mapa/int_kv.html

[8] https://www.irozhlas.cz/sites/default/files/documents/4cb643625998e931d8f0a9aa34bbb254.pdf

[9] http://mapaexekuci.cz/index.php/mapa-2/

Tabulka 11: Počet osob v exekuci v obcích Karlovarské aglomerace k 23. 4. 2020

Obec	Podíl osob v exekuci	Počet osob v exekuci
Andělská Hora	7,17 %	20
Bečov nad Teplou	13,63 %	109
Bochov	20,11 %	339
Božičany	14,15 %	72
Březová	11,52 %	53
Dalovice	11,45 %	191
Děpoltovice	7,65 %	26
Hájek	9,07 %	45
Hory	9,09 %	19
Hroznětín	16,36 %	267
Chodov	17,69 %	2 075
Jenišov	6,17 %	46
Karlovy Vary	13,68 %	5 883
Kolová	7,74 %	47
Krásný Les	10,94 %	265
Kyselka	9,38 %	63
Loket	12,82 %	331
Mírová	32,09 %	86
Nejdek	13,13 %	900
Nová Role	10,96 %	386
Nové Sedlo	22,22 %	480
Ostrov	13,82 %	2 006
Otovice	5,25 %	36
Pila	4,64 %	20
Sadov	8,96 %	97
Smolné Pece	6,71 %	10
Sokolov	19,04 %	3 828
Stanovice	16,28 %	85
Stružná	13,29 %	63
Šemnice	10,28 %	55
Teplička	13,00 %	13

Velichov	14,31 %	70
Vintířov	29,02 %	267
Celkem		**18 253**

Zdroj: Mapa exekucí – Otevřená společnost, o.p.s., Ekumenická akademie, z.s. (2020)

V období let 2015-2019 docházelo k postupnému snižování počtu vyplacených příspěvků na živobytí a doplatků na bydlení na zkoumaném území. Tento trend lze provázat se zvyšující se životní úrovní v předchozích letech. V souvislosti s dopady pandemie COVID-19 (propad ekonomiky, zvýšení nezaměstnanosti atd.) lze předpokládat, že dojde ke změně tohoto trendu a navyšování počtu předložených žádostí
o tyto dávky hmotné nouze. Dalším faktorem, který může tento trend navyšování žádostí o dávky hmotné nouze, ale i další dávky (například podporu v nezaměstnanosti) akcelerovat je uzavírání provozů společnosti Sokolovská uhelná, a.s.

Přestože v meziročním srovnání docházelo v uplynulých letech ke snižování dávek hmotné nouze, lze předpokládat, že dojde ke změně tohoto trendu v souvislosti důsledky a dopady pandemie COVID-19 na nejohroženější skupiny osob.

Graf 2: Průměrný měsíční počet vyplacených příspěvků na živobytí v ORP Karlovy Vary, Sokolov a Ostrov v letech 2015-2019

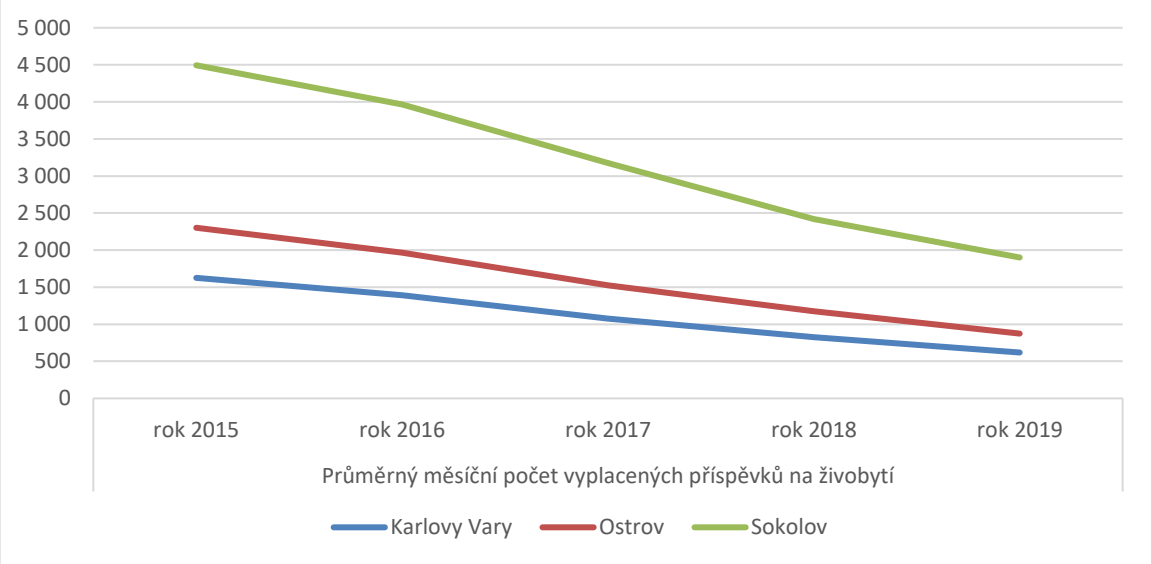

Zdroj: MPSV ČR (2020)

Graf 3: Průměrný měsíční počet vyplacených doplatků na bydlení v ORP Karlovy Vary, Sokolov a Ostrov v letech 2015-2019

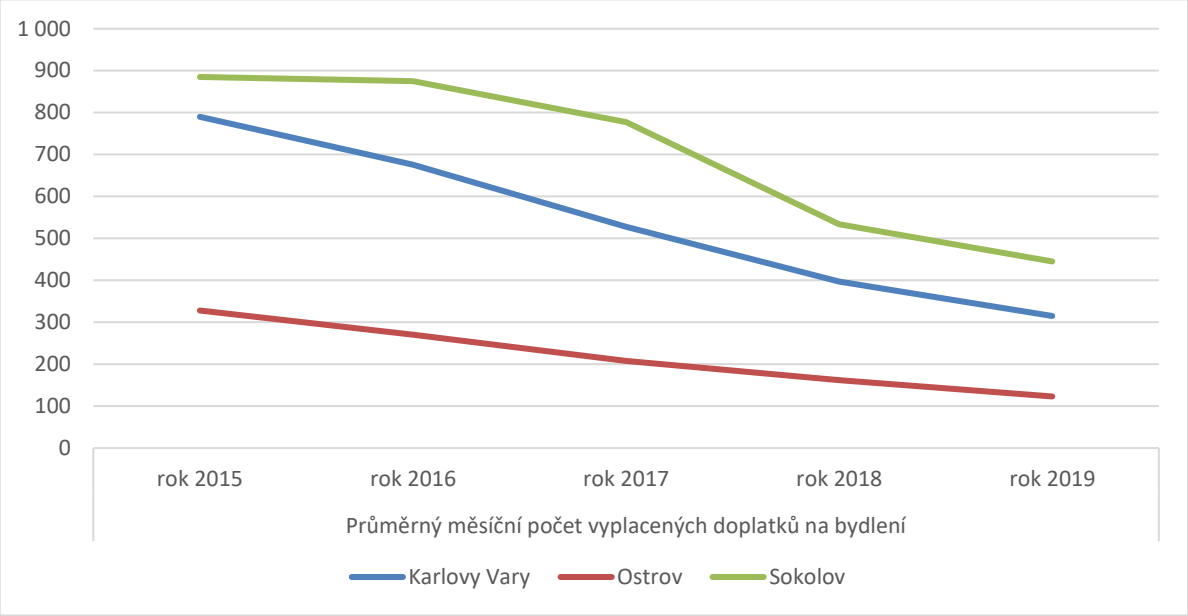

Zdroj: MPSV ČR (2020)

3.1.5 Zdravotnictví

Karlovarský kraj se řadí z hlediska naděje dožití na předposlední místo v ČR před Ústecký kraj. Průměrná hodnota dožití v ČR činí u mužů 74,7 let a u žen 80,7 let. V Karlovarském kraji činí tyto hodnoty 72,7 let u mužů a 79,1 let u žen. Jednou z možných příčin mohou být enviromentální podmínky (stav ovzduší, struktura průmyslu atd.), ve kterých žije část populace kraje. Další z možných příčin mohou být neutěšené socioekonomické ukazatele (viz předchozí kapitola), ze kterých lze predikovat, že část populace nemá kvalitní přístup k informacím a dostatečné vzdělání v oblasti péče o vlastní zdraví.

Zdravotnická zařízení se nacházejí celkem v 18 obcích Karlovarské aglomerace. Většina zdravotnických zařízení je ve vymezené sídelní aglomeraci lokalizována do města Karlovy Vary, dále do měst Chodova, Nejdku, Ostrova a Sokolova. Ty tvoří lokální centra pro obyvatele okolních obcí, které nemají vlastní zdravotnickou infrastrukturu. Celkově se na tomto území nachází 774 zdravotnických zařízení, 432 přímo v Karlových Varech, což je téměř 56 % celkového počtu zdravotnických zařízení v aglomeraci.

Jedním z nejvýznamnějších zařízení je nemocnice v Karlových Varech, kterou provozuje společnost Karlovarská krajská nemocnice, a. s., a jejímž zřizovatelem je Karlovarský kraj. Nemocnice tudíž slouží nejen obyvatelům aglomerace, ale celého Karlovarského kraje. Dále na území aglomerace působí Nemocnice Sokolov a Nemocnice Ostrov, které patří skupině Penta Hospitals CZ. V současné době se připravují investiční projekty do budov v Sokolovské nemocnici.

Na území aglomerace je rovněž poskytována lůžková péče prostřednictvím léčebny dlouhodobě nemocných (Sokolov a Nejdek) a hospicové péče (Nejdek).

Záchranná služba je poskytována Zdravotnickou záchrannou službou Karlovarského kraje (ZZS KK), která působí v Karlových Varech, Sokolově, Ostrově a Nejdku. ZZS KV v současné době identifikuje potřebu modernizace jak infrastruktury (výstavba dalšího výjezdového stanoviště, dostavba centrály v areálu krajských institucí), tak i zavedení SMART technologií do svých systémů. Karlovarský kraj nemá vlastní leteckou záchrannou službu a je odkázán na záchranáře z Plzně či Ústí nad Labem.

V Karlových Varech se kromě základní zdravotnické infrastruktury nachází velké množství lázeňských léčeben a dalších lázeňských zařízení, viz samostatná podkapitola dále.

Lůžková forma paliativní péče je poskytována pouze v Nejdku (REHOS, p. o.). Dále je na území poskytována terénní forma paliativní péče v Březové (Domácí hospic Motýl), Karlových Varech (Agentura paliativní péče Ladara, s. r. o.) a Nejdku (S námi doma, s. r. o.).[10] Stávající kapacity však stále nepokrývají poptávku po těchto službách.

I na území aglomerace probíhá reforma psychiatrické péče. Součástí této reformy byl vznik Centra duševního zdraví v Karlových Varech. Stále však se však území potýká s velkým nedostatkem specializovaných dětských psychiatrů a psychologů.

Tabulka 12: Přehled počtu zdravotnických zařízení v obcích aglomerace Karlovy Vary k 27. 7. 2020

Obec	Počet zdravotnických zařízení
Andělská Hora	0
Bečov nad Teplou	2
Bochov	5
Božičany	0
Březová	11
Dalovice	5
Děpoltovice	0
Hájek	0
Hory	0
Hroznětín	2
Chodov	31
Jenišov	2
Karlovy Vary	432
Kolová	0
Krásný Les	0
Kyselka	3
Loket	9
Mírová	0
Nejdek	27
Nová Role	7
Nové Sedlo	6
Ostrov	87
Otovice	3

[10] https://www.umirani.cz/

Obec	Počet zdravotnických zařízení
Pila	1
Sadov	0
Smolné Pece	0
Sokolov	139
Stanovice	0
Stružná	0
Šemnice	0
Teplička	0
Velichov	0
Vintířov	2

Zdroj: Registr zdravotnických zařízení, Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR (2020)

Dle Programu rozvoje Karlovarského kraje pro období 2014–2020 patří mezi hlavní cíle v oblasti zdravotnictví:

- vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví,
- motivace mladých absolventů oboru lékařství pro práci ve zdravotnických zařízeních v kraji,
- zvyšování dostupnosti preventivních služeb zdravotní péče v lokalitách kraje a podpora zdravého životního stylu.

Naplnění těchto cílů má být dosaženo prostřednictvím zvyšování podílu vyššího zdravotnického personálu, který získal certifikaci v oblasti rozvoje odborných znalostí a dovedností, snižováním průměrného věku odborného zdravotnického personálu, zvyšování počtu lékařů, kteří získali odbornou atestaci ve zdravotnických zařízeních v kraji, vytvářením mobilních praxí poskytujících preventivní služby odborné péče a zlepšováním dostupnosti preventivních služeb zdravotní péče ve venkovských a periferních oblastech kraje.

Rizikem zajištění dostatečné lékařské péče je trend stárnutí lékařů, se kterým se nepotýká pouze Karlovarská aglomerace, který má největší dopady při zajištění ambulantní péče (zejména praktičtí lékaři, pediatři a některé odborné lékařské profese ve venkovských oblastech aglomerace).

3.1.6 Občanská vybavenost a kultura

Karlovarská aglomerace nabízí širokou nabídku občanské vybavenosti pro trávení volného času a rozvíjení kulturního života. Největší nabídku volnočasové infrastruktury poskytuje město Karlovy Vary, kde je např. KV Aréna s multifunkční halou, tréninkovou halo, halou pro míčové sporty a bazénovým centrem. Důležitým volnočasovým areálem je přírodní areál Meandr Ohře a moderní rekreační areál Rolava na Mlýnském rybníku s in-line dráhou, koupalištěm a dalším vybavením pro volný čas. Slabou stránkou však zůstává, že v současné době není v Karlových Varech nabídka 50metrového bazénu, či veřejných saunových center. Bazény jsou také v Ostrově (Koupaliště Ostrov) a Sokolově (například koupaliště Michal). Město Chodov nabízí sportovní halu v rámci sportovního areálu Spartak (minigolf, hřiště s umělým povrchem, kurty pro plážový volejbal), město Nejdek nabízí zimní stadion apod. Sportovní zařízení mají i další města a obce v aglomeraci.

Na území aglomerace se nachází 5 golfových hřišť (Cihelny, Háje, Golf & Racing Club Karlovy Vary, Karlovy Vary a Sokolov). Golf Resort je jedním z nejstarších v České republice i střední Evropě.

Ze sportovních akcí má největší význam Mattoni 1/2 Maraton Karlovy Vary, nebo Citytriatlon. V Karlových Varech rovněž působí klub extraligy ledního hokeje HC Energie Karlovy Vary, Basketbalový klub LOKOMOTIVA Karlovy Vary a volejbalový klub VK Karlovarsko, který hraje volejbalovou extraligu mužů. Za zmínku stojí například i SK Liapor-Witte Karlovy Vary, který hraje nejvyšší nohejbalovou soutěž, a florbalový oddíl FB Hurrican Karlovy Vary. Profesionální a výkonnostní sportovní aktivity jsou rovněž realizovány v dalších místech aglomerace (hokej, fotbal, vzpírání v Sokolově, beach volejbal v Chodově, motokros v Lokti atd.). Na území aglomerace se nachází také několik amatérských sportovních klubů, fitness center, posiloven a dalších sportovních areálů umožňujících aktivity jako např. jezdectví, lezectví nebo střelbu (soustředění aktivit zejména do Karlových Varů a Sokolova).

Centrem kulturního dění je samozřejmě opět město Karlovy Vary a dále pak menší města aglomerace – Sokolov, Ostrov, Loket či Bečov nad Teplou. Součástí nabídky jsou i pravidelné akce a festivaly. Nejvýznamnější je samozřejmě světově známý Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary. **Významnou kulturní akcí jsou rovněž Dny evropského dědictví, při kterých se mnoho památek otevírá konání různých kulturních akcí. V kulturním dění se také prosazuje zahajování lázeňské sezóny v Karlových Varech a mezinárodní jazzový festival Jazz Fest. Dalšími akcemi jsou například Mezinárodní folklorní festival či Mezinárodní pěvecká soutěž Antonína Dvořáka.**

Kulturní instituce jako galerie, muzea či divadla jsou zřizovány krajem a jednotlivými městy. Vedle jejich hlavního poslání realizují tyto instituce i množství doplňkových akcí, které přispívají k rozvoji kulturního prostředí aglomerace. Některá patří zároveň mezi hojně navštěvované turistické cíle:

- Karlovarské městské divadlo
- Karlovarský symfonický orchestr
- Galerie umění Karlovy Vary
- Muzeum Karlovy Vary
- Návštěvnické centrum Thun
- Sklářské muzeum Moser Karlovy Vary
- Interaktivní galerie Becherova vila Karlovy Vary
- Muzeum Sokolov
- Městské divadlo Sokolov
- Galerie umění Letohrádek Ostrov
- Letohrádek Ostrov
- Muzeum historických motocyklů Bečov nad Teplou
- Botanická zahrada v Bečově nad Teplou

Osm obcí vymezeného území je vybaveno vlastním kinem, jedná se o obce Březová, Chodov, Karlovy Vary, Kyselka, Loket, Nejdek, Ostrov a Sokolov. Celé území aglomerace je velmi dobře pokryto knihovnami. V Karlových Varech působí kromě Krajské knihovny Karlovy Vary, kterou zřizuje Karlovarský kraj, i Městská knihovna Karlovy Vary, která má několik poboček.

Důležitou roli v oblasti živé kultury mají kulturní domy a centra, která jsou provozována jako příspěvkové organizace ve většině větších měst. V oblasti živé kultury v území působí rovněž několik uměleckých agentur, uměleckých spolků, amatérských divadelních souborů, filmový klub v Karlových Varech a řada hudebních souborů. Mezi nejvýznamnější umělecké spolky patří Činohra Karlovarského městského divadla, Divadlo Husovka, ve kterém působí Klub Paderewski, a Divadelní studio D3.

Karlovarská aglomerace se však potýká i s chybějící či nedostatečnou infrastrukturou v této oblasti. Zcela schází plnohodnotné zázemí pro vystupování Karlovarského symfonického orchestru (koncertní sál). Problémem rovněž zůstává aktuální stav Letního kina v Karlových Varech. Není dokončena rekonstrukce

kulturního domu v Sokolově. Poměrně hustá síť knihoven trpí nedostatky v oblasti dostatečných prostor a kvalitního vybavení.

Na území aglomerace působí velké množství nestátních neziskových organizací (1 714). Nejvíce je jich registrováno v Karlových Varech (795), Sokolově (277) a Ostrově (137). Tyto organizace působí zejména v oblastech sportu a sociálních služeb. Dále jsou zde zastoupeny sbory dobrovolných hasičů a další zájmové činnosti.

Tabulka 13: Počet registrovaných neziskových organizací k 3. 8. 2020

Obec	Počet registrovaných neziskových organizací
Andělská Hora	9
Bečov nad Teplou	19
Bochov	29
Božičany	6
Březová	10
Dalovice	18
Děpoltovice	8
Hájek	12
Hory	0
Hroznětín	10
Chodov	85
Jenišov	7
Karlovy Vary	795
Kolová	18
Krásný Les	4
Kyselka	13
Loket	42
Mírová	5
Nejdek	70
Nová Role	32
Nové Sedlo	25
Ostrov	137
Otovice	12
Pila	6
Sadov	23

Obec	Počet registrovaných neziskových organizací
Smolné Pece	1
Sokolov	277
Stanovice	12
Stružná	8
Šemnice	7
Teplička	1
Velichov	6
Vintířov	7
Aglomerace Karlovy Vary celkem	**1 714**

Zdroj: https://mapaneziskovek.cz/ (2020)

Z důvodu propadů veřejných rozpočtů jsou často organizace zřizované městy, obcemi či krajem i nestátní neziskové organizace podfinancované (chybí prostředky na modernizaci expozic, odborný personál i akviziční činnost, produkci kulturních akcí apod.). Rostoucí ceny vstupného také mají za následek menší dostupnost kultury pro část populace (Koncepce kultury Karlovarského kraje pro období let 2013-2020, 2013).

3.1.7 Veřejná prostranství

Veřejná prostranství jsou základní stavební kameny urbanistické sídelní struktury, které zajišťují životaschopnost sídla, vnitřní komunikaci, orientaci, společenský život, relaxaci a další funkce, které jsou pro fungování měst nezbytné. Jsou významným prvkem, který zajišťuje soudržnost obyvatel a jejich identifikaci se sídlem samotným. V neposlední řadě jsou veřejná prostranství také vizitkou města. V případě Kalových Varů, lázeňského města, pak toto platí obzvláště, protože veřejná prostranství lázní tvoří jedinečný obraz města a umocňují jeho rezidenční a kulturní kvalitu.

Kvalita veřejného prostoru má významný přínos pro kvalitu života jeho obyvatel, stává se klíčovým předpokladem sociální stability a hospodářské prosperity aglomerace, společenského a kulturního života a formování místní identity. Urbanistické pojetí veřejných prostor a samotná architektura vytváří kulturní prostředí („návod na použití“) měst, které pozitivně formuje společnost.

Z hlediska životního prostředí je významná také sídelní zeleň, která má kromě mnohých smyslových pozitiv i neoddiskutovatelný vliv na klima v intravilánu měst.

Z hlediska životního prostředí je významná také sídelní zeleň, která má vliv na klima v intravilánu měst. Zeleň nemusí mít pouze charakter veřejného prostoru, může jít i o zeleň ochrannou či izolační (ochrana před emisemi, hlukovou zátěží apod.). Prostřednictvím péče o sídelní zeleň je třeba posílit adaptability urbánního prostředí na změnu klimatu a tím zvýšit bezpečnost obyvatel a ochranu majetku v podmínkách klimatických extrémů. Otázku kvality a funkčnosti veřejných prostranství však není možné redukovat jen na zelené plochy.

V Karlovarské aglomeraci pak má specifické postavení lázeňská kulturní krajina, která má bezesporu své architektonické, urbanistické, historické, umělecké, estetické a krajinné hodnoty. Kromě toho má ale i hodnotu terapeutickou. Lázeňská terapeutická krajina přímo navazuje na lázeňské území města a svým rekreačním charakterem významně dotváří celkový ráz lázeňského města a vhodně doprovází a umocňuje

lázeňský ozdravný proces. Toto vše pak má svůj význam i v souvislosti s nominací Karlových Varů na zapsání na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO v rámci projektu „Great Spas of Europe“.

V aglomeraci postupně dochází k revitalizaci veřejných prostorů, nadále však existuje množství lokalit, které na regeneraci teprve čekají. Jedná se o veřejná prostranství v centrech i okrajových částech měst, tj. o náměstí, prostranství podél komunikací či vodních toků, veřejná prostranství u historických objektů či veřejná prostranství u dopravních terminálů. Tyto prostory se v současnosti nachází za hranicí své funkční, technologické a morální životnosti. Specifický problém tvoří nefunkční či degradovaná veřejná prostranství na sídlištích.

Veřejná prostranství v intravilánu Karlových Varů ve většině případů postrádají komplexní kvalitu, krásu, účelnost, přívětivost a důstojnost hodnou významu lázeňského města. Významným krokem směřujícímu ke koncepčnímu urbanistickému řešení městského prostoru bylo založení Kanceláře architekta města, p.o. (tzv. KAMKV°). Posláním této instituce je rozvoj v oblasti urbanismu, architektury a územního plánování. KAMKV°je zároveň iniciátorem veřejného dialogu o městě a identitě městského prostoru a na základě tohoto dialogu se snaží hledat a dotvářet obraz města.

Město Karlovy Vary ve spolupráci s Kanceláří architektury města Karlovy Vary (KAM KV°) zpracovalo koncepční dokument, který se věnuje problematice přístupu k veřejným prostranstvím (Strategie koncepčního přístupu k veřejným prostranstvím města Karlovy Vary). Město si v tomto dokumentu stanovilo cíle spočívající v zajištění přístupnosti a atraktivity veřejných prostranství, zapojení vodních toků do organismu města a zajištění příjemného a bezpečného veřejného prostoru pro všechny obyvatele a návštěvníky města. Veřejná prostranství by měla skloubit požadavky v oblasti bydlení, podnikání a cestovního ruchu. Řešení veřejných prostor nabývá na důležitosti mimo jiné v souvislosti se zapsáním lázní Karlovy Vary na seznam kulturního dědictví UNESCO.

Důležitým a nezbytným faktorem pro realizaci těchto aktivit je zapojování veřejnosti do realizace projektů, a to od samého počátku jejich přípravy. Na tento dokument navazuje Manuál koncepčního přístupu k veřejným prostranstvím města Karlovy Vary, který definuje postupy při revitalizaci veřejných prostor.

Kancelář architektury města Karlovy Vary (KAM KV°) rovněž podniká řadu kroků vedoucích ke kultivaci veřejného prostoru. Jedná se o veřejné diskuse, přednášky, prezentace atd. Jedním z výstupů je například projekt kultivace vnitrobloku Elite. KAM KV° má svým působením, zejména edukativním (pořádání veřejných debat, diskusí a přednášek), významný přesah do území celé aglomerace. Od doby zahájení její činnosti je kladen důraz na koncepční rozvoj města v širším kontextu a na komplexní pohled na město jako jeden živý organismus. Veřejná prostranství jsou základem a podstatou jeho struktury. Navazující strategické dokumenty, které město od doby zahájení činnosti KAM KV pořizuje, vždy akcentují pobytovou kvalitu a další hodnoty, byť se zabývají kupř. dopravou. Díky tomu je nastartován kvalitativně odlišný způsob uvažovaní o městě, než tomu bylo dosud.

Město Karlovy Vary společně s místními spolky, agenturami, umělci a podnikateli v oblasti gastronomie vytváří programy, které mají za cíl propojovat místní kulturní scénu s gastronomií a jedním z cílů je rovněž oživení veřejných prostranství ve městě. Na veřejných prostranstvích se pořádají výstavy, koncerty, vystoupení atd. Výtvarná díla a živé umění v ulicích je pro město Karlovy Vary jedním z důležitých cílů rozvoje a rozšiřování atraktivity veřejných prostranství.

I v ostatních sídlech aglomerace postupně dochází k revitalizaci veřejných prostorů v centrech měst i obytných zónách, nadále však existuje množství lokalit, které na regeneraci teprve čekají.

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
• Kvalitní pokrytí území sociálními službami a zdravotními zařízeními • Vrůstající kapacita terénních a ambulantních sociálních služeb pro většinu cílových skupin • Na území aglomerace se dlouhodobě zpracovávají a implementují strategie v oblasti rozvoje sociálních služeb • Rozvoj bytové výstavby v zázemí města Karlovy Vary (Hory, Jenišov, Otovice, Smolné Pece a Hájek) • Velmi kvalitní pokrytí území knihovnami • Velké množství neziskových organizací působících na celém území aglomerace (zejména v oblasti sportu a sociálních sužeb) • Vysoký potenciál aglomerace pro rozvoj kultury a sportu • Dobrá úroveň zdravotnictví ve srovnání s Karlovarským krajem • Rovnoměrné rozmístění nabídky zdravotnických služeb na území aglomerace • Programy zaměřené na podporu lázeňství a krajské programy na podporu zdravotnictví • Zpracovaný koncepční dokument (Strategie koncepčního přístupu k veřejným prostranstvím města Karlovy Vary) a další dokumenty zabývající se veřejnými prostranstvími, dopravou a parkováním • Program oživení veřejných prostranství v Karlových Varech (spolupráce města a dalších subjektů) • Aktivity města Karlovy Vary (KAM KV°) a občanských spolků zaměřené na kultivací veřejného prostoru (VZBUĎME VARY) • Zapojování veřejnosti do projektů kultivace veřejných prostranství v Karlových Varech	• Dlouhodobý úbytek obyvatel aglomerace, odliv mozků • Podprůměrná vzdělanostní úroveň obyvatel • Nízká úroveň bytové výstavby a zastaralost a špatný technická stav bytového fondu • Vysoká míra zadlužení obyvatel aglomerace (druhá nejvyšší v ČR dle krajů) • Velký počet sociálně vyloučených lokalit a pokračující prohlubování sociální exkluze • V některých obcích území aglomerace (Bečov nad Teplou, Božičany, Děpoltovice, Smolné Pece, Stanovice, Šemnice, Teplička, Hájek, Krásný Les, Velichov a Vintířov) není k dispozici terénní forma pečovatelské služby • Chybějící koncepce v oblasti sociálního a dostupného bydlení v území • Nedostatek sociálních bytů, startovacích a dalších bytů • Nedostatečná vybavenost Zdravotnické záchranné služby v kraji • Nedostatečná finanční podpora kulturních institucí a aktivit v regionu ze strany veřejných rozpočtů • Některé kulturní aktivity jsou závislé na zahraničních a domácích návštěvnících (například Mezinárodní filmový festival) • Nekvalitní vybavení veřejných knihoven • Koncepční řešení veřejných prostor je řešeno pouze v Karlových Varech, a ne v dalších obcích aglomerace • Špatný stav a nevhodné funkční využití některých veřejných prostranství ve městech • Zařazení do seznamu UNESCO
Příležitosti	**Hrozby**
• Podpora sociálního bydlení z národní úrovně a obecně koncepčních řešení v této oblasti • Dlouhodobý trend navyšování finančních prostředků na podporu sociálních služeb (státní dotace) • Preference podpory komunitních forem pobytových sociálních služeb ze strany Karlovarského kraje • Podpora rozvoje zdravotnictví v návaznosti na lázeňství • Zájem veřejnosti o atraktivní veřejná prostranství • Zařazení regionu do programu RE:START • Trend návratu obyvatel do měst (vytváření	• Demografické stárnutí obyvatel aglomerace • Chybějící zákon o sociálním bydlení • Absence koncepčního řešení situace osob v sociálně vyloučených lokalitách • Příprava změny systému financování sociálních služeb (přesun kompetencí z krajů na národní úroveň) • Důsledky podstatného snížení návštěvnosti lázní ze strany zahraničních návštěvníků v důsledku pandemie COVID-19 • Riziko omezení fungování nestátních neziskových aktivit v důsledku propadu financování z důvodu dopadů pandemie COVID-19

kvalitních podmínek pro život ve městě, zabránění negativním vlivům bouřlivého rozvoje suburbanizace)	• Klimatické změny a vlastnické vztahy bránící obnově a vhodnému využití veřejných prostranství • Transformace Sokolovské uhelné, a.s. se všemi dopady na problematiku zaměstnanosti, enviromentální politiku atd.

3.2 Školství a vzdělávání

Problematika lidských zdrojů je v Karlovarské aglomeraci velkým tématem. Celý region i kraj v mnoha aspektech zaostávají za zbytkem republiky. Problematická je zejména vzdělanostní úroveň obyvatelstva. Z tohoto důvodu je nutné posílit **vzdělanostní infrastrukturu a modernizovat vybavení škol a školských zařízení**. Dlouhodobým cílem musí být **zvyšování kompetencí žáků**[11] **i pedagogů a sjednocení potřeb trhu práce** (místních zaměstnavatelů) s **místními školami**. V Programu rozvoje Karlovarského kraje na období 2014–2020 je v rámci specifických cílů zmíněna potřeba podpořit rozvoj kooperačních vazeb mezi firmami a školami a mezi firmami a studenty s cílem zajistit do budoucna dostatek relevantně kvalifikovaných lidských zdrojů pro rozvoj podniků v Karlovarském kraji (PRKK, 2013). Dalším specifickým cílem je zvýšení kvality ve vzdělávání zapojením firem do tvorby obsahu vzdělávání a vytvoření podmínek pro rozvoj vzdělávacích kapacit a infrastruktury.

3.2.1 Mateřské školy

Na území sídelní aglomerace se nachází 41 mateřských škol v 19 obcích. V Karlových Varech je v současné době celkem 7 mateřských škol, z toho jsou 2 veřejné mateřské školy (s 18 odloučenými pracovišti, přičemž jedno z nich je lesní školka), 4 soukromé školy a 1 MŠ, jejímž zřizovatelem je kraj. Celková kapacita mateřských škol v Karlových Varech činí 1 826 míst, což představuje 22% navýšení oproti r. 2012 (z 1 500 míst). Kromě rozvoje pregramotnosti, výchovy dětí a přípravy na nástup k základnímu vzdělání jsou některé školy specializovány zaměřením na estetickou výchovu, tělesnou výchovu, vztah k přírodě a prostředí či výtvarné činnosti. V aglomeraci působí i MŠ s alternativním způsobem vzdělávání – Waldorfská MŠ v Doubí.

Největším problémem předškolního vzdělávání v Karlovarské aglomeraci je **horší dopravní dostupnost mateřských škol v menších obcích**, kde se toto předškolní zařízení nenachází. Z důvodu nedostatku míst v mateřských školách musí rodiče umisťovat své děti do mateřských školek daleko od svého bydliště. Prodlužuje se tak časová i fyzická vzdálenost do školského zařízení, což zvyšuje tlak na posilování veřejné hromadné dopravy a zkvalitňování dopravní infrastruktury. Ve městě Karlovy Vary se naopak problém s kapacitou mateřských škol nevyskytuje, navíc v uplynulých letech docházelo k jejímu dalšímu navýšení (viz výše). Město Karlovy Vary má ve vlastnictví dvě bývalá školská zařízení, která nyní slouží jako rezerva pro případ krajního řešení, demografická prognóza však předpovídá další snižování porodnosti a úbytek narozených dětí, což se promítne také do snižujícího se počtu dětí v mateřských školách. Dalším problémem okrajových částí regionu (vč. Karlovarská aglomerace) je problém dostupnosti logopedické péče. Ta se nachází v Karlových Varech, ale přínosnější by byla dostupnost přímo v MŠ. Zároveň i technický stav některých MŠ v menších obcích představuje závažný problém. Některé MŠ v menších obcích fungují na tzv. výjimku od hygienické stanice.

U MŠ se i nadále očekává **rozvoj prostřednictvím projektů MAP a IKAP**[12], které se věnují měkkým aktivitám vedoucím k podpoře pedagogických pracovníků a dětí v MŠ. Investiční projekty zaměřené na infrastrukturu MŠ budou jedním z opatření IROP 2021 – 2027 (např. rekonstrukce za účelem odstranění hygienické výjimky provozu MŠ). V neposlední řadě s těmito projekty souvisí i poskytování metodické podpory učitelů MŠ prostřednictvím dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (PRKK 2021+, s. 36).

[11] Kompetence by se měly zlepšit v tom, že se žáci stanou jednak flexibilními pro proměňující se trh práce, a také aby se vzdělali v oblasti občanství (budoucí voliči) a kritického myšlení, měli finanční a zdravotní gramotnost apod. a rozvíjelo se u nich kreativní myšlení.

[12] Např. formou intenzivní spolupráce SŠ a MŠ – návštěvy dětí MŠ na SŠ.

3.2.2 Základní školy

Na území aglomerace se nachází 44 zařízení základního vzdělávání. Nejvíce jich je koncentrováno ve městě Karlovy Vary (celkem 13) – všechny devítileté (s výjimkou ŽŠ pro žáky se specifickými poruchami učení), z toho 10 ZŠ je zřizováno městem, 2 ZŠ krajem a 1 ZŠ má soukromého zřizovatele. Celková kapacita škol působících v Karlových Varech je 6 155 míst. Funguje zde taktéž jedna speciální škola. Základní školy se nacházejí také v dalších 17 obcích aglomerace v Březové, Ostrově, Hroznětíně, Dalovicích, Nejdku, Nové Roli, Božičanech, Kyselce, Sadově, Lokti, Chodově, Kolové, Vintířově, Bečově nad Teplou, Bochově, Otovicích a Sokolově. Stávající kapacity ZŠ by měly být i do budoucna dostačující s ohledem na očekávaný vývoj populace Karlovarského kraje (ČSÚ, 2019).

V oblasti vzdělávání nelze opominout ani základní umělecké školy, kterých se na území aglomerace nachází celkem 7, a to v obcích Bečov nad Teplou, Karlovy Vary, Nejdek, Nová Role, Ostrov a Sokolov.

Podle různých srovnávacích studií je problémem základních škol zejména kvalita výuky – **chybí odborně kvalifikovaní, aprobovaní a v neposlední řadě i motivovaní učitelé** (spolu s Ústeckým krajem má Karlovarský kraj nejnižší podíl kvalifikovaných pedagogů. Navíc Karlovarský kraj vykazuje **vyšší celkový průměrný věk učitelů** než většina krajů. Ve školách chybí další podpůrné profese, např. školní psychologové, speciální pedagogové, sociální pedagogové. Školy by tyto profese potřebovaly, ale na trhu práce se v Karlovarském kraji, potažmo karlovarské sídelní aglomeraci nenachází dostatek odborníků v této oblasti.

Zároveň některé školy postrádají **modernější vybavení a technické vybavení odborných učeben**, ačkoliv v posledních letech se situaci daří částečně zlepšovat. V některých ZŠ je třeba zmínit i deficity u kmenových učeben, sportovišť a školních jídelen.

Žáci tak mají v porovnání s žáky z ostatních regionů horší znalosti, předčasně odchází ze vzdělávání a je evidován vyšší počet odkladů povinné školní docházky[13] (PRKK 2021+). V neposlední řadě je třeba cílit i na výzvy související s distančním vzděláváním, a to nejen z hlediska technického vybavení škol, ale i schopnosti pedagogů učit na dálku a na vybavenost rodin odpovídajících technickou umožňující takovouto formu výuky.

Částečně lze jako problém vnímat vysoký podíl žáků-cizinců (žáků s odlišným mateřským jazykem) na základních školách v porovnání s jinými kraji. Žáci přicházejí do škol v různém věku a s různou úrovní znalosti českého jazyka, což pak činí problémy ve výuce.

Nově mohou ZŠ využít příležitost, kterou přináší změna systému financování škol od 1. 1. 2020, kdy objem prostředků, který škola dostane, se nebude odvíjet od počtu žáků, ale od objemu vyučovacích hodin. Příležitostí je také cílená podpora Karlovarskému kraji ve Strategii 2030+ MŠMT (např. náborový příspěvek, pomoc školám v Karlovarském kraji s větším podílem žáků ze sociálně slabého prostředí a se SVP) a obecné opatření střední článek vedení a podpory regionálního školství. Stejně jako u MŠ i u ZŠ se i nadále počítá s podporou projektů školských zařízení prostřednictvím fondů EU, a to v rámci **MAP a IKAP** (v oblasti polytechnické výchovy, rozvoje digitálních kompetencí spolu s prohlubováním znalostí z oblasti kybernetické bezpečnosti ve vzdělávání dětí), které se věnují měkkým dovednostem. Infrastruktura ZŠ může být v některých oblastech řešena dotačními výzvami IROP 2021–2027[14].

---

[13] Značný je vliv rodinného prostředí. Dle šetření MŠMT dosahují školy v Karlovarském kraji v rámci celkové statistiky horších výsledků i po zohlednění socioekonomického statusu žáka. Problémem je také malá motivace ke vzdělávání v sociálně slabých rodinách.

[14] Projekty do IROP musí být uvedeny ve Strategickém rámci MAP nebo KAP, ale hlavním úkolem MAP je věnovat se měkkým činnostem.

3.2.3 Střední školy

Většina středoškolských zařízení je soustředěna do města Karlovy Vary, kde sídlí 11 středních škol a 3 vyšší odborné školy. Dále se střední školy nacházejí v Chodově (odloučené pracoviště gymnázia v Sokolově), Dalovicích, Sokolově, Ostrově a Lokti (odloučené pracoviště ISŠTE Sokolov) (viz tabulka 14). Zaměření středních škol je poměrně různorodé a odráží regionální specifika (zaměření na keramický a sklářský průmysl a na služby).

Tabulka 14 Střední vzdělávání v Karlovarské aglomeraci

Město	Počet	Název
Dalovice	1	Střední škola logistická Dalovice, p. o.
Karlovy Vary	11	Střední škola stravování a služeb Karlovy Vary, p. o. Střední pedagogická škola a vyšší odborná škola Karlovy Vary, p. o. Obchodní akademie, vyšší odborná škola cestovního ruchu a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Karlovy Vary, p. o. Střední uměleckoprůmyslová škola keramická a sklářská Karlovy Vary, p. o. Soukromá obchodní akademie Podnikatel, spol. s r.o. První české gymnázium v Karlových Varech, p. o. Střední odborná škola Karlovy Vary, s.r.o. Střední odborná škola stavební Karlovy Vary, p. o. Střední zdravotnická škola a vyšší odborná škola zdravotnická Karlovy Vary, p. o. Základní škol a střední škola Karlovy Vary, p. o. TRIVIS - Střední škola veřejnoprávní Karlovy Vary, p. o.
Ostrov	2	Střední průmyslová škola Ostrov, p. o. Gymnázium Ostrov, p. o.
Sokolov	7	Gymnázium Sokolov a Krajské vzdělávací centrum, příspěvková organizace Soukromá obchodní akademie Sokolov, s.r.o. Integrovaná střední škola technická a ekonomická Sokolov, příspěvková organizace Gymnázium, základní škola a mateřská škola Mánesova s.r.o. Střední škola živnostenská Sokolov, p. o. Vyšší policejní škola a Střední policejní škola Ministerstva vnitra v Praze – pobočka v Sokolově Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové – pobočka Sokolov

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení (2020)

Problémem středních škol Karlovarského kraje i Karlovarské aglomerace je stejně jako u základních škol **kvalita výuky**[15]. Příčinou je nízká kvalifikovanost učitelů (viz základní školy) a nekoncepční podpora středního školství. Místní firmy mají nedostatek vzdělaných absolventů středních škol, zejména v **technických a učňovských oborech** (potvrzeno také dotazníkovým šetřením podnikatelů), tzn. je zde **nedostatečná provazba mezi středoškolským vzdělávacím systémem a potřebami trhu práce.** Školy by také měly vzdělávat v obecných kompetencích pro 21. století (např. kritické myšlení, nutnost celoživotního vzdělávání), tj. nejen dle momentálních potřeb trhu práce. Dalším problémem je dostupnost SŠ z okrajových

[15] Karlovarský kraj se v rámci zjišťování výsledků žáků v přijímacím řízení na střední školy řadí mezi kraje s nejnižším průměrným skóre žáků. (KK 2020, s. 47)

částí region – špatná návaznost spojů, dále např. v Ostrově se nenachází domov mládeže pro žáky studující na školách v Ostrově ze vzdělanějších obcí.

Zcela zásadní je tedy podporovat zvyšování kvalifikace pedagogů a příchod nových pedagogů, dále posilovat kvalitu škol v oblasti polytechnického vzdělávání, matematické, čtenářské a digitální gramotnosti a v oblasti výuky cizích jazyků. Pokračovat by měla rovněž podpora obnovování infrastruktury a materiální vybavenosti středních škol (mj. prostřednictvím IKAP).

3.2.4 Vysoké školy a vyšší odborné školy

V Karlovarské aglomeraci se nachází 4 vyšší odborné školy, 3 jsou Karlových Varech a jedna v Sokolově (viz tabulka výše). Veřejná vysoká škola se na území Karlovarské aglomerace nenachází žádná. Nicméně vysokoškolskou výuku organizuje v Karlových Varech Vysoká škola finanční a správní, z. ú. (VŠFS), která převzala „štafetu" od soukromé Vysoké školy Karlovy Vary, o. p. s., která zde k 31. 8. 2016 ukončila vzdělávací činnost. Od akademického roku 2016/2017 tak VŠFS, a. s. – studijní středisko Karlovy Vary nabízí následující bakalářské a navazující magisterské obory, které lze studovat v Karlových Varech:

Bakalářské obory:

- Ekonomika a management
- Kriminalita a forenzní disciplíny
- Právo v podnikání

Navazující magisterské obory:

- Ekonomika a management
- Právo v podnikání

Dále v Karlových Varech působí pobočka České zemědělské univerzity v Praze – Fakulta životního prostředí (bakalářský obor Územní technická a správní služba v životním prostředí). V regionu měly dříve sídlo Středočeský vysokoškolský institut, s. r. o., Univerzita J. A. Komenského, Vysoká škola hotelová, s. r. o. a Bankovní institut. V roce 2018 měla být v Karlových Varech zahájena výuka fyzioterapie prostřednictvím 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy, avšak vzhledem k tomu, že u přijímacích zkoušek do bakalářského oboru fyzioterapie uspěli pouze dva studenti, nebyla výuka zahájena.

Obyvatelé aglomerace mohou využívat zejména vysoké školy sídlící v blízkém okolí (v dojížďkové vzdálenosti do 55 km). V Chebu sídlí pobočka Ekonomické fakulty Západočeské univerzity v Plzni. Nachází se zde také konzultační středisko Provozně ekonomické fakulty České zemědělské univerzity v Praze (ČZU), v rámci kterého se vyučuje bakalářský obor Veřejná správa a regionální rozvoj a navazující magisterský obor Veřejná správa a regionální rozvoj. **Obecně je však nabídka vysokoškolského vzdělání v aglomeraci výrazně omezená, což snižuje konkurenceschopnost regionu.**

3.2.5 Celoživotní učení

Současně jsou problémem nedostatečné možnosti pro celoživotní učení. Vzhledem k absenci veřejné vysoké školy je celoživotní učení a další vzdělávání situováno převážně do středních škol a dalších veřejných či soukromých subjektů (např. PECKA – Centrum celoživotního vzdělávání Karlovy Vary, o. p. s., Bludiště z.s., knihovny, jazykové školy, muzea apod.). Kapacita této nabídky i samotná infrastruktura celoživotního učení (vhodné prostory, pomůcky, vybavení atd.) je dle provedeného místního šetření omezená, ačkoliv v posledních letech se ji daří rozvíjet. V dalším období je vhodné tuto oblast i nadále podporovat v rámci Krajského akčního plánu vzdělávání Karlovarského kraje a Regionální inovační strategie Karlovarského kraje (RIS3).

Jedním z problémů v oblasti školství je technická zastaralost školských budov, školských zařízení a zastaralost technického vybavení (laboratoří, odborných učeben), které společně s nedostatečným zázemím převážně mateřských a základních škol a jejich horší dopravní dostupností (v menších obcích) vytváří bariéry pro posilování kvality vzdělávání v těchto institucích. Omezením pro kvalitní zajištění provázanosti vzdělávání a trhu práce je nedostatečná kapacita a kvalita kariérového poradenství.

Negativní dopad na vzdělanostní úroveň obyvatel v karlovarském regionu měla v minulosti absence komunitních (koncepčních) plánů zaměřených na oblast školství a vzdělávání, čímž docházelo k nekoordinovanému a nekoncepčnímu rozvoji školských zařízení i jednotlivých oborů a zároveň neprobíhala dostatečná vzájemná spolupráce ani intenzivní výměna informací a zkušeností mezi jednotlivými školami. Tuto situaci se v posledních letech daří částečně měnit, a to prostřednictvím místních a krajských akčních plánů rozvoje vzdělávání, které jsou zaměřené na zlepšení kvality vzdělávání v mateřských, základních a středních školách. Tyto plány jsou založeny na spolupráci zřizovatelů, škol a ostatních aktérů ve vzdělávání. Na úrovni Karlovarského kraje je pak průběžně (každé 4 roky) zpracováván Dlouhodobý záměr vzdělávání Karlovarského kraje.

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
• Zpracování a realizace KAP a MAP v oblasti vzdělávání vedoucí ke zvyšování kvality škol a školských zařízení a úrovně vzdělávání • Síť a různorodost základních škol v aglomeraci • Zájem části rodičovské veřejnosti o kvalitu vzdělávání • Různorodá nabídka MŠ v aglomeraci (vč. lesní školky)	• Přetrvávající nedostatečná nabídka vysokoškolského vzdělání v aglomeraci • Nízká provazba mezi středoškolským vzdělávacím systémem a trhem práce a nižší úroveň vzdělávání na školách směrem ke kompetencím nutným ve 21. století • Nedostatečné zázemí a zastaralost technického vybavení škol a školských institucí a jejich horší dopravní dostupnost • Nevyhovující technický stav budov některých škol a školských zařízení • Nedostatečné kapacity kariérového poradenství • Podprůměrná vzdělanostní úroveň obyvatelstva • Nižší kvalita výuky na školách a nízká motivace ke vzdělávání u sociálně slabých rodin • Nedostatek odborně kvalifikovaných a aprobovaných pedagogů a dalších odborníků ve školách (školní psychologové, sociální pedagogové, speciální pedagogové)
Příležitosti	**Hrozby**
• Rozvoj vysokého školství (realizace připravovaného vysokoškolského oboru balneologie a ergoterapie) • Rozšiřování nabídky vzdělávacích aktivit pro děti i dospělé (celoživotního učení) s důrazem na informační gramotnost, kreativitu, kritické myšlení • Využívání školských zařízení pro mimoškolní a spolkovou činnost, využívání venkovních ploch u školských zařízení veřejností • Úprava stávajícího systému výuky s ohledem na COVID-19 (distanční vzdělávání) • Specificky zaměřené aktivity Strategie 2030+ pro Karlovarský kraj (náborový příspěvek, cílená podpora školám) a opatření střední článek podpory a vedení regionálního školství • Prohlubování spolupráce v rámci místních a krajských akčních plánů rozvoje vzdělávání • Reforma financování regionálního školství • Optimalizace struktury regionálního školství za současného řešení dostupnosti škol	• Snížení kvality výuky na školách vzhledem k nedostatku kvalifikovaných pedagogů • Vyšší průměrný věk pedagogů předznamenávající jejich brzký odchod do penze • Nedostatečný zájem místních a krajských samospráv o vzdělávání, tj. hrozba nedostatku finančních prostředků pro regionální školství ze strany zřizovatelů a kraje

3.3 Ekonomický rozvoj a trh práce

Následující kapitola obsahuje základní informace o ekonomickém prostředí a potenciálu ekonomického rozvoje Karlovarské aglomerace a popis nejvýznamnějších ukazatelů zaměstnanosti a nezaměstnanosti obyvatel. Vzhledem k absenci dat za územní jednotky na úrovni obcí je většina ekonomických údajů prezentována na úrovni Karlovarského kraje. Předpokládáme však, že charakteristiky a trendy projevující se na území celého kraje lze aplikovat alespoň částečně i na zájmové území Karlovarské aglomerace.

3.3.1 Trh práce a zaměstnanost

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo tvoří hlavní zdroj pracovní síly v území, která je potřeba pro zajištění jeho funkcí a rozvoje. V rámci Karlovarské aglomerace je 48 % obyvatelstva ekonomicky aktivních (ve věku 15 až 65 let), což je mírně pod republikovým průměrem 48,7 %, ale v rámci srovnání s krajem (47,3 %) dosahuje nadprůměrných hodnot (tabulka 15). Největší podíl ekonomicky aktivních obyvatel má obec Hájek (55,9 %), nejméně obec Bečov nad Teplou (45,9 %). V Karlových Varech je tento ukazatel (47,3 %) mírně pod průměrem aglomerace, což je způsobeno trendem odlivu mladých obyvatel z města do jeho zázemí a do jiných center osídlení (Praha, Plzeň). Podrobné údaje jsou uvedeny v následující tabulce:

Tabulka 15 Ekonomicky aktivní obyvatelstvo v obcích Karlovarské aglomerace, Karlovarském kraji a ČR

Obec	Počet obyvatel	Ekonomicky aktivní	
		Počet	Podíl (%)
Andělská Hora	294	149	50,7
Bečov nad Teplou	962	442	45,9
Bochov	1 932	935	48,4
Božičany	593	308	51,9
Březová	549	286	52,1
Dalovice	1 870	963	51,5
Děpoltovice	368	178	48,4
Hájek	490	274	55,9
Hory	206	106	51,5
Hroznětín	1 861	891	47,9
Chodov	13 748	6 804	49,5
Jenišov	838	449	53,6
Karlovy Vary	48 639	23 006	47,3
Kolová	711	377	53,0
Krásný Les	294	149	50,7
Kyselka	759	345	45,5
Loket	2 978	1 539	51,7
Mírová	311	157	50,5

Obec	Počet obyvatel	Ekonomicky aktivní	
		Počet	Podíl (%)
Nejdek	8 145	3 819	46,9
Nová Role	3 920	1 822	46,5
Nové Sedlo	2 622	1 256	47,9
Ostrov	17 859	8 428	47,2
Otovice	698	356	51,0
Pila	488	252	51,6
Sadov	1 165	606	52,0
Smolné Pece	148	80	54,1
Sokolov	23 347	11 308	48,4
Stanovice	564	296	52,5
Stružná	511	273	53,4
Šemnice	567	288	50,8
Teplička	98	46	46,9
Velichov	469	224	47,8
Vintířov	1 081	501	46,3
Aglomerace Karlovy Vary	139 085	66 913	48,1
Karlovarský kraj	301 726	295 595	47,3
Česká republika	10 436 560	5 080 573	48,7

Zdroj dat: ČSÚ, SLBD 2011, data k 26. 3. 2011
Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě zelená = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

Celkem se v aglomeraci nachází přibližně 23 velkých zaměstnavatelů (nad 250 zaměstnanců)[16]. Na území aglomerace se nachází jeden subjekt s počtem zaměstnanců nad 2 tisíce – Sokolovská uhelná, právní nástupce, a. s., s počtem zaměstnanců cca 3,5 tis. osob, která se kromě těžební činnosti zabývá výrobou elektřiny a tepla. Druhý nejvyšší počet pracovníků zaměstnává společnost WITTE Nejdek spol. s r.o. zabývající se výrobou autozámků a komponentů pro automobilový průmysl. V roce 2019 zde pracovalo okolo 2000 zaměstnanců. Třetím nejvýznamnějším zaměstnavatelem je Karlovarská krajská nemocnice a.s., která poskytuje ústavní zdravotní péči. Společnost provozuje dvě nemocnice, v Chebu a v Karlových Varech. V roce 2019 zaměstnávala přibližně 1200 kmenových zaměstnanců. Společnost Thun 1794, a.s., která se zabývá výrobou tradičního porcelánu, v roce 2019 zaměstnávala cca 670 pracovníků. Jedná se o bývalý Karlovarský porcelán a.s., který prošel v období ekonomické krize insolvenčním řízením a byl odkoupen novými majiteli. Mezi další významné zaměstnavatele patří hotel Imperial, který poskytuje mimo

16 V době zpracování ISg Karlovarské aglomerace na roky 2021+ docházelo ke změnám počtu zaměstnanců (resp. snižování), a to vlivem dopadů pandemie COVID-19 na ekonomiku.

ubytovacích služeb i služby lázeňské. Zde je třeba podotknout, že lázeňství jako celek zaměstnává významné množství zaměstnanců. Dále lze uvést sklárnu Moser s počtem zaměstnanců okolo 300 na počátku r. 2020. Nelze opomenout ani společnost Synthomer a.s. zaměřenou na výrobu nebezpečných chemických látek a přípravků, která v r. 2019 zaměstnávala cca 368 zaměstnanců, nebo SKF Lubrication Systems CZ, s.r.o., vyrábějící čerpadla a kompresory (v r. 2019 zde pracovalo 500 zaměstnanců) a Wieland Electric s.r.o. vyrábějící elektronické součástky (počet zaměstnanců činil 409 v r. 2019). Přehled největších zaměstnavatelů je uveden v Analýze stakeholderů.

Celkový počet zaměstnaných obyvatel v Karlovarském kraji mezi lety 1993 a 2013 poklesl cca o 10 700 zaměstnanců, následně do roku 2019 však počet zaměstnaných obyvatel vzrostl o cca 7 tisíc zaměstnanců (tabulka 16). V tomto kraji (i přes mírný pokles od roku 1993) je nejvíce obyvatel zaměstnáno v odvětví zpracovatelského průmyslu. V roce 2019 byl podíl zaměstnaných v tomto odvětví cca 25 %. V Karlových Varech má velkou tradici lázeňství, se kterým je spojena i zaměstnanost v sekci Q, odvětví Zdravotní a sociální péče. V tomto odvětví pracuje přes 14 tisíc zaměstnanců (jedno z nejvýznamnějších odvětví aglomerace), tj. 10 % zaměstnaných v Karlovarském kraji, což představuje druhý nejvyšší podíl po zaměstnaných ve zpracovatelském průmyslu.

Za více než 25leté sledované období nejvýrazněji poklesl podíl zaměstnaných v odvětví těžba a dobývání a odvětví stavebnictví (o cca 3 %). Zaměstnanost v odvětví těžba a dobývání bude v dalších letech výrazně klesat. Naopak za nejvíce rozrůstají se lze označit odvětví cestovního ruchu - ubytování, stravování a pohostinství (nárůst o 3,3 %), dále pak veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení a odvětví profesní, vědecké a technické činnosti. Výraznější nárůst počtu i podílu zaměstnanců v odvětví ubytování, stravování a pohostinství (o 4,6 % za sledované období) byl způsoben zejména neustálým **zvyšováním turistického významu centra aglomerace,** resp. lázeňského města Karlovy Vary a dále pak dalších atraktivit (např. Bečova nad Teplou, Lokte, Kyselky atd.). Město Karlovy Vary je v návštěvnosti na třetím místě za Prahou a Brnem. Vzhledem k významu cestovního ruchu pro aglomeraci je tomuto odvětví věnována samostatná podkapitola.

Výše uvedené naznačuje již dříve zmíněnou **různorodost aglomerace**, kdy na jedné straně je centrem aglomerace město Karlovy Vary, ve kterém dominuje cestovní ruch spojený s lázeňstvím a sklářským průmyslem. Centrum aglomerace pak je obklopeno městy se zcela odlišnými ekonomickými charakteristikami (Sokolov – těžba uhlí a chemický průmysl, Nejdek a Ostrov – strojírenství, Chodov – potravinářský průmysl, strojírenství).

Tabulka 16 Počet zaměstnaných v jednotlivých odvětvích v letech 1993 a 2012 a 2019 v Karlovarském kraji

Sekce	Odvětví	Počet zaměstnaných v tisících				Podíl zaměstnaných (V %)			
		1993	2013	2019	rozdíl	1993	2013	2019	rozdíl
A	Zemědělství, lesnictví a rybářství	7,8	2,5	4,8	-3,0	5,1	1,8	3,2	-1,9
B	Těžba a dobývání	9,3	5	4,8	-4,5	6,1	3,6	3,3	-2,8
C	Zpracovatelský průmysl	38,7	34,8	37,3	-1,4	25,6	24,8	25,3	-0,3
D	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla	4,1	1	1,2	-2,9	2,7	0,7	0,8	-1,9
E	Zásob. vodou; činnosti souvis. s odpady	2,1	2,3	2,8	0,7	1,4	1,7	1,9	0,5
F	Stavebnictví	14,2	10,9	9,5	-4,7	9,4	7,8	6,5	-2,9
G	Velkoobchod a maloobch.; opr. mot. vozidel	16,3	16,8	15,7	-0,6	10,8	12	10,7	-0,1
H	Doprava a skladování	10,6	8,1	10,8	0,2	7	5,8	7,3	0,3
I	Ubytování, stravování a pohostinství	5,9	11,1	10,5	4,6	3,9	7,9	7,2	3,3
J	Informační a komunikační činnosti	1,8	0,9	.	.	1,2	0,6	.	.
K	Peněžnictví a pojišťovnictví	1,4	1,9	1,4	0,0	0,9	1,4	1,0	0,1
L	Činnosti v oblasti nemovitostí	1,4	1,5	1	-0,4	0,9	1,1	0,7	-0,2
M	Profesní, vědecké a technické činnosti	1,6	5,3	4,1	2,5	1,1	3,8	2,8	1,7
N	Administrativní a podpůrné činnosti	1,9	3,1	3,7	1,8	1,3	2,2	2,5	1,2
O	Veřejná správa a obrana; pov. soc. zabezp.	7,6	9,6	10,5	2,9	5,1	6,9	7,1	2,0
P	Vzdělávání	8,8	8,7	9,2	0,4	5,8	6,2	6,3	0,5
Q	Zdravotní a sociální péče	12,3	12,3	14,7	2,4	8,1	8,8	10,0	1,9
R	Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	1,5	2,2	3,4	1,9	1	1,6	2,3	1,3
S	Ostatní činnosti	3,6	2,2	1,8	-1,8	2,4	1,5	1,2	-1,2
	Celkem	**150,9**	**140,2**	**147,2**	**-3,7**	**100**	**100**	**100**	**-**

Zdroj: VDB ČSÚ (2020)

Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (zelená = nejnižší hodnota, červená = nejvyšší hodnota). Barevné škálové sloupce značí změnu v porovnání let 2019 a 1993 v daném odvětví (modrá = nárůst v daném odvětví, červená = pokles v daném odvětví)

Trh práce a zaměstnanost v území je ovlivňován úrovní podnikatelského prostředí, která má vliv na rozvoj místního hospodářství, ekonomiky i zaměstnanosti. V **porovnání s kraji ČR nejméně podnikají obyvatelé právě Karlovarského kraje**. (ČSÚ VŠPS 2019). O úrovni podnikatelského prostředí vypovídá míra podnikatelské aktivity (počet podnikatelských subjektů – fyzických osob v přepočtu na tisíc obyvatel), která je v Karlovarském kraji v porovnání s ostatními kraji nižší. Při srovnání s úrovní celého kraje však dosahuje sídelní aglomerace mírně nadprůměrných hodnot, při srovnání s úrovní ČR vykazuje víceméně srovnatelnou úroveň (tabulka 17). Nejvyšší míru podnikatelské aktivity v roce 2019 měly Děpoltovice (286), následované obcí Hory (279). Celkově byla míra podnikatelské aktivity nejvyšší u obcí v blízkosti města Karlovy Vary jakožto přirozeného centra aglomerace. Naopak nejnižší míra podnikatelské aktivity byla v obci Vintířov, kde na 1000 obyvatel připadalo pouze 116 podnikatelských subjektů. Ve městě Karlovy Vary byl zaznamenán největší počet podnikatelských subjektů (10 660). Počet podnikatelských subjektů vyšší než 1 tis. mají také téměř všechna větší města v území – Ostrov, Sokolov a Nejdek. Na území aglomerace bylo v roce 2019 evidováno 24 622 podnikatelských subjektů (fyzických osob) zde sídlících.

Tabulka 17 Míra podnikatelské aktivity v Karlovarské aglomeraci v roce 2019

Obec	Míra podnikatelské aktivity	Obec	Míra podnikatelské aktivity
Andělská Hora	230	Mírová	204
Bečov nad Teplou	187	Nejdek	166
Bochov	180	Nová Role	171
Božičany	144	Nové Sedlo	136
Březová	264	Ostrov	196
Dalovice	251	Otovice	260
Děpoltovice	286	Pila	239
Hájek	247	Sadov	233
Hory	279	Smolné Pece	226
Hroznětín	209	Sokolov	151
Chodov	165	Stružná	208
Jenišov	208	Stanovice	224
Karlovy Vary	220	Šemnice	219
Kolová	254	Teplička	187
Krásný Les	239	Velichov	171
Kyselka	196	Vintířov	116
Loket	198		
Karlovarská aglomerace	**195**		
Karlovarský kraj	**185**		
Česká republika	**194**		

Zdroj dat: ČSÚ 2020, vlastní výpočty
Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (zelená = nejvyšší hodnoty, červená = nejnižší hodnoty)

Pro podnikatelské účely je na území Karlovarské aglomerace **zřízeno několik průmyslových zón**:

- Průmyslová zóna Ostrov – jih (pozemky v PZ jsou v majetku města Ostrov) o celkové ploše 30,5 ha (k r. 2020 volných 1,3 ha) s dobrou dostupností do Karlových Varů silnicí I/13, vzdálenost od letiště Karlovy Vary je 25 km. Pozemky PZ jsou vymezeny jako smíšené výrobní plochy a určeny pro stavby pro průmysl a výrobu všeho druhu a sklady. Veřejné sítě jsou instalovány na hranici každého použitelného pozemku. Zájmem města Ostrov je vyhledat malé a středně velké podniky, které v zóně vytvoří co nejvíce pracovních příležitostí.
- Průmyslová zóna – bss BÁŇSKÁ STAVEBNÍ SPOLEČNOST s.r.o. – o rozloze 15,1 ha se nachází na území města Sokolov, areál je po stávajících místních komunikacích napojen na R6 Cheb – Karlovy Vary a k dispozici má vlečku napojenou na železniční síť. Možné využití zčásti pro těžkou průmyslovou výrobu a skladování (strojírenství, obalovna) a zčásti na lehkou smíšenou výrobu, řemeslnou výrobu a skladování.

- Průmyslová zóna Přátelství – Silvestr – o rozloze 31,5 ha, v blízkosti prochází železniční trať Cheb – Chomutov a ve vzdálenosti cca 3 km je možné napojení na rychlostní komunikaci D6, do areálu jsou zavedeny funkční vlečky. Areál je k využití primárně pro průmyslovou výrobu, velkoobchodní sklady a stavebnictví.
- Průmyslová zóna Sokolov – Staré Sedlo o rozloze 124 ha s dobrým dopravním napojení. PZ je připravena pro průmyslovou výrobu a skladování.
- Průmyslová zóna Nové Sedlo – o rozloze cca 7,93 ha rozkládající se po obou stranách silnice II/209 Nové Sedlo-Chodov. Zasíťování pozemků pro PZ bylo dokončeno v r. 2014 a aktuálně mohou investoři žádat o koupi jednotlivých lokalit.
- Průmyslová zóna Nová Role – o rozloze 4,3 ha (aktuálně zcela naplněna). PZ je připravena pro investory k využití jako území pro průmyslovou a zemědělskou výrobu.
- Průmyslová zóna Otovice – rozloha cca 9,48 ha, všechny pozemky jsou dostupné pro investiční výstavbu. V případě zájmu investora je umožněno rozšíření o dalších cca 8 ha.
- Panattoni park Ostrov – sever – rozloha cca 12,1 ha, lokalizace v blízkosti dálnice 13/E442, park je prozatím ve výstavbě.

Nelze opominout ani prostory, které jsou dostupné v areálu Věznice Horní Slavkov. Vězeňská služba České republiky zde nabízí k pronájmu dvě výrobní haly s užitkovou plochou 9 500 m^2, dále dvě volné zpevněné plochy o celkové výměře 11600 m^2 a sociální objekt. Nemovitosti lze využít k lehké smíšené výrobě, řemeslné výrobě a skladování. Dále lze zmínit Podnikatelský inkubátor Kanov. Nicméně otázkou je samotná funkčnost inkubátoru.

I přes výše zmíněnou různorodost aglomerace v ekonomických charakteristikách, lze konstatovat, že rozvoj a podpora inovačních forem podnikání a služeb v lázeňství bude jednou ze základních podmínek a stimulů dalšího ekonomického rozvoje aglomerace. Naopak nevýhodou pro další rozvoj území **je nízké zastoupení drobné průmyslové výroby** (v návaznosti na tradiční obory), absence výraznějšího **využívání inovativních forem v podnikání i ve výrobě**, nedostatečná spolupráce místních podnikatelů, institucí a dalších aktérů a **nízká podpora rozvoje lehkého průmyslu v regionu**.

Vzhledem k charakteru místního hospodářství bude v dalším období vhodné budovat další menší areály pro drobnou průmyslovou výrobu, řemesla a jiná technická odvětví; vědecko-technické parky, podnikatelské inkubátory, huby, coworkingová centra apod. včetně doprovodných služeb a podpory. Současně je třeba vnímat význam digitalizace pro zaměstnanost a podnikání (5G síť apod.), jejíž význam se umocňuje s nastalou epidemiologickou situaci.

3.3.2 Nezaměstnanost

Vývoj míry nezaměstnanosti v řešeném území kopíruje vývoj v rámci Karlovarského kraje i ČR. Do příchodu ekonomické recese koncem roku 2008 míra nezaměstnanosti dlouhodobě klesala (po celou dobu se však pohybovala nad celorepublikovým průměrem), následně došlo k výraznému propouštění zaměstnanců a skokovému nárůstu počtu nezaměstnaných. Vlivem ekonomické krize výrazně poklesl počet nabízených volných pracovních pozic, čímž došlo k nárůstu počtu uchazečů o zaměstnání. V dalších letech nastalo postupné oživení ekonomiky a vlivem příznivého ekonomického vývoje dosáhly ukazatele nezaměstnanosti svého minima v r. 2019 – v souladu s celorepublikovými trendy. V roce 2019 se ukazatel podílu nezaměstnaných osob ve městě Karlovy Vary pohyboval okolo 2 %, což je **hodnota odpovídající úrovni Karlovarského kraje i ČR** (tabulka 18). Na úrovni okresů Karlovarského kraje vykazuje dlouhodobě největší nezaměstnanost okres Sokolov - v r. 2019 činila míra nezaměstnanosti 3,7 %, což je v porovnání s okresem Karlovy Vary (2,5 %) významný rozdíl a opět to ukazuje na různorodost aglomerace z hlediska ekonomiky.

V tabulce níže je zobrazen podíl nezaměstnaných osob v jednotlivých obcích aglomerace. Nejvyšší hodnoty dosahují obce Bochov, Vintířov a Nové Sedlo (rozpětí 4,9–7,5 %). Ostatní obce mají výrazně nižší podíl

nezaměstnaných osob. Nejnižší podíl nezaměstnaných vykázaly obce Hory, Jenišov a Smolné Pece, u nichž hodnota ukazatele nepřekročila 1 %.

V Karlovarském kraji mezi uchazeči o zaměstnání převládají zejména osoby se základním vzděláním a bez vzdělání (cca 50 %), dále osoby se středním odborným vzděláním s výučním listem (cca 25 %). Z hlediska věku převládali lidé ve věku 55-59 let. (ČSÚ 2019) Přetrvávajícím problémem je **dlouhodobá nezaměstnanost, nedostatek vhodných pracovních míst a umisťování znevýhodněných skupin obyvatelstva** (absolventi, matky s dětmi, handicapované osoby, osoby ohrožené sociálním vyloučením, cizinci).

Tabulka 18 Podíl nezaměstnaných osob v Karlovarské aglomeraci (říjen 2019)

Obec	Podíl nezaměstnaných osob (v %)	Obec	Podíl nezaměstnaných osob (v %)
Andělská Hora	2,2	**Mírová**	2,3
Bečov nad Teplou	1	**Nejdek**	2,1
Bochov	4,9	**Nová Role**	1,5
Božičany	1,8	**Nové Sedlo**	7,2
Březová	1,2	**Ostrov**	2,1
Dalovice	1,3	**Otovice**	1,2
Děpoltovice	1,5	**Pila**	1,5
Hájek	1,6	**Sadov**	1,5
Hory	0,5	**Smolné Pece**	0,7
Hroznětín	2,1	**Sokolov**	3,9
Chodov	2,7	**Stružná**	2,5
Jenišov	0,8	**Stanovice**	2,6
Karlovy Vary	2,3	**Šemnice**	1,1
Kolová	1,8	**Teplička**	-
Krásný Les	1,4	**Velichov**	1,9
Kyselka	1,5	**Vintířov**	7,5
Loket	2,1	-	
Karlovarský kraj	2,5	**Okres Karlovy Vary**	2,3
Česká republika	2,6	**Okres Sokolov**	3,7

Zdroj: VDB ČSÚ 2020
Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (zelená = nejnižší hodnota, červená = nejvyšší hodnota)

Podle „*Zprávy o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2019 a strategie APZ pro rok 2020*“ vydané Úřadem práce jsou za hlavní faktory negativně ovlivňující nezaměstnanost v regionu považovány:

- profesní nesoulad mezi nabídkou a poptávkou volných pracovních míst;

- nízká vzdělanostní struktura uchazečů o zaměstnání a obyvatelstva regionu;
- nedostatek volných pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením;
- odchod vysokoškolsky vzdělaných obyvatel do Prahy nebo větších měst;
- vazba evidence na výplatu nepojistných sociálních dávek a pojištění (účelové evidence na úřadu práce) ztráta základních pracovních návyků;
- vyšší počet uchazečů o zaměstnání starších 50 let (cca 37 %);
- nedostatečné dopravní spojení v obcích ležících mimo spádová města, které nemobilním občanům ztěžuje situaci při hledání zaměstnání;
- zadlužení dlouhodobě nezaměstnaných osob a exekuce;
- nejnižší mzdová úroveň regionu ve srovnání s ostatními regiony ČR.

Problém nezaměstnanosti se týká vybraných problémových skupin, které jsou hůře umístitelné do nového zaměstnání než ostatní uchazeči, jedná se o:

- uchazeče s nízkým vzděláním a odbornou kvalifikací a uchazeči s nízkou flexibilitou na trhu práce;
- uchazeči pečující o děti;
- uchazeči dlouhodobě nezaměstnaní (v evidenci déle než 12 měsíců);
- uchazeči se skrytým nezájmem o zaměstnání;
- uchazeči starší 55 let věku.

Karlovarský kraj se potýká s dlouhodobou nezaměstnaností, ačkoliv data k říjnu 2019 o této skutečnosti nevypovídají (tabulka 19). Podíl uchazečů o zaměstnání evidovaných déle než 12 měsíců je v Karlovarském kraji (cca 18,6 %) dokonce nižší než v ČR (22,9 %). Dané svědčí o pozitivním ekonomickém vývoji pozorovaným na úrovni celého Česka. Dlouhodobá nezaměstnanost poklesla na velmi nízkou úroveň ve všech regionech ČR a snížily se také meziregionální rozdíly. (VÚPSV 2019)

Tabulka 20 zobrazuje data na úrovni okresů - vzhledem k nedostatku informací na úrovni jednotlivých obcí byly informace vztaženy k okresu Karlovy Vary a Sokolov, do kterých zasahuje vymezená Karlovarská aglomerace. V okrese Karlovy Vary převažují krátkodobě nezaměstnaní (45,6 %) do 3 měsíců (je dáno sezónnosti lázeňských a turistických služeb), stejně tak i v okrese Sokolov s hodnotou 41,1 %, kde však je patrný i vyšší podíl nezaměstnaných více jak 12 měsíců související pravděpodobně s útlumem těžby. V celkovém kontextu je krátkodobá nezaměstnanost (do 3 měsíců) v obou okresech ve srovnání s průměrem ČR nadprůměrná, naproti tomu dlouhodobá nezaměstnanost okresu Sokolov je v roce 2018 víceméně srovnatelná s úrovní ČR, okresu Karlovy Vary dokonce nižší.

Výše zmiňované propouštění na Sokolovsku související s útlumem těžby v Sokolovské uhelné lze vnímat i pozitivně – navzdory očekávanému zvýšení nezaměstnanosti (ač zaměstnanci odchází dohodou a firma dodržuje závazky vyplývající z kolektivní smlouvy). Útlum těžby může být příležitostí pro dokončení restrukturalizace průmyslu v regionu a nastavením nových trendů do budoucnosti za využití Fondu pro spravedlivou transformaci. Zde je třeba doplnit, že Sokolovská uhelná sice utlumuje těžbu, avšak současně přechází z tradičních odvětví do nových - zaměřených na obnovitelné zdroje či odpady vč. přípravy průmyslových zón. Společnost disponuje řadou zejména brownfieldů i zónou, která je připravená mezi Sokolovem a Novým Sedlem, které chce oživit a vytvořit pracovní místa. Společnost otevřela nový provoz na zpracování odpadů – v souladu se svou přípravou na využívání obnovitelných zdrojů energie - a dlouhodobě se věnuje rekultivacím. Do 10 let navíc společnost počítá, že by těžba uhlí zcela skončila. V neposlední řadě je třeba zmínit, že v areálu vzniká nový polygon automobilky BMW pro testování programů pro nová vozidla (zejména automatizované jízdy). Vedle sídla automobilky by výhledově v areálu měli najít uplatnění i další investoři.

Tabulka 19 Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky evidence (podíl, v %), Karlovarský kraj a ČR (k 31. 10. 2019)

Území	0-3 měsíce	3-6 měsíců	6-9 měsíců	9-12 měsíců	12-24 měsíců	24 měsíců a více
Karlovarský kraj	49,3	17,2	8,4	6,5	7,3	11,3
ČR	42	19,2	9,6	6,5	8,8	14,1

Zdroj: MPSV 2020

Tabulka 20 Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky evidence (k 31. 12. 2018)

Území	Počet uchazečů celkem	Podíl uchazečů podle délky evidence v %				
		do 3 měsíců	3 až 6 měsíců	6 až 12 měsíců	12 až 24 měsíců	24 měsíců a více
Okres Karlovy Vary	2 381	45,6	17,6	13,6	6,7	16,5
Okres Sokolov	2 667	41,1	17,9	12,9	7,5	20,5
ČR	121 600	31,3	18,0	20,3	12,9	17,5

Zdroj: Statistická ročenka 2020, ČSÚ

V r. 2020 vstoupil do hry významný faktor - stávající epidemiologická situace COVID-19 s výraznými dopady na cestovní ruch, lázeňství a navazující služby (tj. domény Karlovarské aglomerace) a omezení výkonu přeshraniční spolupráce. Je očekáváno, že epidemiologická situace povede k závažným dopadům na regionální trh práce strukturálně postižené Karlovarské aglomerace s negativním dopadem na sociální situaci.

Ještě zásadnějším problémem však je chystané propouštění společnosti Sokolovská uhelná, a.s. Sokolovská uhelná, která kromě těžby hnědého uhlí vyrábí také elektřinu a teplo, se totiž chystá ještě v roce 2020 uzavřít část provozů, zejména v areálu tlakové plynárny Vřesová, a propustit 800, možná až jeden tisíc pracujících kvůli rostoucím nákladům na emisní povolenky, jejichž cena od roku 2017 vylétla na téměř pětinásobek (MPSV ČR 2020).

3.3.3 Věda, výzkum a inovační prostředí

Karlovarská aglomerace i celý Karlovarský kraj mají **nízký vědecko-výzkumný a inovační potenciál**. Výdaje do výzkumu a vývoje sice od roku 2009 v Karlovarském kraji kontinuálně stoupají, nicméně ve **srovnání s ostatními kraji České republiky je objem finanční podpory na VaV výrazně nejnižší** (viz tabulka 21), což s sebou přináší limity dalšího rozvoje území a **nízkou míru konkurenceschopnosti** vůči ostatním regionům ČR.

V rámci ČR zde sídlí nejméně vědecko-výzkumných center a inovačních parků. Vinou toho klesá atraktivita území pro příchod nových investorů i pro zdejší mladé obyvatelstvo, které z území migruje do jiných center (Praha, Plzeň).

V Karlovarské aglomeraci nesídlí žádná vysoká škola, která by vyvíjela vědecko-výzkumné aktivity. Výrazná je **absence vědecko-výzkumných organizací**, v území se vyskytují pouze malé výzkumné a vývojové (inovační) týmy, jejichž výzkumná činnost se soustředí na realizaci konkrétních výzkumných projektů, nikoliv na koncepční vědecko-výzkumnou činnost. Většina podniků je zaměřena na výrobu standardizovaných produktů a komponentů s nízkou přidanou hodnotou, což je podpořeno také přítomností levné a málo kvalifikované pracovní síly v regionu (absence dostatečného počtu vysokoškolsky vzdělaných obyvatel).

V Karlovarské aglomeraci je rovněž **nízké zastoupení inovativního podnikání**, což dokládá nejen existence pouze 2 zařízení inovační infrastruktury (Podnikatelský inkubátor Karlovy Vary – Dvory, areál Dvorana a Podnikatelský inkubátor Kanov – Karlovy Vary), ale také statistika zaměstnanosti a výdajů na VaV (ČSÚ) a statistika patentů (viz tabulka 21). Ve všech těchto statistkách je Karlovarský kraj na posledním místě mezi kraji ČR. Dřívější průzkumy ukazují, že zdejší inovační systém je velmi málo provázaný a jednotlivé aktivity příliš roztříštěné malým počtem inovačně orientovaných firem, které nedisponují většími týmy věnujícími se vědecko-výzkumným a inovativním aktivitám.

Tabulka 21: Celkové výdaje na výzkum a vývoj a celkový počet udělených patentů, kraje ČR, 2010-2018

Kraj	Výdaje na výzkum a vývoj (mil. Kč)								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Hlavní město Praha	20 882,4	22 941,4	24 689,2	26 164,7	29 442,8	32 999,5	27 631,9	32 033,9	36 867,9
Jihočeský kraj	2 113,6	2 192,8	2 536,9	2 534,2	2 488,4	2 664,7	2 846,2	2 927,5	3 441,6
Jihomoravský kraj	8 518,9	11 192	14 645,2	16 185,5	17 012,1	17 698,8	14 968,2	15 485,8	16 474,8
Karlovarský kraj	105,7	124	203,5	114,7	151,2	202,7	172,5	210,6	245,8
Kraj Vysočina	743,1	780,2	921,9	1 160,2	1 501,5	1 536,3	1 408,1	1 383,6	1 594,1
Královéhradecký kraj	1 479	1 679,1	1 679,7	1 889,7	2 054,4	1 986,7	1 807,5	2 151,4	2 514,9
Liberecký kraj	1 451,6	1 861,2	2 860,4	2 366,3	2 614	2 520	2 653,7	2 894,6	3 426,2
Moravskoslezský kraj	3 099,7	4 924,5	4 584,5	4 500	5 154,9	5 194,4	5 149,4	4 927,4	5 598
Olomoucký kraj	1 613,1	2 133,5	3 557,9	3 060,6	3 377,1	2 983	2 833,1	3 367	4 155,6
Pardubický kraj	2 136,4	2 471,6	2 782,6	2 687,4	2 727	2 649,9	2 532,1	2 775,2	3 146,3
Plzeňský kraj	2 295	3 141,6	3 779,3	4 133,2	4 737,3	4 606,8	3 447	3 614,4	4 361,5
Středočeský kraj	6 017,3	6 350,1	6 677,5	9 718,3	9 878,8	9 990,5	11 175,3	14 357	16 343,1
Ústecký kraj	731,1	843,5	1 124,7	1 084,4	1 216	1 096,6	862,3	901,8	1 054,3
Zlínský kraj	1 786,8	2 117,9	2 317	2 254,1	2 748,8	2 533,4	2 621,9	3 355,8	3 529,6
Kraj	**Aktivní (poskytnuté) licence - licenční smlouvy: patenty**								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Hlavní město Praha	78	79	127	142	136	134	153	185	189
Jihočeský kraj	-	7	8	7	6	4	4	5	7
Jihomoravský kraj	17	21	13	22	21	27	35	58	50
Karlovarský kraj	2	1	1	1	1	1	1	1	1
Kraj Vysočina	-	-	-	1	1	2	2	2	1
Královéhradecký	11	12	9	8	2	3	17	20	23

kraj									
Liberecký kraj	1	1	8	9	12	14	17	19	23
Moravskoslezský kraj	9	19	21	31	27	39	33	40	33
Olomoucký kraj	3	4	9	7	5	3	3	7	6
Pardubický kraj	8	7	9	9	3	5	6	6	8
Plzeňský kraj	1	2	4	12	16	16	18	5	13
Středočeský kraj	9	7	11	16	18	16	12	11	11
Ústecký kraj	2	6	4	2	2	2	2	4	1
Zlínský kraj	1	-	-	3	5	5	4	7	6

Zdroj: VDB ČSÚ 2020

Vzhledem k místním specifikům ekonomiky postavené na lázeňství je výrazným problémem neexistence výzkumu v oblasti lázeňství, resp. balneo-medicíny a hydrologie zřídelních struktur, který se přirozeně nabízí. Do počátku devadesátých let tuto funkci zastával Výzkumný ústav balneologický v Mariánských lázních, který zajišťoval jak vzdělávání/praxe studentů medicíny, tak realizaci výzkumných studií zaměřených na ověřování dopadů a přínosů lázeňství obecně, ale i využitelnost jednotlivých přírodních léčebných zdrojů. Výzkumný ústav však postupně zanikl (vlivem restrukturalizačních procesů), přičemž dosud nebyl plně nahrazen.

Město Karlovy Vary i Karlovarský kraj usilují o obnovení vědy a výzkumu v oblasti balneologie v kraji. Město Karlovy Vary v roce 2013 založilo Balneologický institut Karlovy Vary o.p.s. (BIKV). Ten se však soustředí především na informační a popularizační činnosti, vzdělávací a konzultační činnost. Výzkumná činnost tohoto subjektu je minimální[17]. Karlovarský kraj následně založil v roce 2019 Institut lázeňství a balneologie, v. v. i. (iLAB)[18]. Hlavním cílem této instituce je obnovení vědy a výzkumu v oblasti lázeňství a balneologie a popularizace výsledků výzkumu, v oblasti vzdělávání pak příprava vzniku vysoké školy, nebo pobočky již stávající vysoké školy se zaměřením na balneologii, zařazení oboru balneologie do středního a vyššího odborného vzdělávání a školení středního zdravotnického personálu a certifikace a standardizace lázeňské léčebné rehabilitační péče[19]. Dále má spolupracovat s lázněmi, odbornými organizacemi a laboratořemi léčebně preventivních zařízení a Karlovarské krajské nemocnice a v neposlední řadě realizovat publikační, akademickou činnost atd.

Lázeňství lze chápat jako nosný prvek ekonomiky a jeho případná absence nebo podceňování výzkumných činností v této oblasti, může mít za následek stagnaci až pokles ekonomiky regionu. V oblasti VaV je klíčovým dokumentem **Strategie inteligentní specializace Karlovarského kraje (RIS 3)**, která je krajskou přílohou k Národní RIS3. Tento strategický dokument definuje jako jednu z klíčových směrů rozvoje regionu *„Vyšší inovační výkonnost firem a dalších organizací"*, přičemž strategickým cílem je zvýšení investic místních firem a institucí do výzkumu, vývoje a tím zvýšit intenzitu VaV v organizacích a zvětšit objem jejich výsledků vč. jejich uplatnění na trhu formou nových produktů, technologií, procesů a služeb. V této oblasti

[17] Zdroj: https://bikv.cz/

[18] Od 2/2020 má Institut lázeňství a balneologie, v. v. i. všechny orgány (radu instituce, ředitele, dozorčí radu).

[19] Zdroj: https://www.i-lab.cz/

lze předpokládat zapojení Institutu lázeňství a balneologie jako subjektu, který své výzkumné aktivity bude směřovat k uplatnění na trhu.

3.3.4 Cestovní ruch a lázeňství

Význam cestovního ruchu a návštěvnost

Cestovní ruch se v Karlovarském kraji řadí mezi nejvýznamnější odvětví. V žádném jiném kraji nemá cestovní ruch takový podíl na HDP a zaměstnanosti jako v kraji Karlovarském. Na druhou stranu, vzhledem k tomu, že cestovní ruch je odvětví, které mohou velmi rychle ovlivňovat makroekonomické výkyvy, mezinárodní politická situace či další okolnosti (např. pandemická opatření), je ekonomika kraje z toho důvodu i značně zranitelná.

Význam cestovního ruchu pro Karlovarský kraj ukazuje i následující tabulka. Karlovarský kraj je 5. z hlediska celkového počtu hostů a 2. z hlediska počtu přenocování hned po hl. m. Praze. Specifikem Karlovarského kraje (stejně jako v Praze) je to, že v návštěvnosti převažují zahraniční turisté, kterých do kraje zavítá téměř 2x více než domácích turistů. Kraj rovněž vykazuje největší průměrný počet přenocování, který sice od roku 2012, kdy činil 5,9 nocí, stále klesá, nicméně stále je výrazně vyšší než v ostatních krajích. To samozřejmě souvisí s lázeňstvím, které je doménou Karlovarského kraje.

Tabulka 22: Návštěvnost v krajích v roce 2019

Kraj	Počet hostů	Podíl nerezidentů (v %)	Počet přenocování	Průměrný počet přenocování
Hl. m. Praha	8 044 324	84,6	18 479 653	2,3
Jihočeský	1 788 911	35,6	4 475 809	2,5
Jihomoravský	2 137 259	35,4	4 228 086	2,0
Karlovarský	1 190 296	60,2	5 400 134	4,5
Vysočina	605 326	12,7	1 453 860	2,4
Královéhradecký	1 412 307	22,3	4 476 372	3,2
Liberecký	1 048 865	21,2	3 169 859	3,0
Moravskoslezský	1 015 746	21,3	2 846 835	2,8
Olomoucký	761 615	19,5	2 312 929	3,0
Pardubický	480 520	12,6	1 334 239	2,8
Plzeňský	871 893	36,0	2 131 824	2,4
Středočeský	1 172 951	23,4	2 699 378	2,3
Ústecký	659 902	33,8	1 743 626	2,6
Zlínský	808 451	15,3	2 272 163	2,8

Zdroj: VDB ČSÚ 2019

Lázeňství má významný vliv na hospodářství aglomerace a má i značný společenský rozměr. Na tomto místě je však třeba konstatovat, že toto neplatí pro celou Karlovarskou aglomeraci, která je v tomto směru značně bipolární. Cestovní ruch je významné odvětví především pro centrum aglomerace – město Karlovy Vary a dále menší města Loket a Bečov nad Teplou. Další větší města aglomerace (Sokolov, Ostrov, Nejdek,

Chodov) vykazují jiné ekonomické charakteristiky vč. problémů souvisejících se strukturálními změnami v důsledku útlumu těžby hnědého uhlí a souvisejících odvětví (energetika, teplárenství, chemický průmysl) či úpadkem strojírenských závodů.

Poptávku po cestovním ruchu je možné hodnotit na základě návštěvnosti hromadných ubytovacích zařízení.

Tabulka 23: Charakteristiky návštěvnosti, HUZ, dle ORP, 2019

SO ORP	Počet hostů HUZ v r. 2015	Počet hostů HUZ v r. 2019	Počet rezidentů v HUZ	Počet nerezidentů v HUZ	Podíl nerezidentů v HUZ (v %)	Počet přenocování v HUZ	Průměrný počet přenocování
ORP Karlovy Vary	318 958	516 232	167 933	348 299	67,5	2 103 000	4,1
ORP Ostrov	73 825	106 481	69 556	36 925	34,7	532 739	5,0
ORP Sokolov	30 885	48 864	26 034	22 830	46,7	105 050	2,1

Zdroj: VDB ČSÚ 2019
Pozn. Zobrazeny jsou ta území ORP, na jejichž území je zároveň vymezená Karlovarská aglomerace. V rámci některých ORP jsou některé obce/města nespadající do Karlovarské aglomerace.

Data vypovídají o víceméně každoročně rostoucím počtu hostů v HUZ ve všech ORP, která spadají do Karlovarské aglomerace. Ve všech ORP dochází rovněž k nárůstu počtu přenocování.

Jak již bylo řečeno výše, jednotlivá ORP vykazují svá specifika. Již ze samotné návštěvnosti lze odvodit, že cestovní ruch je významným odvětvím pouze v samotném centru aglomerace městu Karlových Varech. Město Karlovy Vary se vymyká rovněž podílem zahraničních návštěvníků, který je dvojnásobný oproti domácím turistům. V Karlových Varech dominují turisté z Německa a Ruska. Statistiky však ukazují na postupnou změnu zdrojových trhů, kdy klesá podíl hostů z Ruska a naopak roste návštěvnost z ostatních zdrojových trhů (především Číny a evropských zemí).

V Karlových Varech a Ostrově je rovně ve srovnání s celorepublikovým průměrem nadprůměrný počet přenocování. Statistiky za Karlovarský kraj rovněž ukazují, že v Karlovarském kraji je nejvyšší průměrná útrata návštěvníků ze všech krajů. Kraj dosahuje téměř 10 % podíl na celkových výdajích zahraničních turistů v ČR (Koncepce rozvoje cestovního ruchu v Karlovarském kraji, 2018).

Infrastruktura v cestovním ruchu

V současné době je na území ORP, která spadají do Karlovarské aglomerace celkem 297 zařízení hromadného ubytování s 18 694 lůžky. Převažují hotely vyšší kvality a penziony, naopak je v aglomeraci málo objektů s vícelůžkovými pokoji nižší kategorie.

Počet lůžek zůstává v regionu v čase stabilní a mění se spíše jejich struktura. Je kladen důraz na kvalitu a ubývá vícelůžkových pokojů ve prospěch jedno a dvoulůžkových (Koncepce rozvoje cestovního ruchu v Karlovarském kraji, 2018).

Tabulka 24: Hromadná ubytovací zařízení – struktura, dle ORP, 2019

SO ORP	Počet HUZ	Počet lůžek v HUZ	Struktura HUZ (v %)										
			Hotel *****	Hotel ****	Hotel ***	Hotel **	Hotel *	Hotel garni	Penzion	Kemp	Chatová osada	Turistická ubytovna	Ostatní HUZ
ORP Karlovy Vary	175	13 274	3,4	32,0	18,9	0	0	1,7	25,7	3,4	1,1	0,5	13,1
ORP Ostrov	89	4 236	0	2,2	15,7	3,3	1,1	0	46,1	2,2	1,1	6,7	21,3
ORP Sokolov	33	1 184	0	3,0	18,2	3,0	0	0	30,3	18,0	0	15,2	12,1

Zdroj: VDB ČSÚ 2020

Nabídka kvalitního ubytování a relativně dobré technické zázemí a nabídka doplňkových aktivit (lázeňství a wellness, sportovní, kulturní a další společenské vyžití) vytváří v aglomeraci dobré podmínky pro rozvoj kongresového cestovního ruchu. V aglomeraci existují dvě kongresová centra - Grandhotel Pupp a hotel Thermal. Většímu rozvoji kongresového cestovního ruchu však brání celoroční vytížení ubytovacích kapacit lázeňskými hosty, což znemožňuje pořádání větších kongresových akcí. Dalším problémem je odlehlost regionu a prozatím špatná dopravní dostupnost.

Cestovní ruch se přímo dotýká i dopravní infrastruktury města a využití MHD. Počet návštěvníků města, resp. jejich skladba má vliv z pohledu ekonomických dopadů na Dopravní podnik Karlovy Vary, kdy v rámci závazku veřejné služby ovlivňuje počet návštěvníků výši finanční kompenzace města do rozpočtu DPKV.

Atraktivity cestovního ruchu

V Karlovarské aglomeraci nad ostatními atraktivitami dominuje lázeňství, kterému je věnovaná samostatná podkapitola.

V Karlovarské aglomeraci se nachází 5 národních kulturních památek, z toho jedna movitá:

- Hrad Bečov nad Teplou
- Ostatková skříň sv. Maura – „relikviář sv. Maura“
- Kostel sv. Máří Magdalény v Karlových Varech
- Císařské lázně v Karlových Varech
- Rudá věž smrti v Ostrově

Významnou roli hrají i další památky – hrad Loket, Horní hrad, Piaristický klášter v Ostrově (klášterní okrsek), zámek v Ostrově, hrad Hartenštejn v Bochově, hrad Andělská Hora, lázeňské domy a vila Matonni v Kyselce či zámek v Sokolově. Centrum Karlových Varů je chráněné jako městská památková rezervace s množstvím památkově chráněných a architektonicky významných objektů (Císařské lázně, Vřídelní kolonáda, Tržní kolonáda, Mlýnská kolonáda, Sadová kolonáda, Zámecká kolonáda, Goethova vyhlídka, rozhledna Diana, hotel Thermal a další lázeňské objekty). Městská památková rezervace je i v centru Lokte.

Technický stav památek je různý. Některé byly již zrekonstruovány, některé se stále nacházejí v neuspokojivém stavu či zcela chátrají. Kromě samotných objektů jsou v nevyhovujícím stavu i veřejná prostranství v jejich okolí a to včetně veřejných prostranství v centrech měst.

Obrázek 3: Turistické cíle v Karlovarském kraji

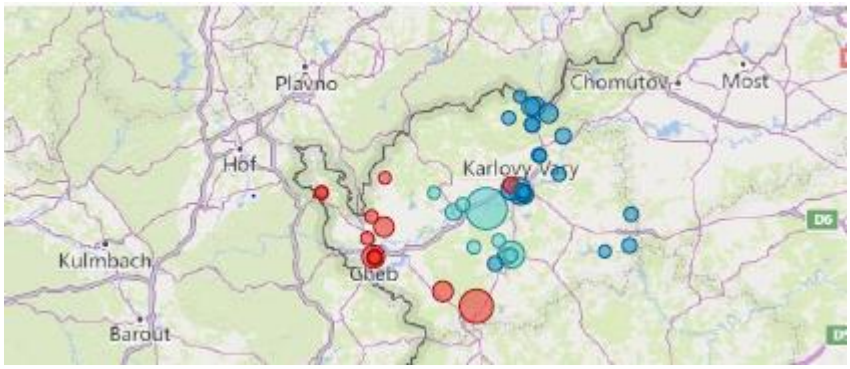

Zdroj: Czechtourism, 2019

Následující obrázek ukazuje nejnavštěvovanější turistické cíle v Karlovarském kraji. Z 10 nejnavštěvovanějších cílů kraje se jich 5 nachází v zájmovém území aglomerace a dalších 5 v jejím zázemí.

Obrázek 4: Nejnavštěvovanější turistické cíle v Karlovarském kraji

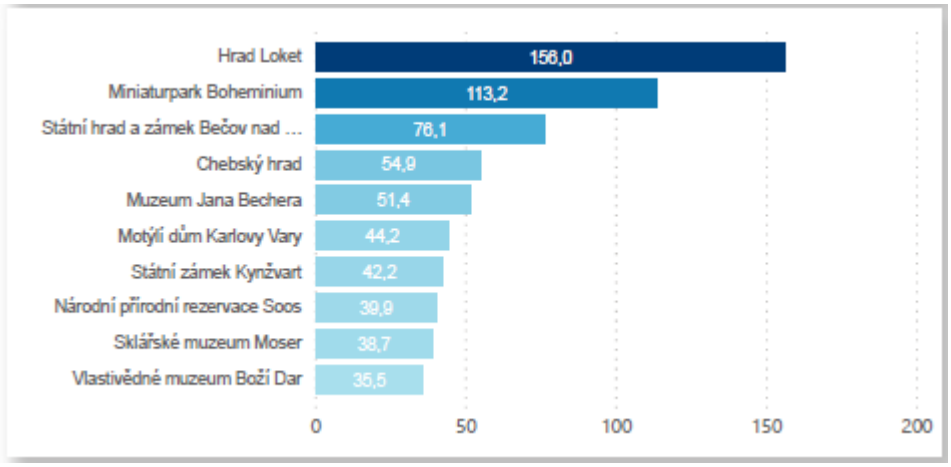

Zdroj: Czechtourism, 2019
Pozn. V aglomeraci se nachází hrad Loket, Státní hrad a zámek Bečov nad Teplou, Muzeum Jana Bechera, Motýlí dům Karlovy Vary a Sklářské muzeum Moser.

Turistické cíle, které zaznamenaly v roce 2019 oproti roku 2018 nejvyšší absolutní nárůst návštěvnosti, ukazuje následující obrázek.

Obrázek 5: Turistické cíle s nejvyšším nárůstem návštěvnosti v roce 2019

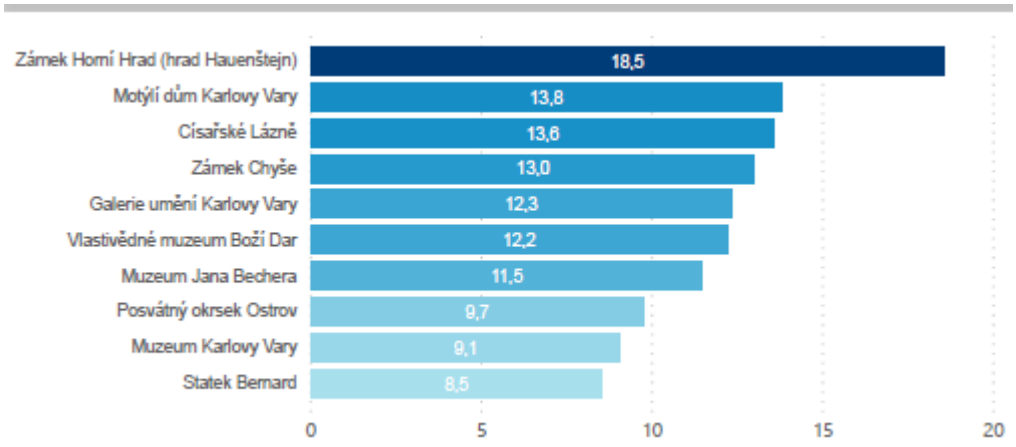

Zdroj: Czechtourism
Pozn. V aglomeraci se nachází zámek Horní Hrad, Motýlí dům v Karlových Varech, Císařské Lázně, Galerie umění Karlovy Vary, Muzeum Jana Bechera, Posvátný okrsek Ostrov, Muzeum Karlovy Vary i Statek Bernard.

Na území aglomerace zasahuje památka nově zapsaná na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO. Jedná se o projekt „Hornický region Ergebirge/Krušnohoří", v rámci které jsou nominovány dílčí hornické krajiny, městské celky i jednotlivé hornické lokality (z Karlovarské aglomerace je to Rudá věž smrti v Ostrově).

V nominaci je dále projekt „Slavné lázně Evropy". Jedná se o uskupení 11 výjimečných lázeňských měst ze 7 zemí, v případě Karlovarského kraje jsou nominovány lázeňská města ze Západočeského lázeňského trojúhelníku – Karlovy Vary, Mariánské Lázně a Františkovy Lázně.

Množství dalších atraktivit cestovního ruchu se nachází v zázemí aglomerace. Z aglomerace je dosažitelná oblast Krušných hor, CHKO Slavkovského lesa i oblast Doupovských hor. Přírodní prostředí v zázemí aglomerace vytváří vhodné podmínky pro pěší i cyklo turistiku, zimní sporty, vodáctví, vodní sporty a další adrenalinové zážitky (singletracky, bikeparky, lanová centra, in-line tratě apod.). Přímo aglomerací prochází páteřní cyklostezka Ohře a protéká vodácky sjízdná řeka Ohře. Potenciál center rekreace (kempy, ubytování, zábavní průmysl, vodní sporty) představují zaplavené bývalé lomy Medard a Michal. Potenciál některých atraktivit cestovního ruchu však není dostatečně využívaný (např. Česko-bavorský geopark, vodácky zajímavá Ohře apod.).

Přímo v aglomeraci se nacházejí golfová hřiště, která vhodně doplňují nabídku turistické infrastruktury odpovídající charakteru klientely.

V zájmovém území aglomerace za účelem propagace regionu působí destinační agentura založená Karlovarským krajem Živý kraj – destinační agentura pro Karlovarský kraj, která se pokouší vybudovat stejnojmennou marketingovou značku a za účelem propagace turismu v Karlovarském kraji provozuje turistický portál. Prozatím znalost značky nedosahuje mezi veřejností vysoké úrovně (Koncepce rozvoje cestovního ruchu v Karlovarském kraji, 2018).

Město Karlovy Vary rovněž buduje vlastní značku s názvem Město zážitků a provozuje stejnojmenný portál.

Lázeňství

Karlovarská aglomerace má výjimečné postavení z hlediska lázeňství nejen v ČR, ale i v mezinárodním měřítku. Vděčí za to zdrojům termálních minerálních pramenů v Karlových Varech a dále pramenům v Mariánských lázních, Františkových lázní, Lázních Kynžvart a Jáchymově (ty se však nachází mimo zájmové území aglomerace). Karlovy Vary jsou největší a druhé nejstarší lázně na území České republiky s prameny termálních minerálních vod, které slouží především k pitným kúrám. Jedná se o lázeňské město světového významu. Tradiční lázeňství zaměřené na léčbu doplňují pobyty typu wellness. Některá lázeňská zařízení upouští postupně od poskytování léčebné lázeňské péče a orientují se nejen doplňkově na nabídku welness pobytů. I přes tento trend představuje lázeňství největší konkurenční výhodu aglomerace.

V roce 2018 bylo ubytováno v Karlovarském kraji 516 tis. lázeňských hostů. Z toho 364 tis. byli zahraniční návštěvníci. Specifikem lázeňství v Karlovarské aglomeraci tedy je, že lázeňská péče je poskytována především zahraniční klientele, která si léčbu plně hradí na vlastní náklady.

Z vývoje je patrné, že dochází ke zvyšování počtu hostů a rovněž k postupnému zvyšování podílu rezidentů. Vývoj také ukazuje na zkracování průměrné délky pobytu.

Tabulka 25: Počet lázeňských hostů a počet přenocování v letech 2012 - 2018

Rok	Počet hostů	nerezidenti (v %)	Počet přenocování	Nerezidenti (v %)
2012	436 664	75,0	3 636 403	78,1
2013	446 515	77,6	3 480 502	81,9
2014	426 147	76,1	3 400 716	78,8
2015	417 806	70,5	3 300 359	70,2
2016	460 566	69,7	3 467 843	68,6
2017	505 750	71,9	3 732 445	71,3
2018	516 042	70,7	3 666 065	68,9

Zdroj: ČSÚ 2018

Z hlediska změny zdrojových zemí se od roku 2012 projevil pokles hostů z Ruska, Ukrajiny a Asie. Naopak došlo k nárůstu návštěvnosti z Izraele, USA, Slovenska, Číny a Saudské Arábie.

O lázeňskou péči jeví zájem především vrstva bohatších seniorů. Vzhledem ke stárnutí populace ve většině významných zdrojových zemí lze usuzovat, že význam lázeňství pro ekonomiku aglomerace je udržitelný (Koncepce rozvoje lázeňství a balneologie Karlovarského kraje, 2018). Na druhou stranu v roce 2020 se na odvětví cestovního ruchu výrazně podepsala opatření související s pandemií COVID-19. Statistiky doposud nejsou k dispozici, nicméně lze odhadovat výrazné snížení zahraničních návštěvníků (a seniorů obzvláště). Na druhou stranu nastalá situace ukázala prozatím opomíjený potenciál domácího cestovního ruchu, kdy snížení počtu zahraničních turistů saturoval částečně příliv turistů domácích (a to i za aktivního přispění městské samosprávy).

V roce 2018 byla lůžková kapacita v lázeňských zařízení 11 257 lůžek (UZIS, Lázeňská péče 2018). Část lázeňské infrastruktury je v majetku obcí či kraje či neziskových společností, které nemají dostatek finančních prostředků na jejich rekonstrukci a lázeňská infrastruktura tak chátrá. To je případ například Alžbětiných lázní v Karlových Varech či Lázní Kyselka.

Největším problémem, který limituje využití potenciálu lázeňství je skutečnost, že se v kraji zcela pozastavil výzkum v oblasti balneologie. V důsledku toho nejsou k dispozici aktuální vědecky podložené práce prokazující pozitivní účinky lázeňské léčby, na kterých by bylo možné postavit odborné základy daného odvětví a jeho marketing. Balneologie a balneologický výzkum je přitom nositelem značného inovačního potenciálu kraje. Chybí rovněž možnost vysokoškolského i středoškolského studia v oboru balneologie. S neexistencí výzkumných aktivit a systému vzdělávání pak souvisí i absence adekvátního vzdělávání lékařů a nelékařských zdravotnických pracovníků v oblasti balneologie. Město Karlovy Vary i Karlovarský kraj usilují o obnovení vědy a výzkumu v oblasti balneologie v kraji (viz kap. 3.3.3).

V kraji působí organizace MEDISPA, jedná se o klastr akreditovaných lázeňských organizací, jehož posláním je udržet kvalitu a pověst lázeňské péče. I přes tyto snahy však nejsou jednotliví aktéři v oblasti lázeňství příliš ochotní spolupracovat a vnímají se spíše jako konkurence.

V důsledku pandemie COVID-19 významným způsobem klesla návštěvnost lázeňských zařízení, a to jak ze strany domácích, tak zejména zahraničních návštěvníků. Přesto se však dá konstatovat, že rozvoj zdravotnictví v Karlovarské aglomeraci má velký potenciál ve vazbě na poskytování tradičních lázeňských léčebných služeb, podpořený rozvojem vědecko-výzkumných aktivit a vývojem inovačních přístupů

v lázeňství. Rozvoj lázeňství by však měl umět reagovat na podobné výkyvy v návštěvnosti, kterým tento obor čelil v důsledku světové pandemie.

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
• Nízká míra nezaměstnanosti • Rozvinuté služby a tradiční odvětví lehkého průmyslu a lázeňství (velký význam cestovního ruchu a zdravotnických služeb) • Existence a rozvoj průmyslových zón • Unikátní postavení v oblasti lázeňství • Vysoký potenciál v rozvoji cestovního ruchu • Vysoký podíl návštěvnosti ze strany zahraničních turistů a vysoký průměrný počet přenocování • Ustavení vědecko-výzkumného institutu v oblasti balneologie se značným potenciálem •	• Nedostatek pracovních míst pro obyvatele s vyšší kvalifikací • Profesní nesoulad mezi nabídkou a poptávkou volných pracovních míst • Přetrvávající absence vědecko-výzkumných institucí, nedostatečný inovační potenciál regionu a nízká míra finanční podpory vědy, výzkumu a inovací • Nízká míra provázanosti výzkumu, vzdělávání, lázeňské péče a zdravotnictví v území • Nízké zastoupení inovativního podnikání a drobné průmyslové výroby (v návaznosti na tradiční obory) • Dlouhodobá nezaměstnanost • Zadluženost nezaměstnaných osob a exekuce • Nejnižší mzdová úroveň regionu v rámci ČR • Odchod vysokoškolsky vzdělaných obyvatel do Prahy nebo větších měst • Prudké snížení počtu návštěvníků lázní, zejména ze zahraničí v souvislosti s pandemií COVID-19 • Nízká ochota ke spolupráci mezi aktéry v oblasti lázeňství • Přetrvávající špatný technický stav některých památek a navazujících veřejných prostor v okolí památek a v centrech měst (vč. území nominovaného k zápisu na Seznam světového dědictví UNESCO) • Nedostatečně využitý potenciál některých atraktivit cestovního ruchu • Nedostatečná infrastruktura pro provozování některých druhů trávení volného času (např. vodních sportů na řece Ohře či jezeru Medard)
Příležitosti	**Hrozby**
• Rozvoj lehkého průmyslu, zejména v inovativních oborech • Podpora vědecko-výzkumných aktivit, vývoje • a inovačních přístupů (zejména v lázeňství, balneo-medicíny a hydrologie zřídelních struktur) • Rozvoj přeshraniční spolupráce s Německem • Dokončení restrukturalizace průmyslu a rozvoj regionu novými směry v souvislosti s útlumem těžby v Sokolovské uhelné	• Zaměření regionu na lázeňství a cestovní ruch bez rozvoje dalších odvětví • Útlum ekonomiky (a s tím spojená rostoucí nezaměstnanost a snížení podnikatelské aktivity) vlivem pandemie COVID-19 • Absence podpory vědecko-výzkumných aktivit

3.4 Řízení a správa území

3.4.1 Veřejná správa

Centrem aglomerace je statutární město Karlovy Vary. Jedná se o krajské město, ve kterém sídlí instituce regionálního významu. Nachází se zde řada správních úřadů nebo jejich poboček. Jedná se např. o Agenturu pro zemědělství a venkov, Celní úřad, Český telekomunikační úřad, Exekutorský úřad, Finanční úřad pro Karlovarský kraj, Katastrální úřad pro Karlovarský kraj, Krajskou hygienickou stanici, Krajskou pobočku Úřadu práce, Krajské středisko Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, Krajský pozemkový úřad, Krajskou správu Českého statistického úřadu, Krajskou veterinární správu, Matriční úřad, Obecní živnostenský úřad, Okresní soud, Okresní státní zastupitelství apod.

V Karlových Varech sídlí také **Krajský úřad Karlovarského kraje**. Postavení a působnost Krajského úřadu upravuje Zákon o krajích/krajské zřízení (č. 129/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů), zvláštní zákony a prováděcí právní předpisy.

Správní obvody obcí s rozšířenou působností (SO ORP) jsou vymezeny ve vyhlášce ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb. Vzhledem k vymezenému zájmovému území jsou v rámci analýzy uvažovány pouze obce spadající do sídelní aglomerace Karlovy Vary ve **SO ORP Karlovy Vary, Ostrov a Sokolov**.

Obec s pověřeným obecním úřadem je obec, na kterou stát přenáší část svých pravomocí, ovšem ne v takovém rozsahu, v jakém ji přenáší na obec s rozšířenou působností. Je to tedy obec menší než obec s rozšířenou působností a vždy spadá do správního obvodu nějaké obce s rozšířenou působností. Z 33 obcí sídelní aglomerace Karlovy Vary spadá 20 obcí pod obec s pověřeným obecním úřadem Karlovy Vary, 2 obce pod obec s POÚ Nejdek, 5 obcí pod obec s pověřeným obecním úřadem Ostrov, 3 obce pod obec s POÚ Chodov a po jedné obci pod obec s pověřeným obecním úřadem Loket, Sokolov a Toužim (viz tabulka 26).

Tabulka 26: Přehled obcí Karlovarské aglomerace se zařazením do územně správních celků

Název obce	Název správního obvodu obce s pověřeným obecním úřadem	Název správního obvodu obce s rozšířenou působností	Název okresu
Bečov nad Teplou	Toužim	Karlovy Vary	Karlovy Vary
Bochov	Karlovy Vary		
Andělská Hora			
Božičany			
Dalovice			
Děpoltovice			
Hory			
Jenišov			
Karlovy Vary			
Kolová			
Kyselka			
Mírová			
Nová Role			

Otovice			
Pila			
Sadov			
Stanovice			
Stružná			
Šemnice			
Teplička			
Březová			
Nejdek	Nejdek		
Smolné Pece			
Hájek	Ostrov	Ostrov	
Hroznětín			
Ostrov			
Velichov			
Krásný Les			
Sokolov	Sokolov	Sokolov	Sokolov
Chodov	Chodov		
Nové Sedlo			
Vintířov			
Loket	Loket		

Zdroj: vlastní zpracování

V předchozím období (v rámci realizace IPRÚ KV) se ukázalo, jak významná je spolupráce s cílovými skupinami a aktéry v regionu a jejich vzájemná koordinace pro implementaci integrované strategie. Klíčovým předpokladem pro naplňování ITI KV tak je zejména fungující vztah mezi nositelem strategie a cílovým skupinami a stakeholdery. Z tohoto důvodu je třeba navázat na dobře probíhající spolupráci a koordinací a nadále ji rozšiřovat a zkvalitňovat. Stejně tak je třeba posilovat i spolupráci s Karlovarským krajem a jednotlivými ministerstvy, zástupci MAS a partnerských měst

3.4.2 Financování a rozpočty obcí ve vymezeném území

V současné době dochází k trendu snižování veřejných rozpočtů obcí. Příjmy obcí jsou tvořeny zejména daňovými příjmy dle rozpočtového určení daní. Dále se jedná o nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a dotace. Nedaňové příjmy vznikají z vlastní hospodářské činnosti obce. Kapitálové příjmy obcí zahrnují příjmy obcí z prodeje dlouhodobého majetku. Hlavním zdrojem obecních rozpočtů jsou zejména daňové příjmy, jejichž výše se dlouhodobě snižuje. Obce jsou tak zejména v oblasti investic silně závislé na získaných dotacích. Dotace obcím jsou poskytovány ze státního rozpočtu, státních fondů, prostřednictvím krajů nebo dotace z fondů Evropské unie. Výdaje obcí se dělí do několika skupin: výdaje na zemědělství, lesní hospodářství a rybářství, výdaje na průmyslová a ostatní odvětví hospodářství, výdaje na služby pro obyvatelstvo, výdaje

na sociální věci a politiku zaměstnanosti, bezpečnost státu a právní ochranu a také všeobecnou veřejnou správu a služby.

V roce 2019 mělo z 33 obcí zájmového území 26 z nich kladný a 7 obcí záporný výsledek hospodaření (tabulka 27). Vzhledem k možnému ovlivnění výsledku hospodaření výraznými investičními akcemi má větší vypovídající hodnotu **ukazatel dluhové služby**. Jedná se o indikátor, který sleduje hospodaření obce a schopnost vypořádat se se svými finančními závazky. Vysoké procento tohoto ukazatele (nad 30 %) je hrozbou k zamezení získávání dotací. V rámci Karlovarské aglomerace většina obcí dosahuje nízkých hodnot dluhové služby, pouze obec Kolová (28,56 %) a vzdáleněji obec Hájek (23,35 %) se hodnotou ukazatele dluhové služby blíží hranici výše uvedené hrozby. V roce 2019 mělo 17 z 33 obcí aglomerace tento ukazatel na hodnotě 0 %. Město Karlovy Vary dosahuje dluhové služby 3,04 %, což je vzhledem k jeho poměrně vysoké míře spolufinancování rozvojových projektů pozitivní výsledek.

Dále je hodnocena celková likvidita obcí vyjadřující poměr, kterým je obec schopna krýt své krátkodobé závazky. Za rizikovou hodnotu se považuje hodnota menší než 1. Ze všech obcí aglomerace má pouze jedna obec hodnotu pod 1, a to Andělská Hora (0,76).

Tabulka 27 Hospodaření obcí v Karlovarské aglomeraci, 2019

Obec	Příjmy (v tis. Kč)	Výdaje (v tis. Kč)	Saldo (v tis. Kč)	Ukazatel dluhové služby	Celková likvidita
Andělská Hora	7 727,10	8 247,60	-520,5	2,29	0,76
Bečov nad Teplou	21 292,40	18 689,70	2 602,70	2,4	2,85
Bochov	66 110,10	72 913,30	-6 803,20	2,36	2,64
Božičany	16 702,00	16 055,30	646,8	0	14,85
Březová	10 047,50	9 620,40	427,1	14,76	3,64
Dalovice	39 818,20	35 180,80	4 637,30	0	9,45
Děpoltovice	7 991,80	7 737,10	254,7	0	29,82
Hájek	22 383,50	12 357,60	10 026,00	23,35	6,17
Hory	5 206,10	4 354,10	852	0	31,72
Hroznětín	48 817,40	46 641,20	2 176,20	4,29	3,34
Chodov	2 414,00	1 664,10	749,9	0	22,82
Jenišov	17 706,90	20 315,50	-2 608,70	0	17,88
Karlovy Vary	1 450 921,00	1 390 640,20	60 280,80	3,04	2,43
Kolová	13 010,30	11 809,20	1 201,10	28,56	6,12
Krásný Les	7 746,80	5 076,30	2 670,50	0	46,64
Kyselka	22 801,80	20 107,90	2 693,90	0	1,77
Loket	82 559,40	96 723,00	-14 163,70	9,5	7,05
Mírová	6 538,60	4 769,40	1 769,20	1,03	35,5
Nejdek	163 965,40	169 543,80	-5 578,30	5,53	9,97

Nová Role	89 630,00	82 251,60	7 378,40	3,58	5,18
Nové Sedlo	68 259,00	92 676,50	-24 417,50	1,03	1,84
Ostrov	422 755,50	420 597,70	2 157,80	0	2,74
Otovice	17 823,80	11 011,00	6 812,80	6,88	32,07
Pila	8 088,40	5 389,00	2 699,50	0	72,26
Sadov	22 268,90	22 227,50	41,4	0	18,22
Smolné Pece	4 541,20	4 411,30	129,9	0	33,84
Sokolov	662 861,60	688 818,50	-25 956,90	0	4,92
Stružná	10 742,80	8 227,40	2 515,40	3,89	19,73
Stanovice	12 569,70	10 866,90	1 702,80	0	28,65
Šemnice	12 156,20	10 482,90	1 673,30	2,91	3,86
Teplička	2 015,90	1 418,60	597,3	0	36,31
Velichov	9 447,80	7 345,10	2 102,70	0	20,73
Vintířov	49 596,90	26 314,20	23 282,70	0	15,19

Zdroj: VDB ČSÚ 2020, MONITOR – Státní pokladna, MF ČR 2020
Pozn.: Červené podbarvení znační záporný výsledek hospodaření obce v r. 2019. Červeně vytučněný text značí rizikové hodnoty daného ukazatele.

3.4.3 Aplikace e-governmentu a SMART technologie ve veřejné správě

Jedním z významných faktorů současnosti je neustálý rozvoj informačních technologií, které mění charakter komunikace a způsob získávání informací ve společnosti. Trvale pokračuje elektronizace veřejné správy, dochází k posilování role e-governmentu (dálkový přístup na úřad a optimalizace vnitřních procesů veřejné správy pomocí ICT). Oblast modernizace a zavádění efektivnějších služeb veřejné správy je součástí Programu rozvoje Karlovarského kraje 2014 – 2020. Hlavní důraz je kladen na zlepšení poskytování služeb úřadu ostatním subjektům. Jedná se o tzv. komunikaci „zevnitř – ven“, která je směřovaná převážně na občany. Součástí tohoto opatření je zajištění lepší kvality a dostupnosti služeb e-governmentu právě pro občany. Prostřednictvím kvalitní a efektivní veřejné správy má dojít k podpoře rozvoje Karlovarského kraje (ekonomiky, konkurenceschopnosti a podnikatelského prostředí), uspokojení potřeb občanů a rozvoji demokratických principů. V rámci aglomerace došlo v letech 2011–2019 k dílčímu rozvoji v oblasti e-governmentu, nabídka služeb občanům je však stále minimální a ze strany měst, obcí i kraje je nutné rozsah služeb dostupných online zásadně navýšit - tuto potřebu jednoznačně ukázala i situace, kdy kvůli COVID-19 byly úřady zcela uzavřené a občané tak nebyli schopni si celou řadu záležitostí vyřídit. Slabou stránkou může být i nedostatečná kapacita a celková absence kvalitních vysokých škol a špičkových pracovišť se zaměřením na oblast informatiky. Zkvalitněním veřejné správy a informatizací obcí kraje se zabývá Strategie Karlovarského kraje pro oblast e-governmentu, vydaná Karlovarským krajem.

Města a obce v Karlovarské aglomeraci rovněž mají zájem na rozvíjení sofistikovaného využití SMART řešení v oblasti informování a navigace obyvatel a návštěvníků měst, v oblasti dopravních či bezpečnostních systémů, rozvoji metropolitní sítě apod. Trendem do budoucna tak je zejména další rozvoj konceptu smart city a samotná digitalizace a eSlužby. Nelze opomenout ani pravidelnou obnovu počítačového a programového vybavení, a to ruku v ruce s konsolidací vybavení spočívající mj. v používání jednotných technologií. Současně s tím je třeba zvyšovat kompetence personálu v této oblasti – jednak s novými

poznatky, jednak novou legislativou. V neposlední řadě je třeba se zabývat riziky napadení informačních sítí kybernetickými útoky, kterých v čase neustále přibývá.

Město Karlovy Vary má vybudovanou optickou tzv. metropolitní síť, která propojuje část příspěvkových organizací města a zajišťuje pro ně vybrané služby z technologického centra ORP. Karlovarský kraj má rovněž optickou síť tzv. regionální komunikační infrastrukturu, která propojuje vybraná města a obce v rámci regionu, obě sítě jsou zároveň propojené a umožňují tak větší dostupnost v území. Současně město Karlovy Vary aktivně podporuje výstavbu mobilních sítí 5. generace, tzv. sítě 5G a v rámci projektu "5G pro 5 měst" Ministerstva pro místní rozvoj ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR připravuji pilotní projekty pro oblast SmartCity (doprava, bezpečnost, telemedicína, podpora turismu atd.). Obdobné projekty je třeba podporovat i v dalších městech a obcích Karlovarské aglomerace.

Dopravní podnik Karlovy Vary aktuálně připravuje strategii SmartCity s vyhodnocením aktuálně dostupných technologií, které by bylo možné využít v praxi při modernizaci různých oblastí pro období 2021–2025 - od dopravních opatření až po opatření proti změnám klimatu či pro zvýšení bezpečnosti občanů

SWOT analýza

Silné stránky	**Slabé stránky**
• Nízký ukazatel dluhové služby většiny obcí • Vybudované optické sítě pro část území • Vybudovaná technologická centra (MMKV i KK)	• Nedostatečné vybavení obecních úřadů • Nedostatečná nabídka online služeb občanům • Dosavadní orientace "dovnitř" úřadu
Příležitosti	**Hrozby**
• Zvýšení efektivity při čerpání dotací z EU přípravou vhodných projektů • Realizace partnerských projektů veřejného a soukromého sektoru • Využití SMART technologií pro další rozvoj • Zájem občanů o elektronicky dostupné služby, bez nutnosti navštívit úřad osobně • Sběr, interpretace a efektivní využití prostorových a dalších dat o městě Karlovy Vary vč. využití vizualizace těchto dat • Implementace SMART strategií • Využití potenciálu Dopravního podniku Karlovy Vary, a.s., v této oblasti	• Zatížení rozpočtů obcí vlivem pandemie COVID • Snižování veřejných rozpočtů obcí vlivem rozpočtového určení daní • Pokles zájmu občanů o zapojování do plánovacích a strategických procesů

3.5 Doprava a dopravní infrastruktura

3.5.1 Aktivní dopravní módy

Z hlediska počtu cest představují aktivní dopravní módy klíčovou složku dopravy, často v kombinaci s ostatními dopravními módy. Tyto dopravní módy jsou environmentálně šetrné a zároveň mezi jejich významné benefity patří přínos k celkovému zdraví a zprostředkovaně i produktivitě práce [20]. Dominantní zastoupení má v této kategorii pěší doprava, doplňkovou roli hraje cyklistická doprava, včetně rostoucího využívání elektrokol. Aktivní dopravní módy jsou důležité také z hlediska rekreační dopravy (pěší turistika a cykloturistika) i pro lázeňské hosty. Karlovy Vary jsou členem Partnerství pro městskou mobilitu, z. s., které se zabývá problematikou zejména aktivní mobility.

Pěší doprava

Dominantním aktivním dopravním módem je pěší doprava, která se kromě samostatných cest vyskytuje ve větší či menší míře i v rámci cest konaných jinými dopravními prostředky. Ve vlastních Karlových Varech pěší doprava zajišťuje 31,9 procenta přepravní práce a její infrastrukturu využívá také 5-6 tisíc lázeňských hostů (PUMM KV, str. 118), kteří se pohybují zejména v lázeňské zóně, kde je motorová doprava značně omezena. Pěší doprava tedy hraje důležitou roli. Za nedostatky je považováno zejména neúplné bezbariérové řešení hlavních tras, nedostatečné rozhledy na přechodech a vysoký počet dopravních nehod s účastí chodce, často v místě přechodů pro chodce. V některých částech řešeného území je pěší pohyb komplikován terénem a liniovými bariérami, jejichž překonání vyžaduje stavební úpravy (podchody a nadchody, lávky, schodiště, rampy a podobně).

PUMM KV proto navrhuje základní síť pěších tras (a její doplnění) a zvláštní pozornost věnuje centrální části města a lázeňské zóně. Opatření se zaměřují zejména na zklidňování dopravy. Pozornost je věnována i nevyhovujícím a chybějícím přechodům. V návrhové části PUMM KV je důraz kladen také na problematiku bezbariérového řešení, tj. užívání skupinami obyvatel se zhoršenou schopností pohybu a orientace v návaznosti na požadavky Národního rozvojového programu mobility pro všechny. To je důležité i z hlediska návazností na jiné druhy dopravy, zejména na veřejnou dopravu, kdy např. v PUMM KV se objevuje aktivita „Pokračující přestavby zastávek MHD, bezbariérové přístupy“.

Význam pěší dopravy potvrzuje například také Strategický plán udržitelného rozvoje města Sokolov. Ten v analytické části konstatuje absenci chodníků podél některých hlavních komunikací a také nutnost zavádět další bezbariérové úpravy. Podobná potřeba se objevuje v mnoha dalších strategických plánech.

Pro zajištění využívání aktivních módů je důležitá otázka bezpečnosti, a proto se často přistupuje ke zklidňování dopravy, zejména v centrálních (pěší zóny) a obytných částech měst (obytné ulice, ulice „tempo 30“, omezení průjezdné dopravy). Tento princip je ukotven například v PUMM KV, kde je v kapitole 11.3.2 v rámci části „B“ výslovně požadováno: „Snižování průjezdné dopravy v centru města, lázeňském území, rozšiřování zklidněných komunikací a zón 30.“ Zklidnění vybraných komunikací v centrální části a lázeňské zóně je navrženo v části 16.2 a 16.3 PUMM KV. Potřebu zklidňování konstatuje také Strategický plán udržitelného rozvoje města Sokolov. Nízkou bezpečnost chodců a cyklistů na hlavní komunikaci konstatuje jako slabou stránku například také Program rozvoje obce Kyselka na období 2019 – 2022 nebo Strategie rozvoje obce Mírová, období 2018 - 2025.

[20] Jan Gehl, *Města pro Lidi* (Brno: Nadace Partnerství, 2012).

Problematika pěší dopravy je často řešena jako součást rozvoje veřejných prostranství, včetně jejich bezbariérového řešení, ale také kvality povrchů, vybavení mobiliářem, osvětlením, WC a dalších opatření, která zvyšují bezpečnost a pohodlí chodců.

Cyklistická doprava

Karlovarský kraj má vypracovanou Aktualizaci strategie cyklistiky v Karlovarském kraji na období 2016-2022 (dále též ASCKK). Jedná se sice o dokument, který je na konci svého návrhového období, přesto poskytuje vodítko ohledně potřeb a priorit kraje v této oblasti. Ty jsou ve strategii rozděleny do dvou témat, podpory cyklistické dopravy (tj. účelové cyklistiky) a cykloturistiky.

V Karlovarském kraji podle ASCKK „přetrvává výrazný infrastrukturní deficit", je přitom zdůrazňována potřeba neuzavřít cyklistickou dopravu jen do „města", ale také v rámci možných vazeb mezi obcemi z hlediska dojížďky do zaměstnání a škol (str. 40). Cyklistická doprava má podporu i v PRKK 2014-21 v opatření 5.4.1 Podpora budování a údržby sítě cyklostezek a cyklotras. Množství projektů cyklostezek bylo úspěšně realizováno, například v souvislosti s budováním páteřní Cyklostezky Ohře.

Za podceňovanou záležitost je považováno parkování kol, včetně integrace s hromadnou dopravou v systému B+R (Bike and Ride). Podle ASCKK by měl být rozvíjen nejen v souvislosti se železniční dopravou, ale také v návaznosti na dopravu autobusovou. Pro funkční systém B+R je nutné zajistit jednak dostatečně bezpečné, komfortní, přímé a plynulé pěší a cyklistické infrastruktury, ale také „přístupnost nástupišť a zejména možnost odstavování jízdních kol". „(N)a většině nádraží chybí úschovny kol"[21] (ibid.). Nádraží obvykle postrádají i další vybavení – nájezdy na schodiště, výtahy vhodných rozměrů, místa pro odstavení kol při nákupu jízdenek a vybavení pro cyklisty s vozíky (ASCKK, str. 45). To se propisuje i do návrhové části ASCKK, kde je součástí priority č. 1 začlenění cyklistické dopravy do integrovaného dopravního systému. Se začleněním cyklistické dopravy, zejména rekreačního charakteru, souvisí i provoz a rozvoj sítě cyklobusů.

Důležitým aspektem cyklistické dopravy je bezpečnost. V ASCKK (str. 10) je popsána problematika bezpečnosti jako omezení pro cyklistickou dopravu u dětí.

Cyklistická doprava je považována za prioritu i mnoha městy. Karlovy Vary vykazují znatelný podíl cyklistické dopravy na přepravní práci (3,7 %) (PUMM KV). Důležité také je, že průzkum v PUMM KV „potvrdil ochotu uvažovat o změně dopravního chování za předpokladu zlepšení podmínek v území pro denní provozování". Pozitivně je hodnocena kvalita propagace cyklistické dopravy. Za slabé stránky cyklistické dopravy je naopak považována neúplnost sítě pro denní používání s nedostatečným řešením kolizních míst, omezená segregace tras (jak vzhledem k chodcům, tak i z hlediska využívání frekventovaných komunikací) a vysoká nehodovost cyklistů. V PUMM KV je pozitivně hodnocen "zdařilý dokument „Program rozvoje cyklistické dopravy v Karlových Varech" z listopadu 2011" (tj. Generel cyklodopravy). Také Chodov plánuje ve své Strategii Chodov 2025 „Vytvoření Master planu cyklodopravy ve městě".

V Karlovarském kraji hraje významnou roli rekreační cyklistika. Územím prochází dálková trasa EuroVelo 4 a Karlovarským krajem prochází mimo řešené území trasa EuroVelo 13. Mezi hlavní cyklistické trasy patří dále Cyklostezka Ohře, která je ASCKK považována za jednu z nejbezpečnějších stezek v republice. Další významnou trasou je Karlova stezka (Karlsroute) z Aue (Sasko) do Karlových Varů.

U páteřních tras jsou identifikovány některé závady. U části EuroVelo 4 v rámci národní trasy č. 39 (Ohře-Střela-Berounka) uvádí ASCKK, že kvalita komunikací neodpovídá evropské dálkové trase a úseky jsou vedeny po lesních cestách sjízdných jen na horských kolech. Další problematický úsek je také na Karlově stezce mezi Nejdkem a Novými Hamry, kde by bylo vhodné vybudovat novou samostatnou cyklostezku

[21] v dnešní době je již část nádraží úschovnami vybavena, pokrytí ale stále není ani zdaleka úplné

(ASCKK). Problematika bezpečnosti pro rekreační cyklisty a rozvoj cyklostezek jsou řešeny i ve strategických plánech některých měst a obcí.

3.5.2 Veřejná doprava

Významnou roli v dopravě a dopravní obsluze řešené aglomerace hraje veřejná doprava. Panuje shoda na potřebě jejího rozvoje na všech úrovních a například cílem PUMM KV je zvýšení podílu veřejné hromadné dopravy na přepravní práci v Karlových Varech z 26,4 na 29 procent.

Integrace a dopravní terminály

V Karlovarském kraji existuje systém Integrované dopravy Karlovarského kraje IDOK. Problematika integrace má přitom podporu v PRKK 2014-21 v opatření 5.3.2 Dokončení integrace veřejné dopravy.

V rámci integrace dopravy vzniká potřeba projektů fyzického rázu, které se snaží o integraci více módů hromadné a částečně individuální dopravy. Jako reakce na absenci integrovaného terminálu hromadné dopravy mají Karlovy Vary záměr jeho vybudování (viz např. PUMM KV, územní plán). Tento terminál by měl spojit železniční a autobusovou dopravu v kombinaci s parkovacími stáními. Již realizována byla rekonstrukce přestupního terminálu v Lokti, který také kombinuje železniční, linkovou autobusovou a městskou hromadnou dopravu s možností přestupu z osobních automobilů[22].

Předmětem PRKK 2014-21 je také v opatření 5.3.3 Výstavba infrastruktury umožňující využívání veřejné dopravy (např. P+R, B+R[23], přestupní terminály, cyklostojany). Potřeba integrace s cyklistickou dopravou by se přitom neměla týkat jen železniční dopravy, ale také autobusových nádraží (Aktualizace strategie cyklisticky Karlovarského kraje). Zlepšování integrace se týká i pěší dopravy, zejména bezbariérového přístupu.

Je také snaha integrovat železniční dopravu do městské a příměstské hromadné dopravy. Pro dosažení tohoto cíle je zpracována studie Nové železniční zastávky v Karlových Varech a řešení je pozitivně hodnoceno v PUMM KV, ovšem s tím, že je nutné hodnotit další aspekty efektivity návrhu.

Železniční doprava

Karlovarský kraj má poměrně hustou železniční síť a vzhledem k velkému podílu těžkého průmyslu má i poměrně vysoký význam železnice v nákladní přepravě (PRKK 2014-2021).

Nejvýznamnější tratí v Karlovarské aglomeraci je železniční trať č. 140 z Chomutova do Chebu, která je kategorizována jako část trati celostátní, v současnosti zařazená do evropského železničního systému. Na tuto trať navazuje trať č. 130 vedoucí z Chomutova do Ústí nad Labem, kde se napojuje na I. a IV. tranzitní železniční koridor[24], které poskytují napojení na Prahu[25] a v Německu na Drážďany a Berlín. V Chebu se pak tato trať napojuje na III. tranzitní železniční koridor, přes který je propojena na Bavorsko (Norimberk) a přes Plzeň na Prahu.

[22] MMR ČR, „Rekonstrukce přestupního terminálu ve městě Loket (1. etapa)“, n. d., https://irop.mmr.cz/cs/projekty/06-4-komunitne-vedeny-mistni-rozvoj/rekonstrukce-prestupniho-terminalu-ve-meste-loket

[23] bike + ride, tj. využití jízdního kola pro přístup k hromadné dopravě

[24] vedeny v souběhu

[25] spojení na Prahu není z časového hlediska příliš konkurenceschopné

Obrázek 6 Mapa železničních tratí v Karlovarském kraji

Zdroj: České dráhy, URL: https://www.cd.cz/cd-v-regionech/karlovarsky-kraj/mapa-trati/-9368/
Šedou barvou jsou zobrazena čísla tratí, modře nadmořská výška stanic.

Na železniční trať 140 se v řešeném území napojují další trati[26] (vše v kategorii regionálních tratí): 141 (Karlovy Vary – Merklín), 142 (K. Vary dolní nádraží – Nová Role – Nejdek – Johanngeorgenstadt), 143 (Chodov – Nová Role), 144 (Nové Sedlo u Lokte – Loket – Krásný Jez)[27], 145 v Sokolově (dále pokračuje do Kraslic a německého Zwotentalu, 149 (Karlovy Vary – Mariánské Lázně). V Bečově nad Teplou, který je součástí řešeného území, se dále napojuje trať 161 (Bečov nad Teplou – Rakovník), která pokračuje mimo řešené území.

Tyto železniční tratě dopravně obsluhují zázemí aglomerace a poskytují také napojení významných rekreačních oblastí (Velký Rybník (141), Krušné hory – střed (142)).

Rozvoj železniční dopravy na celorepublikové úrovni, který je vyhodnocován v práci [28] ukazuje, že většina plánovaných zlepšení železniční sítě v ČR řešené území přímo neovlivní a ani nepřímé benefity nejsou příliš velké. Územím neprochází nově plánované vysokorychlostní tratě („rychlá spojení"), kdy nejbližší body možného napojení představují Ústí nad Labem a Plzeň (z hlediska možných budoucích spojení Most) [29].

[26] některé z těchto tratí sice v řešeném území začínají nebo končí, většina jejich průběhu je ale mimo řešené území

[27] od roku 1997 byl dočasně zastaven provoz, toto zastavení provozu se nyní týká úseku Loket-předměstí – Horní Slavkov – Kounice. Provoz byl na části trati obnoven v úseku Krásný Jez – Horní Slavkov-Kounice (Ležnice) Karlovarský kraj, "Plán Dopravní Obslužnosti Územního Obvodu Karlovarského Kraje Na Období Let 2016-2028," 2015, https://www.kr-karlovarsky.cz/doprava/Documentss/pdokv.pdf..

[28] Karel Maier and Daniel Franke, "Assessment of Territorial Benefits and Efficiency from the Construction of Motorway and Speed Train Networks: The Czech Case," *Moravian Geographical Reports* 27, no. 3 (2019): 140–54.

[29] MD ČR, "Program Rozvoje Rychlých Železničních Spojení v ČR" (Praha: Ministerstvo dopravy České republiky, 2017), https://www.mdcr.cz/getattachment/Media/Media-a-tiskove-zpravy/Ministr-Tok-Vysokorychlostni-trate-potrebuji-novy/MD_Program-rozvoje-rychlych-spojeni-v-CR.pdf.aspx.

Mezi plánovaná zlepšení pak patří pouze modernizace a optimalizace trati č. 140 Chomutov – Karlovy Vary – Cheb a navazující č. 130 Chomutov – Ústí nad Labem [30].

Plán dopravní obslužnosti územního obvodu Karlovarského kraje na období let 2016-2028 uvádí v souvislosti s železniční tratí potřebu revitalizace trati K. Vary dolní nádraží – Johanngeorgenstadt (rekonstrukce proběhla v letech 2017-2018). Ve stejném období proběhla rekonstrukce železniční trati Karlovy Vary – Mariánské Lázně, během níž byla odstraněna místa s propadem rychlosti, což přispělo ke zkrácení jízdních dob mezi oběma městy. Rozvoje železniční dopravy se také dotýká územní a koncepční studie „Nové železniční zastávky v Karlových Varech". Tato studie navrhuje rozvoj využití železnice pro vnitroměstskou a příměstskou dopravu v Karlových Varech, včetně vybudování nových železničních zastávek. Řešení je pozitivně hodnoceno v PUMM KV, ovšem s tím, že je nutné hodnotit další aspekty efektivity návrhu. V PUMM KV je jedna zastávka navržena k realizaci (opatření Realizace železniční zastávky Karlovy Vary – Aréna) a „v případě znatelného urbanistického rozvoje území" je za vhodnou k realizaci považována také zastávka Rolavské údolí. Ve studii jsou zastávky součástí tras, u kterých je uvažován i způsob provozu.

V rámci železniční dopravy existuje v řešeném území několik záměrů, které jsou delší dobu nerealizované. U Tuhnické a Bohatické spojky byl v rámci přípravy nového strategického plánu Statutárního města Karlovy Vary vznesen požadavek na prověření a případnou revizi. Oba záměry však mají v současnosti podporu v Zásadách územního rozvoje Karlovarského kraje.

Autobusová doprava

Důležitou roli v rámci veřejné dopravy hraje autobusová doprava. U té souvisí potřeba modernizace zejména s používanými vozidly a jejich emisními charakteristikami a také se zastávkami (bezbariérové řešení, čekárny, vybavení pro integraci s dalšími dopravními módy).

Kraj v Programu rozvoje kraje považoval za klíčové, zda uspěje ve Výzvě č. 93 Nízkoemisní a bezemisní vozidla pro uhelné regiony. Kraj v této výzvě se svými projety uspěl a dá se tak předpokládat, že i do budoucna bude využívat model zakoupení environmentálně šetrných vozidel krajem. Důraz na ekologický aspekt hromadné dopravy se objevuje také v připravovaném novém strategickém plánu Karlových Varů, zejména pak v souvislosti s provozem hromadné dopravy v lázeňské oblasti (elektrobusy). Také v kapitole 16.2.1 PUMM KV je pro oblast lázeňské zóny uvažováno s využitím elektrobusů (2 linky, dále částečně vozidel na zemní plyn). Dopravní podnik Karlovy Vary průběžně pořizuje nízkoemisní vozidla (na CNG) a postupně vyřazuje stará (dosloužilá) vozidla [31].

Kvalitní veřejná doprava je také předpokladem pro některé záměry omezování individuální automobilové dopravy ve zranitelných částech území, zejména v lázeňské části Karlových Varů. Například PUMM KV „v souvislosti se záměrem na výrazné omezení provozu individuální autobusové dopravy v území lázeňské zóny" v části 16.5 navrhuje opatření „Rozvoj MHD na území lázeňské zóny".

Vertikální doprava

V Karlových Varech je součástí veřejné dopravy také vertikální doprava, která je představována podzemní lanovou dráhou Divadelní náměstí – Imperial. V současné době jsou v územním plánu vymezeny veřejně prospěšné stavby pro lanové dráhy Vřídelní ulice – Na Vyhlídce a ul. Slovenská – Imperial (bude součástí MHD). Obě lanové dráhy jsou zaneseny i v Návrhu územního plánu Karlovy Vary. V PUMM KV je podporována pozemní lanová dráha z Vřídelní ulice na Tři kříže (tj. delší varianta lanové dráhy Vřídelní ulice –

[30] Maier and Franke, "Assessment of Territorial Benefits and Efficiency from the Construction of Motorway and Speed Train Networks: The Czech Case."

[31] DPKV, „Projekty EU a MMR ČR", 2020, https://www.dpkv.cz/cms/projekty-eu-a-mmr-cr

Na Vyhlídce), která je zahrnuta do akčního plánu do roku 2023 (kapitola 17.2, str. 288). Roli této lanové dráhy by mohla zvýšit parkovací kapacita v lokalitě Tři kříže uvažovaná v dokumentu Aktivní a systémové řešení dopravy v klidu [32].

V ideové podobě se v rámci studie širšího centra (A69 architekti) objevuje myšlenka propojení horního nádraží s centrem formou kabinové lanovky. Tato myšlenka zatím nemá podporu v žádném jiném koncepčním dokumentu, nicméně nutnost komfortnějšího komunikační propojení horního a dolního nádraží vhodnou formou je nasnadě.

Kromě vertikální dopravy propojující některé linky systému městské veřejné dopravy je v provozu lanová dráha Diana, která dopravuje především návštěvníky Karlových Varů na vyhlídku Diana. Ročně přepraví cca 240 000 osob a jedná se tak o zásadní část dopravní infrastruktury města. Zároveň se jedná o stavbu v dlouhodobě neudržitelném stavu, která je zcela nevyhovující současným požadavkům na bezbariérový přístup a bezpečnost.

Letecká doprava

Mezinárodní letiště v Karlových Varech je součástí páteřní strategické infrastruktury a patří mezi letiště s vnější schengenskou hranicí (PRKK 2021+). Karlovarský kraj dle analytické části PRKK 2021+ pokračuje v záměru realizace modernizace letiště – prodloužení a rozšíření vzletové a přistávací dráhy, který zařadil mezi strategické projekty do akčního plánu RE:START. Cílem je získat stanovisko EIA do konce roku 2020.

Významnou část tvoří ruská klientela, jejíž podíl na návštěvnících kraje však v poslední době klesá. Z hlediska počtu odbavených cestujících přitom v letech 2013 – 2017 docházelo k poklesu, který se v letech 2018-19 otočil. V roce 2020 se v souvislosti s epidemií COVID-19 počítá s výrazným propadem výkonů letiště (https://www.idnes.cz/karlovy-vary/zpravy/koronavirus-mezinarodni-letiste-karlovy-vary-ztrata-pobeda-ekonomika.A200513_132441_vary-zpravy_ba). Lze očekávat, že do stavu před pandemií se provoz na letišti v Karlových Varech nevrátí dříve než v roce 2023.

Za překážky dalšího rozvoje letiště je považováno – mimo jiné – nedostatečné dopravní napojení Saska a Bavorska (PRKK), které by umožnilo rozšíření populace, kterou by mohlo letiště oslovit. Problematické oblasti dopravního napojení se však nacházejí mimo vlastní Karlovarskou aglomeraci.

K projektu rozšíření letiště se staví částečně kriticky statutární město Karlovy Vary[33], které v připravovaném strategickém plánu požaduje, aby provoz letiště byl nerušivý.

3.5.3 Individuální automobilová doprava

Individuální automobilová doprava je v některých částech území významným problémem, a to jak v pohybu, tak v klidu. Část problémů s individuální dopravou souvisí s kapacitou a nedostatky silniční sítě, která je předmětem následující kapitoly. Nejedná se však o jediný problém individuální automobilové dopravy v pohybu. Ta vytváří problémy s bezpečností, zejména pro uživatele aktivních dopravních módů, snižuje atraktivitu veřejných oblastí (a v některých případech celých částí měst) a vytváří významné environmentální dopady lokálního i globálního charakteru.

Mezi klíčové nástroje pro řešení individuální dopravy patří rozvoj šetrnějších způsobů dopravy (aktivní dopravní módy, veřejná doprava). Požadavky na rozvoj těchto módů jsou poměrně široce sdíleny ve strategických dokumentech kraje i obcí a jsou předmětem předchozích kapitol.

---

[32] spol. s r. o UDIMO, "Aktivní a systémové řešení dopravy v klidu. Verze 7," 2020.

[33] respektive pracovní skupina, která připravuje nový strategický plán

V souvislosti se zmírňováním lokálních dopadů automobilové dopravy jsou podporovány alternativní formy dopravy včetně elektromobility. Ty se objevují například v PUMM KV, který zahrnuje požadavek na „Rozvoj čisté mobility (elektromobilita, zemní plyn a další) (...).“ Také v prostoru Integrovaného terminálu se počítá s vybudováním infrastruktury pro elektromobilitu (v souvislosti s parkovací funkcí, ale také v souvislosti s provozem elektrobusů). Čisté mobilitě se PUMM KV věnuje v části 18.3, kde zpracovatel doporučuje „harmonizaci opatření města s kroky České republiky, případně Karlovarského kraje“ (str. 304).

Na území Karlovarské aglomerace se postupně budují dobíjecí stanice pro osobní elektromobily. Jejich výstavba se soustředí do Karlových Varů, postupně se však objevují i na jiných místech aglomerace (např. v Ostrově). Lze očekávat, že se síť dobíjecích stanic pro elektromobily bude i nadále rozšiřovat. CNG je možné do silničních vozidel načerpat např. v Karlových Varech, Chodově a Svatavě. I v tomto případě lze očekávat postupné zahušťování sítě pro tankování tohoto druhu paliva.

Zatím nejsou veřejně známy plány na vybudování vodíkových plnících stanic na území Karlovarské aglomerace. V souvislosti s podporou pro tento druh alternativního pohonu lze v období následujících pěti let očekávat jejich zprovoznění i na území Karlovarské aglomerace.

Zavádění elektromobility a obecně nízkouhlíkové individuální dopravy může mít nerovné dopady vzhledem k výši příjmů. V současné době jsou elektromobily výrazně dražší než srovnatelná vozidla se spalovacími motory a je jen minimální nabídka ojetých elektromobilů. Díky tomu mohou být elektromobily rozsáhlým skupinám obyvatel nedostupné. Zavádění některých opatření pro podporu elektromobility (ačkoliv z hlediska environmentálního žádoucích) se tak může změnit v privilegovaný přístup do některých částí města a k parkování (např. Mullen, C., & Marsden, G. 2016)[34].

S problematikou individuální automobilové dopravy je velmi úzce propojena i problematika rozvoje struktury osídlení. V současné době probíhá často formou velmi rozptýlené zástavby vznikající v místech s velmi nekvalitní obsluhou hromadnou dopravou, zejména bez vazby na koridory kolejové dopravy. Obvykle také chybí lokální dostupnost občanské vybavenosti a pracovních příležitostí. Tyto lokality přitom vznikají i ve městech a obcích, která navrhují svůj rozvoj jinak poměrně střízlivě a racionálně (například lokalita Hrušková v Sokolově). Zástavba, která podle těchto plánů vznikne, bude jen velmi špatně obsloužitelná hromadnou dopravou a její obyvatelé budou vystaveni tomu, co zahraniční literatura označuje jako „závislost na osobních automobilech“. V případě rozvoje osídlení by bylo vhodnější uplatňovat například principy rozvoje vázaného na hromadnou dopravu (transit oriented development (např. Dittmar, H. & Ohland, G., 2004)[35]) a snažit se o tvorbu kompaktních měst krátkých vzdáleností, která jsou příznivější pro environmentálně šetrné dopravní módy.

Doprava v klidu

Podobně jako v celé České republice došlo i v Karlovarském kraji k nárůstu stupně automobilizace. Zatímco v roce 2000 připadalo 312 osobních automobilů na 1000 obyvatel, v roce 2018 to bylo již 533 osobních automobilů na 1000 obyvatel (zdroj: ČSÚ). S rostoucím stupněm automobilizace dochází k problémům s dopravou v klidu. Tyto problémy je možné rozdělit do tří základních oblastí: problematika parkování v souvislosti s dojížďkou, zejména do centrálních částí měst (za prací, službami), parkování v rezidenčních oblastech a parkování v souvislosti s rekreační automobilovou dopravou (turismem).

V Karlových Varech je velká pozornost věnována lázeňské oblasti a centrální části. Je zde snaha rozvoje parkovacích kapacit typu P+R a P+G (zaparkuj a jdi) na okrajích a mimo centrální část. Mezi vytipované lokality patří vlakové stanice Karlovy Vary (na ulici Nákladní), Karlovy Vary dolní nádraží (na ulici Západní),

[34] Mullen, C., & Marsden, G. Mobility justice in low carbon energy transitions. Energy Research and Social Science, 18, 2016, 109–117.

[35] Dittmar, H., Ohland, G. The new transit town: best practices in transit-oriented development, Washington: Island Press, 2004.

parkovací dům Libušina (soukromá nabídka), parkoviště na ulici Polská, parkoviště KOME (případně Poštovní dvůr) a objekt Tři kříže (ulice Na Vyhlídce/Jeana De Carro) [36]. Část vytipovaných kapacit se nachází v atraktivních centrálních polohách významných dopravních terminálů, což je v zahraničí kritizovaná praxe, která brání plnému využití městotvorného potenciálu hromadné dopravy [37]. Také Dopravní politika ČR v této souvislosti požaduje „Budovat systémy parkovišť P+R, B+R a K+R, a to zejména u železničních stanic s intervalovou dopravou na **předměstích měst** (nejen až u systémů MHD na okrajích měst).“[38] Tento typ infrastruktury by tedy (podle rozlišení „předměstí“ a „okraje“) měl přednostně vznikat v zázemí aglomerace.

Za významnou slabou stránku považuje nedostatek parkovacích míst s vazbou na jednotlivé průmyslové podniky (a jejich zaměstnance) Strategický plán rozvoje města Nejdek, období 2019 - 2025.

Problematika řešení parkování v rezidenčních oblastech se týká zejména oblastí s hromadným bydlením s vysokou hustotou, tj. především sídlišť, a také oblastí, které jsou vystaveny tlaku na parkování ze strany uživatelů-nerezidentů (zaměstnanců, návštěvníků). Významným aspektem parkování v rezidenčních oblastech je také vysoká zátěž veřejného prostoru a ztráta jeho atraktivity, často také vznik přehřívání v letním období v případě absence zeleně. V několika strategických plánech byl uveden problém blokování komunikací parkujícími vozidly v případě potřeby zásahu IZS.

V Karlových Varech se v rámci řešení problematiky parkování v rezidenčních oblastech uvažuje s výstavbou rezidentních zabezpečených parkovišť, parkovacích objektů/domů a s oblastmi placeného stání („modré zóny“). Byla započata modernizace vybraných parkovišť, které jsou vybaveny tzv. smart technologiemi, tedy mají technologie pro čtení RZ a usnadňují tak vjezd na/ výjezd z parkoviště, bezpečnostní kamery, možnosti bezkontaktního placení včetně placení pomocí aplikace a tato parkoviště jsou napojena do centrálního informačního systému CDA (provozovaný Dopravním podnikem Karlovy Vary). Centrální informační systém umožňuje jednotnou správu technologií parkovišť bez ohledu na dodavatele konkrétních technologií a zároveň poskytuje data např.o obsazenosti parkovišť do dopravních portálů, aplikací, navigačních tabulí atd.

Problémy s dopravou v klidu na sídlištích se snaží řešit také Sokolov, a to zejména na sídlištích Vítězná a Michal. Z nástrojů převažuje návrh výstavby parkovacích objektů/domů. Zvážit efektivitu výstavby Parkovacího domu a výstavbu nových parkovacích stání požaduje také Strategie Chodova 2025 v rámci strategického cíle 4.3. Nevyřešenou dopravu v klidu pak formuluje jako problém Strategický plán rozvoje města Ostrova.

Problematika s parkováním v souvislosti s rekreačním (turistickým) provozem se kromě centrální části Karlových Varů vyskytuje například v Lokti, který ve svém Strategickém plánu rozvoje města Loket konstatuje velký problém s parkováním, který vyvolává potřebu „vybudování záchytných parkovišť, která by pojmula narůstající příliv turistů na území města.“

V souvislosti s parkováním je možné využít technologií „Smart Parking“, kdy jsou řidiči navigováni k volným parkovacím místům. Tento systém umožňuje na jednu stranu výrazně omezit vozokilometry, které jsou potřebné k hledání parkovacích stání (a tím i snížit související emise a hlukovou zátěž) a na druhou stranu zlepšit využití parkovacích stání a tím v některých oblastech snížit jejich potřebnou kapacitu, respektive omezit jejich deficit. Motiv navádění řidičů na parkovací stání se objevuje například v dokumentu Aktivní

[36] UDIMO, “Aktivní a systémové řešení dopravy v klidu. Verze 7.”

[37] Preston L. Schiller, Jeffrey R. Kenworthy, and Jeffrey Kenworthy, *An Introduction to Sustainable Transportation*, Second Edition New York : Routledge, 2017, https://doi.org/10.4324/9781315644486.

[38] zvýraznění doplněno

a systémové řešení dopravy v klidu [39]. Usnadnění parkování však v tomto případě může motivovat část uživatelů jiných dopravních módů k přechodu na individuální automobilovou dopravu.

Paradoxní příležitostí může být u některých měst v regionu proces smršťování, kdy dochází jednak k úbytku počtu obyvatel a jednak k demografickému stárnutí. Díky tomu může docházet ke zmenšování velikosti domácností a snižování počtu vlastněných automobilů, což může v některých částech měst zmírnit existující deficit parkovacích a odstavných stání. Zároveň se objevuje prostor pro řešení a zohlednění nedostatečné infrastruktury pro dopravu v klidu v rámci přístupu řízeného smršťování.

3.5.4 Liniové stavby – pozemní komunikace

Z hlediska liniových staveb dopravní infrastruktury existuje v území potřeba dvou druhů infrastruktury. V první řadě se jedná o chybějící úseky infrastruktury pro aktivní dopravní módy, a to jak pro pěší, tak i pro cyklistickou dopravu (zejména účelovou, ale také některé úseky rekreační cyklistiky). Tento typ byl předmětem kapitoly Aktivní dopravní módy.

Druhým druhem jsou pozemní komunikace sloužící také motorové dopravě, tj. silniční infrastruktura a místní komunikace.

Základní páteř silniční dopravy tvoří dálnice D6, respektive úseky silnice první třídy I/6. Tato komunikace napojuje řešené území na Prahu a SRN (Bavorsko) a je součástí sítě TEN-T. Tato komunikace, respektive dostavba dálnice D6 v místech stávajících úseků I/6 je prioritou jak kraje, tak města Karlovy Vary. Podle článku odkazovaného na stránkách ŘSD (http://www.dalnice-d6.cz/novinky/z-tisku/dalnice-z-karlovych-varu-do-prahy-bude-hotova-nejdriv-za-osm-let) by měla být dálnice dostavěna do roku 2026 (optimistický termín).

Výstavba dálnice D6 probíhá v současné době především na území Středočeského a Ústeckého kraje. Zahájení výstavby úseků dálnice D6 na území Karlovarské aglomerace je plánováno na rok 2023; reálně však lze očekávat, že začne později a adekvátně se prodlouží i termín zprovoznění těchto úseků. Součástí ŘSD plánovaných úseků není úsek z Chebu na hranice SRN ani obchvat Karlových Varů.

[39] UDIMO, “Aktivní a systémové řešení dopravy v klidu. Verze 7.”

Obrázek 7: Předpokládaný postup dokončení dálnice D6

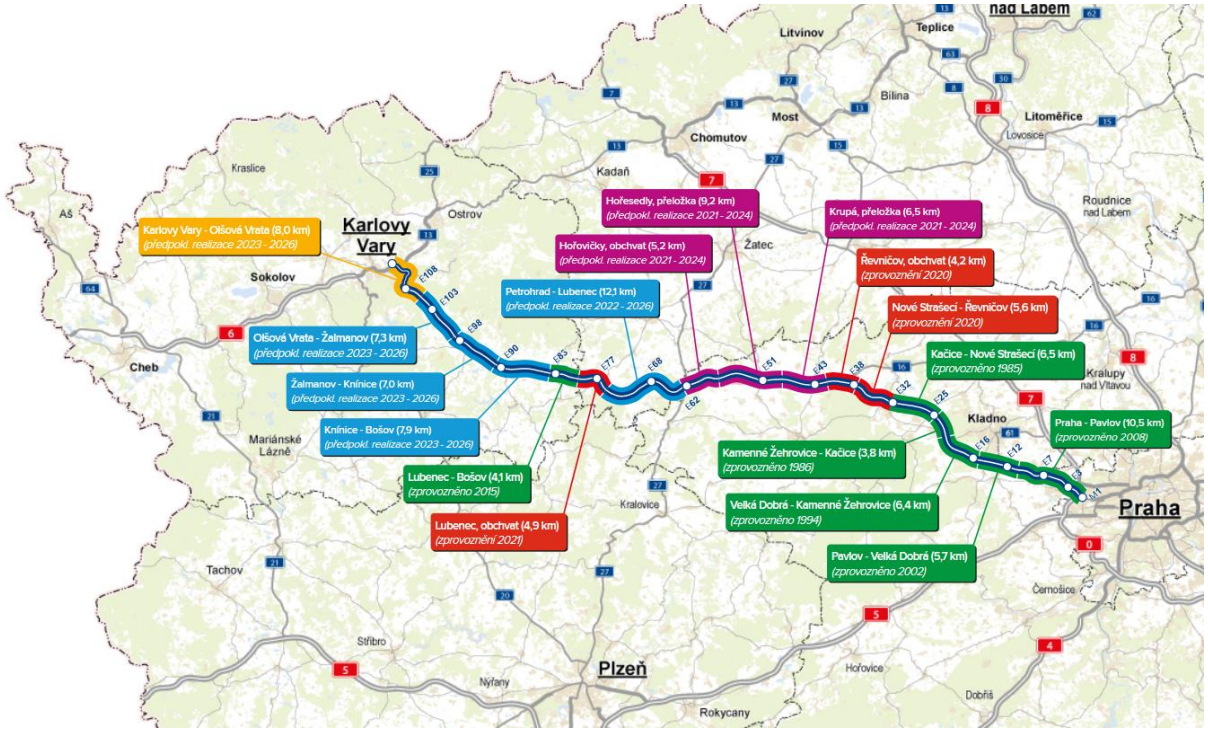

Zdroj: ŘSD, URL: http://www.dalnice-d6.cz/

Významným problémem této komunikace je její průtah přes Karlovy Vary se souvisejícími negativními dopady. Problematika obchvatu Karlových Varů se objevuje v připravovaném strategickém plánu statutárního města Karlovy Vary a je také předmětem pořizované Územní studie silniční dopravy v oblasti Karlových Varů, protože na jejím přesném trasování v současnosti nepanuje shoda.

Dalšími důležitými součástmi komunikačního systému jsou silnice I/13 (Karlovy Vary – Ostrov – Chomutov – Děčín – Liberec), I/20 (Karlovy Vary – Plzeň – České Budějovice), I/25 (Ostrov – Jáchymov – státní hranice SRN). Poslední jmenovaná silnice má význam nejen z hlediska přeshraničního spojení (přechod Boží Dar), ale zejména pro napojení rekreačních oblastí v Krušných horách.

Ze silnic druhé třídy jsou důležité silnice II/198 (Zádub – Závišín – Horní Kramolín – Teplá – Toužim – Bochov), II/209 Krásno – Horní Slavkov – Loket – Chodov – Nová Role – Mezirolí), II/210 (Krsy – Úterý – Teplá – Sokolov – Kraslice – hranice SRN), II/220 (Karlovy Vary – Nejdek), II/221 (Ostrov – Hroznětín – Horní Blatná – státní hranice SRN), II/222 (Dolní Nivy – Vřesová – Chodov – Karlovy Vary – Kyselka), II/230 (Mariánské Lázně – Bečov nad Teplou).

Intenzita dopravy dle výsledků Celostátního sčítání dopravy 2016 ukazuje, že nejintenzivněji zatíženým úsekem je průtah silnice I/6 přes Karlovy Vary, kde denní intenzita dosahuje více než 25 tisíc vozidel za 24 hodin. Ve směru na Sokolov intenzity na D6 přesahují 15 000 vozidel za den a jsou doplněny intenzitami kolem 7 000 vozidel na silnicích do Chodova a Nejdku. Ve směru na východ je dominantní silnice I/13 do Ostrova (téměř 17 000 vozidel za 24 hodin), následovaná úseky silnice I/6 s intenzitami 12 000 vozidel (k Andělské Hoře) a následně již nižší intenzitou 8 500 vozidel za 24 hodin ve směru na Bochov.

Bohužel není možné provést smysluplné srovnání výsledků s výsledky Celostátního sčítání dopravy 2010, neboť se jednalo o období, kdy byl provoz v síti výrazně odlišný z důvodu výstavby úseků dálnice D6 západně od Karlových Varů.

Koncepce rozvoje silniční sítě v Karlovarském kraji označuje za úseky s nevyhovující úrovní kvality dopravy (tj. s nízkou dopravní propustností) úseky II/209 v Chodově (v peáži se silnicí II/222) a úseky silnice II/210 v Sokolově. Pro úsek II/209 a II/222 je relevantní zpracovaná Územní studie přeložky silnice II. třídy č. 209

v prostoru Chodova, Nového Sedla a Mírové (Pontika s. r. o., 2014) pořízená Karlovarským krajem. Řešení navržené v této územní studii nebylo dosud realizováno. V případě silnice II/210 byl v Sokolově vybudován západní obchvat města, kterým bylo vedení této komunikace přeloženo a tím byl problém vyřešen.

Obrázek 8: Intenzity provozu dle Sčítání dopravy 2016.

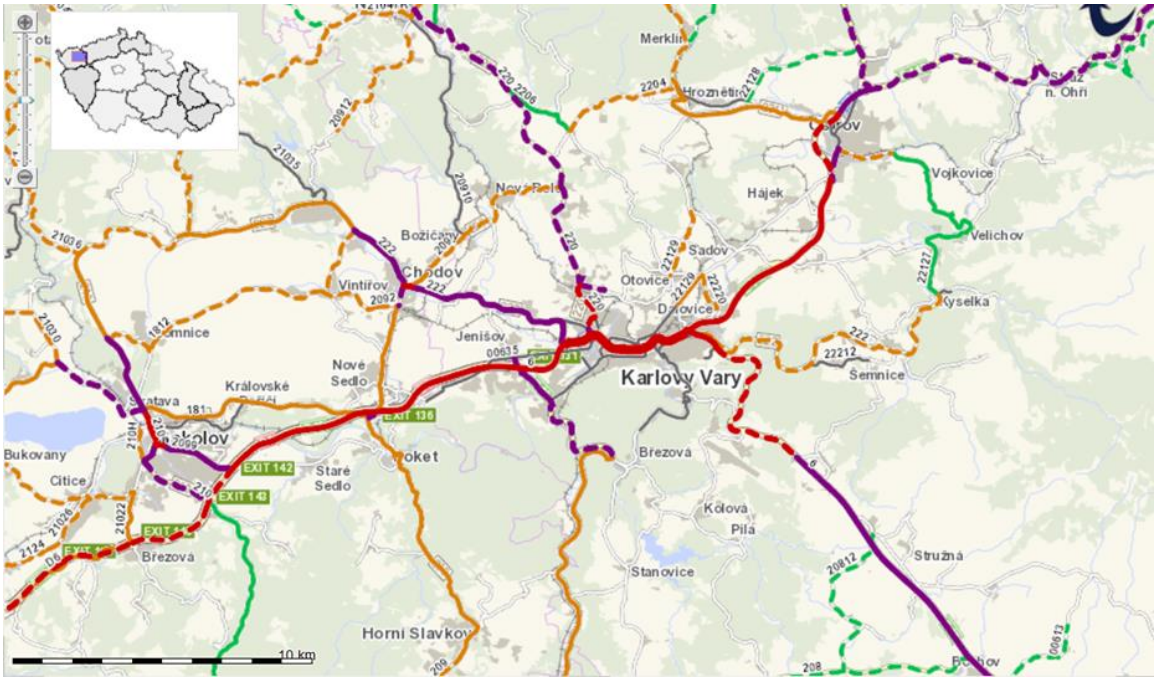

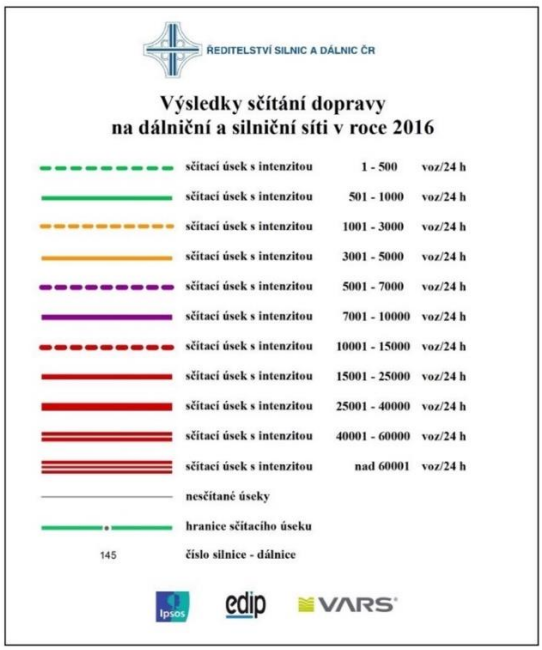

Zdroj: ŘSD, URL: *http://scitani2016.rsd.cz/pages/map/default.aspx*

Karlovarský kraj má zpracovánu Koncepci rozvoje silniční sítě v Karlovarském kraji, která ale pochází již z roku 2012. Časový horizont specifikace investičních opatření s vysokou prioritou je v tomto dokumentu do roku 2020. Dokument však kategorizuje komunikace dle jejich významu a může tak sloužit jako jeden z podkladů pro stanovení priorit při rozhodování o podpoře opatření rozvoje silniční sítě.

Aktuálnější je řešení problematiky dopravy v aktualizaci PRKK 2014-2021, která pochází z roku 2019. Za klíčovou výzvu je zde považována dostavba dálnice D6, kterou ale kraj může ovlivnit z hlediska opatření spíše deklarativně „podporou".

Pozornost je věnována také vnitřní síti pozemních komunikací, a to jak z hlediska zlepšení kvality místních komunikací, tak i zlepšení stavebně-technického stavu komunikací (opatření 5.1.3). Problematika potřeby rekonstrukce (místních) komunikací se objevuje i v jiných strategických dokumentech, například ve Strategii Chodov 2025 (opatření 4.3.1), Programu rozvoje města Bochov, Strategickém rozvojovém plánu obce Hájek a dalších.

Dalším koncepčním dokumentem, který Karlovarský kraj v této souvislosti pořizuje, je Územní studie silniční dopravy v oblasti Karlových Varů. Tento dokument je momentálně ve stádiu veřejné konzultace návrhu, pro kterou byly v souvislosti s epidemií COVID-19 prodlouženy termíny. Dokument se zabývá zejména možnostmi alternativního vedení obchvatu Karlových Varů a úprav ve vedení některých dalších silničních komunikací. Většina variant obchvatu se přitom pohybuje v prostoru Karlových Varů nebo severně od nich, dvě varianty uvažují dlouhý obchvat vedoucí jižně od Karlových Varů od Sokolova (D6) k MÚK Žalmanov nebo MÚK Bochov na D6 jihovýchodně od Karlových Varů. Vzhledem k tomu, že územní studie nebyla dosud projednána a dokončena, není možné na jejím základě činit závěry, ale může se jednat o klíčový dokument z hlediska řešení problematiky rozvoje silniční dopravy v této oblasti.

Se silniční dopravou souvisí i problematika zátěže území hlukem z dopravy. Karlovarský kraj má zpracován Akční plán protihlukových opatření pro hlavní pozemní komunikace ve vlastnictví Karlovarského kraje ve stádiu návrhu, ve kterém jsou vymezena kritická místa z hlediska překračování platných hygienických limitů hluku. Místem s prioritou I je ulice Závodu Míru mezi ulicemi Rolavská a Krátká v Karlových Varech, místa s prioritou II jsou lokalizována v Chodově (silnice II/222 poblíž křižovatky se silnicí II/209) a Sokolově (dvě místa na silnici II/210) [40].

3.5.5 Mosty a lávky

Řešeným územím prochází několik řek, které na jednu stranu vytváří ve městech atraktivní přírodní prvky, na druhou stranu se uplatňují také jako bariéry. Jedná se zejména o řeku Ohři, která se výrazně uplatňuje v městech Karlovy Vary a Sokolov. Problémy přitom nevznikají pouze v rámci kapacity mostů a v rámci zcela chybějících propojení, ale také v souvislosti s podmínkami pro zranitelnější účastníky provozu a z hlediska řešení území v předpolích mostů.

V Karlových Varech je podle připravovaného nového strategického plánu a PUMM KV uvažována změna řešení dopravy v centrální části s rekonstrukcí a zklidněním Chebského mostu, a naopak výstavbou nového mostu proti ulici Charkovská, který by měl převzít zátěž automobilové dopravy a tím zklidnění v centrální části města umožnit. Předmětem rozvoje by měla být také rekonstrukce Drahovického mostu a zlepšení pěší a cyklistické dostupnosti výstavbou nových pěších a cyklistických lávek přes řeku Ohři.

V Sokolově vyžadují rekonstrukci tzv. Antonínské mosty, které by měly poskytovat kvalitní napojení jezera Medard pro pěší a cyklisty. Rekonstrukce lávky přes Ohři je plánována také v Programu rozvoje obce Kyselka na období 2019-2022.

[40] spol. s r. o EKOLA group, "Akční plán protihlukových opatření pro hlavní pozemní komunikace ve vlastnictví karlovarského kraje. NÁVRH," 2019, https://www.kr-karlovarsky.cz/doprava/Documentss/Navrh-akcniho-planu.pdf.

3.5.6 SMART řešení v dopravě

SMART technologie dnes patří mezi velmi progresivní odvětví. Ačkoliv je v současnosti nejvíce pozornosti věnováno technologiím, jako jsou autonomní vozidla, existuje značné množství SMART technologií, které se týkají i velmi tradičních aktivních dopravních módů a které jsou připravené pro bezprostřední využití. Mezi SMART řešení je možné zahrnout i řešení, která sice nejsou založena na masivním využití informačních a komunikačních technologií (ICT), ale jsou založena na inovativním a nekonvenčním řešení problémů/využití potenciálů.

SMART řešení se týkají nejen motorizovaných, ale také aktivních dopravních módů. V rámci SMART řešení v cyklistice existuje několik možných směrů. Z hlediska rozvoje cyklistické infrastruktury a podpory cyklistiky a získání zpětné vazby mohou hrát roli sčítače cyklistů. Ty jsou v Karlovarském kraji v provozu od roku 2011. Pro podobný účel by bylo možné využít „velká data“, například data mobilních operátorů vzhledem k specifickým charakteristikám cyklistické dopravy. Využití těchto technologií je relevantní i pro pěší dopravu.

Dalším SMART řešením v cyklistice je problematika navigace, zejména z hlediska důležité cílové infrastruktury, například míst k parkování, místa pro nabíjení elektrokol. Vznikají mapy, které umožňují vyhledávání vhodné infrastruktury, např. https://velomesto.com/en/cz-karlovy-vary-karlovarsky/.

SMART řešení v neposlední řadě umožnila vznik a rozvoj systémů sdílených jízdních kol, elektrokol a prostředků „mikromobility“ (např. elektrokoloběžky). V Karlovarské aglomeraci v současnosti fungují půjčovny kol spíše klasického typu zaměřené na turisty.

SMART technologie mají velký potenciál z hlediska hromadné dopravy a DPKV v této oblasti realizoval již několik projektů (inteligentní zastávky, informační systém pro cestující, preference vozidel MHD v křižovatkách a podobně)[41]. V Plánu udržitelné mobility města Karlovy Vary se objevuje (mimo jiné) požadavek na budování informačního a dispečerského systému řízení MHD. Dále PUMM KV zahrnuje aktivitu „Chytrá a ekologická městská veřejná hromadná doprava“. Objevuje se zde také požadavek na zajištění preference hromadné dopravy, která je v PUMM KV podrobně rozpracována, včetně například možnosti využívání tzv. světelných závor pro dosažení efektu preference. V takovém případě může být chytré řešení relativně levnou alternativou k budování samostatných jízdních pruhů pro autobusy.

V období 2016-2019 vybudoval Dopravní podnik systém pro dispečerské řízení veřejné dopravy, které využívá moderních technologií pro přenos dat z vozidel DPKV na dispečink a následně na tzv. inteligentní zastávky, které zobrazují příjezdové časy autobusů přímo na zastávkách cestujícím, a to v reálném čase. Zároveň došlo k pořízení infrastruktury pro implementaci dalších systémů – byl vybudován dopravní portál, který je dostupný veřejnosti a zobrazuje dopravní informace. Pro cestující je k dispozici i volně stažitelná aplikace, která kromě pohledu na aktuální stav dopravy umožňuje i placení jízdného.

V odborné literatuře jsou diskutována řešení jako je hromadná doprava „na požádání“ (transit on demand). Tato řešení umožňují efektivní obsluhu území, která vykazují malé obytné hustoty a kde je provoz hromadné dopravy linkového charakteru neefektivní, drahý, málo frekventovaný a neatraktivní (často i díky komplikovaným trasám).

V souvislosti s individuální dopravou se objevuje potřeba využití chytrých řešení například pro řízení přístupu do citlivých částí měst (lázeňská zóna Karlových Varů). V souvislosti s dopravou v klidu zase existuje potřeba řešit aktuální deficit parkovacích kapacit a obtížné nalezení parkovacích stání pomocí systémů „smart parking“, které navádějí řidiče na vhodné parkovací kapacity (PUMM KV), ale objevují se i úvahy o kontrole

[41] DPKV, „Projekty EU a MMR ČR“, 2020, https://www.dpkv.cz/cms/projekty-eu-a-mmr-cr

dodržování pravidel pro parkování inspirované technologií využívanou například firmou Eltodo v Praze [42]. V rámci přípravy města Karlovy Vary na další programové období bude vytvořen návrh na řešení komplexního navigačního systému města, které bude využívat různé zdroje dat včetně napojení systému parkovišť (městských i soukromých) a podle aktuální situace směrovat řidiče na vhodné místo.

Důraz je také kladen na moderní a nízkoemisní alternativy v dopravě, a to jak hromadné, tak i individuální. S tím souvisí potřeba budování nezbytné infrastruktury, která často také vykazuje prvky SMART technologií (smart grid).

Specifickým problémem, který se projevil v červenci 2020 v souvislosti s nehodou vlaků u dopravny Pernink na trati č. 142, jsou tratě se zjednodušeným řízením drážní dopravy dle předpisu D3. Pro snížení rizika je u těchto tratí v rámci SMART řešení velký prostor pro zlepšení stavu zabezpečení (https://zdopravy.cz/berounsky-pernink-je-dalsi-zbytecnou-nehodou-chybi-radioblok-53415/).

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
• SUMP statutárního města Karlovy Vary, koncepční dokumenty kraje • Hustá síť železniční dopravy • Integrovaný systém hromadné dopravy IDOK • Kvalitní infrastruktura pro rekreační cyklistiku a rozvoj a podpora i účelové cyklistické dopravy krajem a městy • Letiště Karlovy Vary • Model zajištění autobusů s příznivými emisními charakteristikami krajem (a z části i městem Karlovy Vary a DPKV) • Vysoký podíl železnice na nákladní dopravě včetně pozitivního příkladu přechodu známého výrobce částečně na železniční dopravu (Mattoni v Kyselce) • PUMM KV uvažuje některá SMART řešení v dopravě • Rozsáhlá rekreační dopravní infrastruktura • KAM KV – potenciál pro koordinaci rozvoje dopravy a veřejných prostranství, staveb a města	• Místní komunikace bez dopravního významu bez zklidnění • Chybějící integrovaný terminál hromadné dopravy v Karlových Varech • Koncepce rozvoje silniční sítě v Karlovarském kraji nebyla aktualizována od roku 2012. • Chybějící části cyklistické infrastruktury v pohybu i klidu • Chybějící infrastruktura pro B+R • Problematické úseky silniční sítě s vysokou intenzitou provozu v urbanizovaných územích • Deficit parkování a zátěž veřejných prostranství dopravou v klidu • Chybí vazba mezi územním rozvojem a dopravní infrastrukturou (zejména v souvislosti s rezidenční zástavbou bez vazby na koridory hromadné dopravy). • Absence železničních tratí se zjednodušeným řízením drážní dopravy dle předpisu D3
Příležitosti	**Hrozby**
• Rostoucí zájem o aktivní dopravní módy (cyklistika, chůze) spojené s městským životem (a la Kodaň) a zdravým životním stylem • Snižování velikostí domácností a počtu obyvatel a demografické stárnutí jako faktor snižující zátěž dopravou v klidu a deficit parkovacích kapacit v obytné zástavbě • Předpoklad dokončení dálnice D6 do roku 2027 (dle ŘSD) • Zpřísňující se environmentální požadavky	• Umísťování P+R parkovišť v centrálních částech měst. • Jednání s majiteli pozemků nutných pro rozvoj dopravní infrastruktury. • Pokračující rozptýlené vzorce zástavby vytvářející závislost na automobilech • Nekritická podpora individuální dopravy při rozvoji nových technologií • Potřeba omezování emisí a nespolehlivost43

[42] UDIMO, "Aktivní a systémové řešení dopravy v klidu. Verze 7."

[43] místa těžby a dopravy zejména ropy v politicky nestabilních oblastech a částečně v místech s rizikem přírodních katastrof

na dopravní prostředky a související technické inovace zlepšující atraktivitu míst zatížených emisemi a hlukem • Pořizovaná Územní studie silniční dopravy v oblasti Karlových Varů • Územní rozvoj vázaný na hromadnou dopravu (princip TOD) • Smršťování (úbytek počtu obyvatel) některých měst a potenciál řízeného smršťování • SMART řešení v hromadné dopravě včetně hromadné dopravy „na zavolání“ (transit on demand) • Hromadná doprava jako pionýr moderních technologií • SMART řešení snižující deficit fyzické infrastruktury (SMART parking, sdílená mobilita, mikromobilita) • SMART řešení pro automatizované řešení přístupu do vybraných částí území • Možnost využít existující a zaváděné kamerové systémy pro získávání dat o dopravě • Využití „velkých dat“ pro rozhodování a vyhodnocování záměrů souvisejících s dopravou • „Chytré“ smršťování měst (přístup)	zásobování pohonnými hmotami na bázi fosilních paliv • SMART a nízkouhlíkové alternativy v dopravě dostupné jen privilegovaným • „SMART“ dopravní řešení podporující individuální dopravu a zlepšující její image • Problematika soukromí při využívání SMART technologií • Riziko opakování nehod na tratích se zjednodušeným řízením drážní dopravy dle předpisu D3 s negativním dopadem na zdraví, životy, majetek a vnímání železniční dopravy • Masivní nástup elektromobility může klást zvýšené požadavky na rozvodné sítě. • Použití technologií pro technologie • Vendor lock-in – technologické uzamčení při použití konkrétní technologie/dodavatele

3.6 Energetika

Karlovarská aglomerace je územím ovlivněným strukturálními změnami v důsledku útlumu těžby uhlí a transformací energetiky. Změna energetického profilu aglomerace může mít do budoucna vliv na přísun investic. Nahrazování fosilních paliv alternativními druhy energií může mít negativní důsledky pro kapacity a bezpečnost dodávek energie, a tak i energetickou soběstačnost bývalých uhelných regionů. Změny se promítnou i do dalších odvětví průmyslu (zpracovatelských, chemických), ale i dopravy atp. Zvýšení ceny energie může ovlivnit i život domácností. Roli v této souvislosti hrají i zpřísňující se environmentální regulace (např. tzv. emisní povolenky). Situaci napomáhá technologický pokrok umožňující výrobu energie novými způsoby za současného dodržení ekologických norem či energetický management, díky kterému dochází k zapojení principů efektivního řízení a úsporám energie na úrovni organizací.

Transformaci Karlovarského kraje má mimo jiné napomoci i iniciativa Evropské komise „Coal Regions in Transition Platform“, která má zpřístupňovat odbornou pomoc a podporovat sdílení zkušeností s ekonomickými a sociálními proměnami spojenými s útlumem těžby uhlí. Měla by také napomoci lépe využívat finanční prostředky, které se na podporu zatížených regionů nabízejí.

V souvislosti s plánovaným útlumem těžby uhlí v ČR byla zřízena tzv. uhelná komise. Její tři pracovní skupiny se budou zabývat časovým harmonogramem, legislativními náležitostmi a sociálními a ekonomickými dopady v souvislosti s útlumem těžby uhlí.

Na úrovni kraje vznikla navíc tzv. uhelná platforma. Její pracovní skupiny navrhnou strategické projekty, které napomohou regionu po ukončení těžby uhlí. Novou příležitostí bude vyjednání dostupnosti veřejných prostředků na podporu transformace energetiky. Jedná se o Fond pro spravedlivou transformaci, Modernizační fond, Evropský globalizační fond a Inovační fond.

Území po ukončení těžby vyžaduje rozsáhlé sanace a rekultivace. Celková plocha zasažená těžbou uhlí od 50. let je zhruba 9 279 ha, z čehož 5 494 ha bylo již zrekultivováno (3 492 ha činily lesnické rekultivace, 1 254 ha zemědělské rekultivace, 584 ha hydrické rekultivace a 163 ha ostatní plochy), 1 062 ha je nyní v procesu rekultivace a rekultivace 2 723 ha je plánována (PRKK 2021+).

Zajímavým tématem pro budoucnost je téma akumulace elektřiny počínaje přečerpávacími vodními elektrárnami, bateriovými uložišti či výrobou vodíku. Přebytky tepla je možno uplatnit ve skleníkových komplexech nebo bezodpadových akvakulturních zařízeních.

3.6.1 Zásobování elektrickou energií

Celá aglomerace disponuje dostatečným vybavením energetické soustavy. Většina obcí a obyvatel je napojena na síť elektrického vedení, plynovody a teplovody. V oblasti je však malý podíl využívání alternativních a obnovitelných zdrojů energie.

Distribuci elektrické energie zajišťuje v řešeném území společnost ČEZ Distribuce a.s. Územím prochází vedení velmi vysokého napětí 110 kV a 220 kV (Nejdek, Smolné Pece, Děpoltovice, Nová Role, Karlovy Vary, Jenišov, Hory, Sadov a Dalovice). Přenosovou soustavu, jako jediný licenční držitel, provozuje společnost ČEPS, a.s.

Hnědé uhlí se těží na Sokolovsku, kde se vyrábí 97 % elektřiny vyrobené v kraji. Těžbou a zpracováním uhlí se zabývá společnost Sokolovská uhelná, a.s. Většina energie je vyráběna v obci Vřesová, kde se nachází paroplynová elektrárna a tepelná elektrárna, a dále v hnědouhelné elektrárně v Tisové. Elektrárny jsou ve vlastnictví Sokolovské uhelné a.s. Přes kroky směrem k transformaci (viz. kapitola Zásobování teplem) je stav paroplynové elektrárny neudržitelný. Konec těžby je v současné době plánován na období mezi lety 2030 až 2035. Přípravy projektů vedoucích ke změně koncepce zásobování území elektřinou a teplem bude realizována během 5 až 8 let.

Karlovarská aglomerace nemá příliš vhodné podmínky pro výrobu elektrické energie z obnovitelných zdrojů. Pro ekonomicky únosný provoz větrných elektráren není část území využitelná z důvodu ochrany přírody a krajiny, osídlení a nepříznivých klimatických podmínek. Poloha kraje v horních částech říčních toků snižuje možnosti využití vodní energie. Ani pro solární energii není potenciál v kraji příliš vysoký, protože je zde jeden z nejmenších svitů v ČR dopadajících na toto území. Dosud mizivé je využití geotermálního potenciálu území, který naopak patří k nejvyšším v ČR. I přes výše zmíněné nepříznivé podmínky v důsledku trvalého zvyšování cen klasických zdrojů energie dochází v současné době k výraznému rozvoji využívání technologií obnovitelných zdrojů energie. Přesný počet instalací tepelných čerpadel, kotlů na biomasu, solárních panelů, fotovoltaických elektráren a malých vodních elektráren je obtížné zmapovat, neexistují centrální registry. Přímo na území některé z řešených obcí se nenachází žádná větrná elektrárna. V řešeném území je několik malých vodních elektráren – např. vodní nádrž Stanovice nebo Březová.

Jak je patrné z tabulky níže, bylo v roce 2019 v Karlovarském kraji vyrobeno celkem 3 924,5 GWh elektřiny, což představuje necelých 4,5 % celkové produkce elektrické energie ČR. Z toho z obnovitelných zdrojů bylo nejvíce elektřiny vyrobeno větrnými elektrárnami (2,9 %), pak vodními (0,6 %) a nakonec fotovoltaickými elektrárnami (0,3 %).

Tabulka 28 Výroba elektrické energie v Karlovarském kraji v roce 2019

	Výroba elektřiny z obnovitelných zdrojů (v GWh) a podíl na výrobě elektřiny (v %)						**Celková výroba elektřiny (GWh)**	**Z toho v kraji (%)**
	vodní elektrárny vč. přečerpávacích		**větrné elektrárny**		**fotovoltaické elektrárny**			
ČR	3 174,7	3,6	700,0	0,8	2 285,9	2,6	86 988,7	100,0
Karlovarský kraj	22,9	0,6	114,9	2,9	13,3	0,3	3 924,5	4,5

Zdroj: ERÚ – Roční zpráva o provozu ES ČR 2019

3.6.2 Další alternativní zdroje elektrické energie

Biomasa - energetické využívání biomasy je do budoucna v kraji klíčové a je zde k dispozici několik technických řešení – především dřevo, částečně pěstované energetické plodiny a nepochybně také komunální odpad. Pěstování energetických plodin má navíc dvě přidané hodnoty - možnost využívání ladem ležící zemědělské půdy a vznik nových zemědělských aktivit s využitím stávajících zařízení a technologií.

V Karlovarském kraji je podle informací CZBA (Česká bioplynová asociace) 5 zdrojů, které využívají energii bioplynu. Jedná se o čističky odpadních vod v Karlových Varech a Sokolově, skládkový bioplyn využívá Kogenerace Žalmanov a Skládka Sater – Chodov a zemědělská bioplynová stanice ve Vintířově.

Geotermální energie – z geologického hlediska jsou pánevní oblasti Karlovarské aglomerace vhodným místem pro využívání tohoto druhu energie. Nicméně v případě záměru energetického využívání tohoto zdroje je zapotřebí dodržovat přísná pravidla ochrany četných území lázeňských vod. Z energetického hlediska zde tak dochází pouze k jednotkám realizací, a to v případě menších projektů jako např. projekt realizovaný v Alžbětiných lázních, který byl však více než z energetického a ekonomického hlediska úspěšný z pohledu zeleného PR. Otázkou je ovšem řešení konfliktu zájmů mezi realizací dalších zdrojů geotermální energie a ochranou zdrojů lázeňských vod.

3.6.3 Zásobování plynem

Distribuční soustavu zásobování plynem provozuje v celé Karlovarské aglomeraci společnost RWE Gas Net, s.r.o. Zemní plyn je na území sídelní aglomerace přiveden ze směru Ostrov – Děpoltovice – Nová Role – Karlovy Vary – Jenišov – Hory a dále pokračuje na Sokolovsko. Z této trasy odbočují větve vysokotlakého plynovodu do většiny obcí. Některé obce aglomerace nejsou plynofikované, jedná se o Andělskou Horu (zde ale probíhá výstavba regulační stanice STL), Kolovou, Pilu (zde přivedení plynu plánováno), Krásný les, Tepličku a Šemnici (zdroj: územní plány jednotlivých obcí). Občané v těchto obcích tak využívají neekologické zdroje vytápění (tuhá paliva), čímž (zejména v zimním období) dochází k lokálnímu zhoršování ovzduší. Příležitostí pro zlepšení ekologické situace může být napojení těchto obcí na stávající soustavu plynovodu.

3.6.4 Zásobování teplem

V oblasti výroby a zásobování teplem je opět patrná dominance Sokolovska, které vyrábí téměř 85 % veškeré tepelné energie vyprodukované v aglomeraci. Ze Sokolovska vedou parovody a horkovody do Karlových Varů, Nejdku, Chodova a okolních obcí. V Karlovarské aglomeraci je hlavním výrobcem tepla Sokolovská uhelná a.s. s paroplynovou elektrárnou (od srpna 2020 již pouze na zemní plyn) a tepelnou elektrárnou ve Vřesové a hnědouhelnou tepelnou elektrárnou v Tisové. Instalovaný výkon elektráren v Tisové a Vřesové představuje skoro 90 % instalovaného výkonu v aglomeraci.

Rozvod a výrobu tepla ve městě Karlovy Vary zajišťuje Karlovarská teplárenská a.s. Přes 95 % energie je ze Sokolovské uhelné a.s. a zbývající část tepla je vyráběna v teplárně v Bohaticích a ve výtopně v Doubí. Pro město Sokolov je připravována změna centrálního zásobování teplem v podobě projekčních prací výstavby dvou nových zdrojů. Termín dokončení je počítán na zahájení topné sezóny 2022/2023. V malých obcích, které není možno vytápět centrálně, se používají další dostupné zdroje (dřevo, uhlí). Ve většině zájmového území je zásobování teplem realizované soustavou centrálního zásobování teplem (CZT) a individuálními zdroji. V malé míře se poté používá systém domovních a blokových kotelen.

Ke konci srpna 2020 dojde k ukončení činnosti tlakové plynárny ve Vřesové, která plyn nyní vyráběla tlakovým zpracováním hnědého uhlí. Na ukončení jednání o dalším prodloužení provozu této technologie se dohodli zástupci MPO ČR a Sokolovské uhelné a.s. na základě konstatování o nemožnosti dosáhnout na rychlé a účinné mechanismy podpory pro provoz tlakové plynárny významně zatížené náklady na emisní povolenky. Se zvyšujícími se cenami emisních povolenek se stará technologie stává postupně nenávratně ztrátovou. Zdejší transformace směrem od uhelného průmyslu bude řešena prostřednictvím projektů financovaných z fondů připravovaných vládou či EU (Modernizační fond, Fond pro spravedlivou transformaci). Systém zásobování měst a obcí teplem vznikajícím za použití technologie zpracovávající zemní plyn ve Vřesové je minimálně do roku 2035 připraven a funkční. Připravována je také technologie přispívající ke zlepšení emisních parametrů elektrárny. O přepojení ze starého zdroje (energoplyn) na nový (zemní plyn) se jedná u měst a obcí Karlovy Vary, Chodov, Nejdek, Nová Role, Vintířov nebo Nové Sedlo. V elektrárně Tisová došlo k vybudování dvou nových kotlů sloužících jako náhradní zdroje pro zajištění dodávek tepla pro některé obce Karlovarského kraje a jako záložní zdroj pro dodávky do Sokolova.

V území je rozvinutá soustava centrálního zásobování tepelnou energií. Parní rozvody sokolovské tepelné energie jsou však zastaralé. Stav horkovodní rozvodné sítě v Karlových Varech trpí vlivem historické předimenzovanosti vysokými tepelnými ztrátami v poměru k dodanému teplu. Dochází tak k negativním environmentálním dopadům a zvyšování cen tepla pro koncové spotřebitele. Je žádoucí provádět modernizaci teplovodní soustavy v rámci celé aglomerace tak, aby jednotlivá řešení nešla proti sobě a bylo postupně dosahováno snižování tepelných ztrát, spotřeby, a tím ke zvyšování efektivity a cenové konkurenceschopnosti soustavy.

3.6.5 Energetický management

Energetický management se jeví jako vhodné řešení, které umožní snižovat energetickou náročnost organizací, např. v podobě budov pod jednou správou či vlastnictvím.

Energetickým managementem se zabývá například Územní energetická koncepce Karlovarského kraje. Cílem je zvyšování hospodárnosti, tedy snižování energetické náročnosti a provozních nákladů. Za tímto účelem dochází ke koordinaci udržitelného využívání energetických zdrojů, snižování emisí a zateplování budov tak, aby byl výsledný systém energetické infrastruktury ve vymezených objektech v majetku Karlovarského kraje efektivní. Jako příklad realizovaného EPC projektu (spočívajícího ve financování energeticky úsporných opatření z budoucích úspor) lze uvést řešení v Karlovarské krajské nemocnici a.s.

SWOT analýza

Silné stránky	**Slabé stránky**
• Plošné napojení domácností na rozvodné sítě elektřiny, plynu, tepla • Rozvinutá soustava centrálního zásobování tepelnou energií	• Území ovlivněné strukturálními změnami v důsledku útlumu těžby uhlí a transformace energetiky • Potřeba rozsáhlých rekultivací a sanací území po těžbě surovin • Ne zcela příznivé přírodní podmínky pro rozvoj využívání alternativních zdrojů energie • Přetrvávající nízká, i když v současnosti se zvyšující, míra využívání alternativních zdrojů energie • Zastaralost teplovodní rozvodné sítě
Příležitosti	**Hrozby**
• Vnější podpora regionu v návaznosti na útlum těžby uhlí a transformace energetiky • Technologický pokrok v energetice • Vyjednání veřejných prostředků na podporu transformace energetiky • Zvýšení podílu obnovitelných zdrojů na výrobě elektrické a tepelné energie • Potenciál energie z biomasy • Napojení omezeného počtu neplynofikovaných obcí na stávající plynovou soustavu a zabránění tak lokálnímu znečišťování ovzduší v důsledku vytápění tuhými druhy paliv • Dlouhodobá stabilizace území z hlediska zásobování teplem po ukončení těžby uhlí v regionu • Modernizace a rozšiřování soustavy tepelné energie (připojování nově budovaných objektů na systém zásobování teplem, zabránění odpojování odběratelů tepla ze systémů zásobování teplem) • Snižování energetické náročnosti a provozních nákladů, koordinace využívání energetických zdrojů prostřednictvím energetického managementu	• Zvýšení cen energií popř. nedostatek kapacit a bezpečnost dodávek energie a snížená energetická soběstačnost • Zpřísňující se environmentální regulace • Přetrvávající absence dlouhodobého řešení dostatečných dodávek tepla do území aglomerace

3.7 Životní prostředí

Životní prostředí v Karlovarské aglomeraci vykazuje značné lokální rozdíly. Zhoršené podmínky jsou ve větších městech. Karlovarská aglomerace má jako centrum lázeňství (a cestovního ruchu) velký přírodní potenciál, který je však narušován intenzivní lidskou činností.

Vzhledem k nedostupnosti/neúplnosti dat na úrovni obcí v oblasti životního prostředí je analýza v některých částech podpořena daty za vyšší územně správní jednotky, a to ORP či celý Karlovarský kraj.

3.7.1 Vodní prostředí

Hustota říční sítě je na území Karlovarského kraje i řešené aglomerace mírně nadprůměrná. Významné jsou hlavně vodárenské nádrže (Březová a Stanovice), které plní funkci rekreační, akumulační, ochrannou a některé se i podílejí na výrobě elektrické energie. Rybniční soustavy jsou typické pro oblast Ostrovska, ale například i správní území obce Bochov. Nejvýznamnějším tokem této oblasti je řeka Ohře, v jejímž povodí leží celé území vymezené aglomerace. Přímo v Karlových Varech se do Ohře vlévá řeka Rolava a Teplá. Dalšími toky na řešeném území jsou Stoka, Lomnice nebo Bystřice. Podíl vodních ploch na celkové výměře aglomerace je 3,5 %, vodní plochy tedy zabírají větší plochu než v Karlovarském kraji (2,1 %). Nejvíce vodních ploch vzhledem k velikosti obce je v Březové (24 % území obce zabírá vodní nádrž Březová) – viz tabulka níže.

Tabulka 29 Podíl vodních ploch z celkové výměry území aglomerace Karlovy Vary a Karlovarského kraje

Obec	Podíl vodních ploch (%)
Andělská Hora	2,6
Bečov nad Teplou	2,4
Bochov	3,0
Božičany	3,5
Březová	24,5
Dalovice	3,7
Děpoltovice	2,9
Hájek	6,0
Hory	1,2
Hroznětín	5,5
Chodov	2,7
Jenišov	2,1
Karlovy Vary	2,5
Kolová	1,2
Krásný les	0,9
Kyselka	6,2
Loket	2,4

Mírová	3,3
Nejdek	0,9
Nová Role	4,8
Nové Sedlo	1,9
Ostrov	2,9
Otovice	2,8
Pila	0,8
Sadov	1,4
Smolné Pece	0,3
Sokolov	3,2
Stanovice	5,0
Stružná	0,7
Šemnice	3,1
Teplička	1,7
Velichov	7,8
Vintířov	1,1
Karlovarská aglomerace	3,5
Karlovarský Kraj	2,1

Zdroj: ČSÚ, Městská obecní statistika
Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

Do řešeného území zasahují 2 chráněné oblasti přirozené akumulace vod (na území CHOPAV Krušné hory a CHOPAV Chebská pánev a Slavkovský les). CHOPAV Krušné hory zasahuje do oblasti obce Ostrov, Nejdek, Hroznětín nebo Děpoltovice. CHOPAV Chebská pánev a Slavkovský les hraničí s jižní částí aglomerace. Z tohoto pohledu lze považovat celý Karlovarský kraj i samotnou aglomeraci za vodohospodářsky významné území.

Významným limitem území, který je nutné při rozvoji území respektovat, jsou záplavová území. V těchto lokalitách dochází ke snaze o omezení zejména ekonomických aktivit. Následující vodní toky protékající aglomerací mají na některých svých částech vyhlášeno aktivní záplavové území – Chodovský potok, Lomnice, Vitický potok, Vlčí potok, Stoka, Rolava, Teplá, Ohře, Lomnický potok, Tatrovický potok, Bystřice, Lobezský potok. Problémem je střet zájmů předcházení povodňových škod s rozvojovými plochami v záplavových územích. V záplavovém území se nachází množství rozvojových ploch a vzhledem k nedostatku rozvojových ploch v území je snaha na těchto plochách umisťovat rozvojové záměry. Dle Strategie ochrany před povodněmi pro území Karlovarského kraje (aktualizace 2018) bylo vyznačeno 25 nedostatečně chráněných obcí z celého kraje. V rámci aglomerace to jsou obce Dalovice, Děpoltovice, Hroznětín, Chodov, Karlovy Vary, Loket, Ostrov a Sokolov. Mezi obce, kde k datu 17. 12. 2018 nebyly naopak evidovány ohrožené objekty, patří Andělská hora, Hájek, Hory, Kolová, Otovice, Smolné Pece a Vintířov.

Celkem v 16 obcích byla vyznačena zóna zvláštní povodně pod vodním dílem. Zahrnuje všechny obce, kterými protéká řeka Ohře a řeka Teplá. Zvláštní povodní se rozumí ta, která je způsobená poruchou nebo

havárií vodního díla. U výše zmíněných 16 obcí se jedná o případnou poruchu na vodních dílech Jesenice, Skalka, Horka, Stanovice, Březová, Podhora, Mariánské Lázně. Podnik Sokolovská uhelná, a.s. nechal zpracovat v roce 2009 materiál Zvláštní povodně v důsledku havárie na VD Tatrovice. Povodí Vltavy v roce 2018 zpracovalo dokument Zvláštní povodně v důsledku havárie na VD Žlutice.

Na území Karlovarského kraje je za účelem prevence zřízen digitální protipovodňový plán, který je od roku 2012 pravidelně aktualizován. Povodňové plány jsou zpracovány také pro území SO ORP Karlovy Vary, Ostrov a Sokolov. Za uplynulé období došlo k významnému pokroku na úrovni obcí. Ještě v listopadu 2009 mělo povodňový plán zpracováno pouhých 32 % obcí v rámci Karlovarského kraje. I vzhledem k povodňovému dotačnímu titulu Karlovarského kraje zpracovanost povodňových plánů stoupla. Vlastní povodňové plány mají tak v rámci aglomerace vypracované obce Bečov nad Teplou, Jenišov, Karlovy Vary, Nová Role, Chodov, Nové Sedlo, Hroznětín, Březová, Sokolov, Loket a Vintířov. Přes pozitivní vývoj v tomto směru zde stále přetrvává značný prostor pro zlepšení.

Přirozená retenční schopnost krajiny je na řadě míst v důsledku antropogenní činnosti narušována, mnohdy dokonce znemožňována. V důsledku stavebních meliorační úprav docházelo k významnému zkrácení původní délky koryt. Množství drobných vodních ploch, díky kterým si krajina zachovávala přirozenou schopnost zadržovat vodu, postupně zaniklo. V důsledku těchto faktorů tak v současnosti dochází ke kolísání průtoků (který má kromě jiného i negativní vliv na jakost vody) a ztrátě vody v suchých obdobích, v případě vydatných srážek naopak hrozící povodně. Přesto, že řada měst a obcí postupně přistoupila k budování různých druhů protipovodňových opatření, „měkká“ protipovodňová opatření (tj. retenční nádrže, poldry, úprava koryt, opatření vedoucí ke stabilizaci hydrického systému povodí) by, za předpokladu navracení zpět do krajiny, mohla působit jako významný preventivní prvek před celou řadou problémů. Přitom je ovšem nutné dbát na ochranu zdrojů lázeňských vod před vnosem znečišťujících látek vsakováním znečištěných povrchových vod (např. parkoviště). Realizovaná revitalizační opatření vodního prostředí v Karlovarském kraji ilustruje obrázek 9. Většina jich je prováděná mimo vymezenou aglomeraci.

Obrázek 9 Mapa realizovaných revitalizačních opatření vodního prostředí

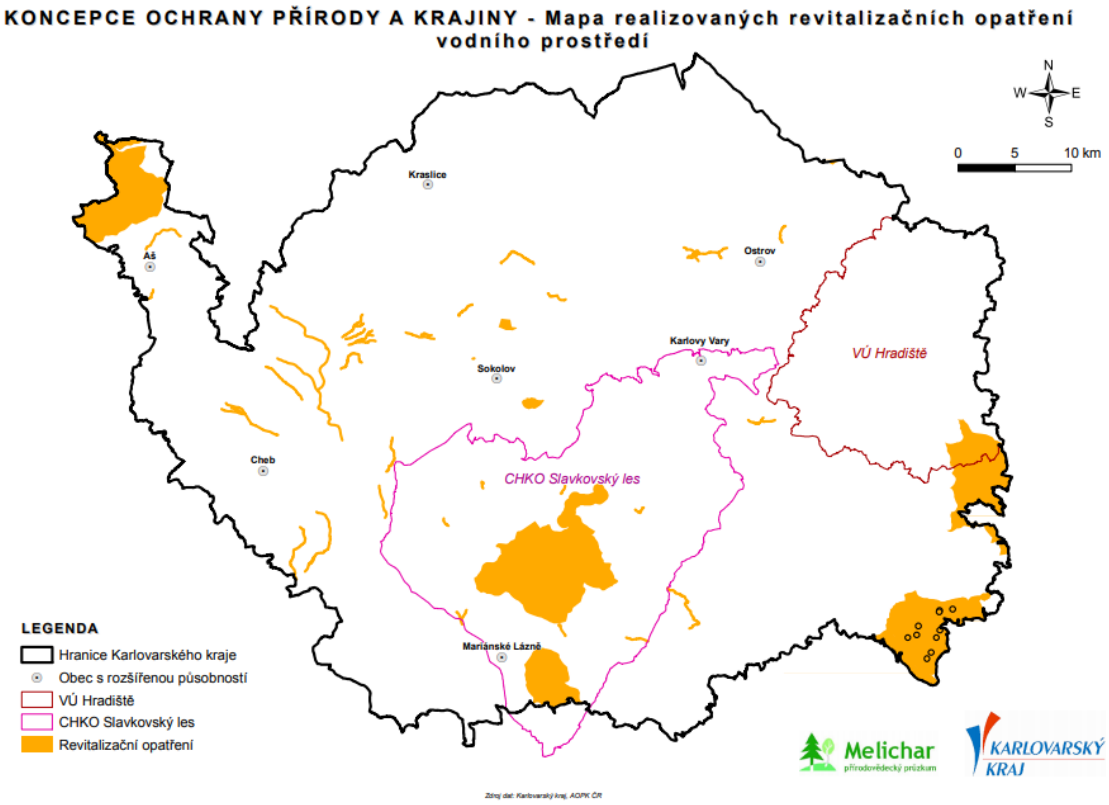

Zdroj: Karlovarský kraj, AOPK ČR

Zhoršený ekologický a chemický stav vody v území vykazuje Ohře, Teplá, Rolava, Svatava, Chodovský potok nebo Jáchymovský potok. Nejvýznamnějším zdrojem znečištění je rostlinná výroba v zemědělství. Jakost vody má v posledních letech spíše tendenci ke zhoršování. Měla by být zaváděna opatření ke zlepšování této situace. Problematická je také jakost vody v rybnících a vodních nádržích (např. Velký rybník u Hroznětína), a to i s dopady na kvalitu koupacích vod a rekreační potenciál vodních ploch.

V území se se nacházejí četné zdroje minerálních vod. Zdroje minerální vody vyvěrají v obcích Karlovy Vary a Kyselka. Další zdroje minerální vody lze nalézt v obci Bochov, kde bylo opraveno jímací zařízení na minerální vodu. K ochraně přírodních léčivých zdrojů byla stanovena ochranná pásma I. stupně a II. stupně a z nich vyplývající omezení.

3.7.2 Ovzduší

Ačkoliv Karlovarský kraj má dobrou kvalitu ovzduší s malým podílem oblastí se zhoršenými podmínkami, nejvyšší znečištění je právě v sídlech vymezené aglomerace. Dle kumulativního indexu za 2 pětiletá období 2009-2013 a 2011-2015 je nejhorší situace v Karlových Varech, Ostrově, Sokolově a Chodově. V těchto sídlech se nachází také nejvíce zdrojů znečištění REZZO 1 (velké stacionární zdroje znečišťování). Naopak zázemí měst (především oblast Krušných hor a Slavkovského lesa) dosahuje nejlepších hodnot. Významnými bodovými zdroji znečištění na území aglomerace jsou: Sokolovská uhelná a.s., Elektrárna Tisová a.s., Ostrovská teplárenská a.s., Synthomer a.s. a Lias Vintířov, stavební materiál k.s. Významný pokles množství emisí mezi roky 2007 a 2008 je spojen s odsířením elektrárny Tisová.

K nadměrnému znečištění ovzduší dochází rovněž v důsledku rostoucí intenzity dopravy na páteřních komunikacích tedy komunikacích s největší intenzitou dopravy jako např. D/6 a I/13 mezi Ostrovem a Chebem včetně průtahu Karlovými Vary nebo silnice I/6 Karlovy Vary směr Praha, ale i silnicích II. třídy

zejména v případě, že komunikace prochází zastavěným územím. Uvedené skutečnosti mají negativní vliv na kvalitu ovzduší v přilehlých částech měst.

Dalším faktorem negativně ovlivňujícím kvalitu ovzduší v blízkosti lidských sídel je lokální vytápění domácností. Pro některé oblasti chybí lokální data kvality ovzduší, protože nejsou vybaveny měřicími stanicemi. Jejich dobudování patří mezi zájmy území aglomerace.

Tabulka 30 Emise základních znečišťujících látek (REZZO 1-3) k roku 2017

	Emise (v tunách)				Měrné emise (v tunách/km2)			
	tuhé	Oxid siřičitý (SO2)	Oxidy dusíku (NOx)	Oxid uhelnatý (CO)	tuhé	Oxid siřičitý (SO2)	Oxidy dusíku (NOx)	Oxid uhelnatý (CO)
Česko	54 887,0	105 113,3	157 125,3	713 832,6	0,7	1,3	2,0	9,1
Karlovarský kraj	2 063,4	7 664,6	6 505,9	16 827,8	0,6	2,3	2,0	5,1

Zdroj: VDB ČSÚ

3.7.3 Hluk

Dopravní infrastruktura a zvláště silniční tranzitní doprava představuje nejvýznamnější zdroj hluku. Nejvytíženější komunikace v aglomeraci jsou rychlostní komunikace D/6 a dále silnice I/6, I/13, I/20, I/21, I/25 a železniční tratě Chomutov-Karlovy Vary-Cheb. Obzvlášť průchody vytížených silničních tahů tranzitní dopravy sídly jsou z důvodu hlukové zátěže klasifikovány jako dopravní závady, které je nutno komplexně řešit. V těchto úsecích dochází k expozici obyvatel zvýšené a nadlimitní hlukové zátěži.

Částečný vliv na zvyšování hladiny hluku má také letiště Karlovy Vary – toto hlukové zatížení výrazněji ovlivňuje pouze obce v bezprostřední blízkosti – Kolovou, Pilu, Andělskou Horu a samotné město Karlovy Vary. Potenciální riziko do budoucna může představovat výraznější nárůst provozu na letišti, který by mohl být v konfliktu s rekreačním využitím území.

Hluk netranzitní dopravy je vázán na velká města aglomerace, kde intenzita dopravy stoupá se spádovostí obce a vybaveností těchto center.

Podle Informačního systému statistiky a reportingu (ISSaR) je nadprůměrným hlukem překračujícím stanovené hygienické limity v Česku zatíženo 3 % obyvatel, v městských aglomeracích pak okolo 10 % obyvatel. Kolem silnic v extravilánu sídel, na kterých je zvýšený provoz s vlivem na obytné prostředí, je podporováno budování protihlukových stěn. Naopak v intravilánu měst je třeba navrhovat jiná komplexní „městská“ opatření, která nebudou řešit pouze otázku hluku bez ohledu na ostatní parametry (orientace, vizuální rušení, kvalita veřejných prostranství). Dalším vhodným opatřením je výsadba zeleně a zelených pásů (stromy, keře), snižování povolené rychlosti nebo instalace povrchu komunikací se sníženou hlučností. Prakticky nejefektivnějším řešením jsou přeložky stávajících intenzivně zatížených komunikací mimo intravilány sídel.

3.7.4 Ochrana přírody a krajiny

Pro většinu území aglomerace je charakteristická dobrá úroveň přírodního prostředí. Existují zde výjimky lokálního charakteru (Sokolovsko), kdy obce Vintířov nebo Nové Sedlo zahrnuté do aglomerace mají poškozené životní prostředí následkem těžby. S postupným ukončováním těžby a rekultivacemi se krajina pozvolna pozitivně proměňuje. Do jižní části Karlovarské aglomerace zasahuje CHKO Slavkovský les. Rozprostírá se na částech území obcí Karlovy Vary, Loket, Chodov, Teplička, Březová, Kolová, Šemnice, Stanovice, Pila, Bečov nad Teplou, Hory a Andělská Hora. Vedle velkoplošné ZCHÚ bylo v rámci

Karlovarského kraje evidováno 76 maloplošných ZCHÚ - lze jmenovat na katastrálním území obce Hájek přírodní rezervaci Ostrovské rybníky nebo v katastrálním území obce Nové Sedlo přírodní památku Údolí Ohře. Připravuje se vyhlášení CHKO Doupovské hory a Poohří.

Východní část Karlovarské aglomerace spadá do ptačí oblasti Doupovské hory, která je součástí soustavy evropských chráněných území NATURA 2000. Tato oblast zasahuje do katastrů obcí Andělská Hora, Karlovy Vary, Bochov, Šemnice, Dalovice, Sadov, Kyselka, Hájek, Velichov a Ostrov.

Také krajina zasažená těžbou v rámci aglomerace, která je postupně rekultivována, může sloužit jednak k rekreačním účelům a dále k zadržování vody v krajině. V přípravě je zatopení dalších povrchových lomů a jejich propojení vodním kanálem. Vhodné je i propojení urbanizované zóny památkové rezervace v Karlových Varech s takzvanou terapeutickou krajinou lázeňských lesů jako součást lázeňské terapie a hodnot UNESCO.

Hodnocení krajiny může vycházet z poměru mezi relativně ekologicky stabilními přírodními a přírodě blízkými plochami (chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, trvalé travní porosty, lesní půda a vodní plochy) a člověkem vytvořenými prvky s nízkou ekologickou stabilitou (orná půda, zastavěné plochy a ostatní plochy) na základě úhrnných hodnot druhů pozemků v územích obcí. Tento poměr je vyjádřen pomocí tzv. koeficientu ekologické stability (KES). Nižší hodnota KES (0,3 – 0,8) značí intenzivnější využívání dané krajiny s určitou mírou nahrazování ekologických funkcí technickými zásahy. Střední hodnoty KES (0,9 – 2,9) popisují běžnou kulturní krajinu. Vysoké hodnoty KES (více než 3) udávají přírodní a přírodě blízkou krajinu s výraznou převahou ekologicky stabilních struktur a nízkou intenzitou využívání krajiny člověkem.

Území Karlovarské aglomerace patří k oblastem s relativně dobrou ekologickou stabilitou. Nejvyšších hodnot KES dosahují obce Smolné Pece, Krásný les a Chodov. Koeficienty ekologické stability jednotlivých obcí aglomerace jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 31 Koeficient ekologické stability v obcích karlovarské aglomerace

Obec	KES
Andělská Hora	1,7
Bečov nad Teplou	6,9
Bochov	2,2
Božičany	1,2
Březová	4,8
Dalovice	0,6
Děpoltovice	5,3
Hájek	3,0
Hory	2,7
Hroznětín	2,2
Chodov	10,3
Jenišov	0,6
Karlovy Vary	1,6
Kolová	2,1

Obec	KES
Krásný les	9,8
Kyselka	3,7
Loket	5,0
Mírová	0,9
Nejdek	8,2
Nová Role	2,1
Nové Sedlo	0,4
Ostrov	1,4
Otovice	0,4
Pila	6,6
Sadov	1,7
Smolné Pece	19,0
Sokolov	1,4
Stanovice	3,2
Stružná	1,4
Šemnice	3,7
Teplička	5,3
Velichov	2,7
Vintířov	0,1
Karlovarská aglomerace	**2,6**

Zdroj dat: ČSÚ, data pro územně analytické podklady, data k 2019
Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

V souvislosti se stávající proměnou klimatu je třeba zaměřit se na realizaci adaptačních (vyrovnávajících se s dopady měnícího se klimatu) a mitigačních (zmírňujících či zpomalujících změnu klimatu) opatření, která povedou k zachování (či dokonce zvýšení) biodiverzity, zadržování vody v krajině a zlepšení stavu lesnických ekosystémů. Zcela zásadní výzvou je zejména adaptace a udržitelnost zemědělské a lesnické krajiny.

3.7.5 Staré ekologické zátěže

V Karlovarské aglomeraci, převážně v okolí měst, se nachází několik ekologických zátěží způsobených těžbou nebo průmyslovou výrobou, u kterých je úroveň znečištění tak vysoká, že může znamenat riziko pro životní prostředí.

V roce 2020 evidovala databáze SEKM v Karlovarském kraji celkem 677 ekologických zátěží různé závažnosti a stavu zpracování, 123 z nich se nachází v řešené Karlovarské aglomeraci. Nejvíce z nich se nachází na katastrálním území Sokolov a Vintířov (v obou případech 13 identifikací). Lokality, které náleží

do kategorie vysoká míra rizika, se nacházejí také na území obcí Nová Role, Hroznětín a Sokolov. V těchto případech se jedná o zátěže s prioritou A2, tzn. nadlimitní kontaminace, nebo nemožnost využívání území v souladu s UPD, nebo šíření kontaminace z lokality s nutným nápravným opatřením. Seznam závažných ekologických zátěží (priorita A2 a A1) v rámci aglomerace je uveden v tabulce 32.

Tabulka 32 Přehled lokalit starých ekologických zátěží s nejvyšší rizikovostí

Název lokality	Obec, k.ú.	Původ kontaminace	Kontaminace a rizika
Na Štěkalce	Nová Role	Sklářství, keramika, cihelny, zpracování minerálních nekovových hmot	k. zeminy; konflikt se zdroji pitné vody spolu s jejich vnějším ochranným pásmem, riziko pro ochranné pásmo přírodního léčivého zdroje; VKP, přírodní památky; zemědělskou půdou
Výsypka lomu Hájek	Hroznětín	Chemický průmysl	k. půdy, podzemních a povrchových vod, konflikt s ochranným pásmem přírodního léčivého zdroje, riziko pro území CHOPAV; ochranné lesy zvláštního určení; zemědělskou půdu, ÚSES; NATURA 2000
Synthomer a.s.*	Sokolov	Chemický průmysl	k. půdy a podzemních vod, konflikt se zemědělskou půdou, riziko pro památkovou zónu
ČEPRO Hájek	Hájek	Doprava a distribuce	k. půdy, povrchové a podzemní vody, riziko pro zemědělskou půdu
Strabag Bochov obalovna	Bochov	Sklářství, keramika, cihelny, zpracování minerálních nekovových hmot	k. půdy, povrchové a podzemní vody, konflikt s územím CHOPAV a systémem NATURA 2000, riziko pro zemědělskou půdu; ÚSES
Ostrov klášter	Ostrov nad Ohří	Armáda	k. půdy a podzemních vod, konflikt s vodními toky třídy čistoty 1,2

Zdroj: SEKM (2020)
*Jedná se o lokalitu, jejíž vložení do SEKM je teprve rozpracováno.

Tabulka 33 Staré zátěže území a kontaminované plochy

Obec	Počet
Vintířov	13
Sokolov	13
Otovice	12
Krásný les	11
Ostrov	10
Bochov	7
Božičany	7
Nové Sedlo	5

Dalovice	4
Mírová	4
Stanovice	4
Stružná	3
Děpoltovice	3
Nejdek	3
Andělská hora	3
Kyselka	3
Nová Role	3
Hroznětín	3
Loket	2
Teplička	2
Bečov nad Teplou	2
Pila	2
Hájek	1
Hory	1
Kolová	1
Velichov	1
Chodov	0
Karlovy Vary	0
Sadov	0
Smolné Pece	0
Březová	0
Šemnice	0
Karlovarská aglomerace	123

Zdroj dat: SEKM 2020
Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

Z hlediska typologie převládají ekologické zátěže výrobní povahy, mezi nimiž lze najít dehtové jímky, sklady hnojiva, staré čerpací stanice pohonných hmot a další. Problémy se starými ekologickými zátěžemi vyplývají také z povrchové těžby hnědého uhlí v obcích na Sokolovsku (Vintířov, Nové Sedlo) a povrchové těžby kaolinu na několika ložiscích v okolí Karlových Varů (oblast s kaolinovými ložisky se rozprostírá zhruba od Ostrova na východě k Chodovu na západě).

Těžba kaolinu v zájmové oblasti má dlouholetou tradici. V minulosti byl kaolin těžen za pomocí hlubinné těžby (např. kaolínka Markéta – Vintířov). V současné době těží kaolin na Karlovarsku jediná organizace, Sedlecký kaolin a.s. a jsou otevřena ložiska Hájek, Otovice Katzenholz, Božičany-Osmosa jih, (mimo

aglomeraci Ruprechtov, Podlesí 2 a Jimlíkov). Těžba kaolinu klesá, nikoliv však z důvodu snižujících se zásob nerostné suroviny, ale z důvodu celkového útlumu v této oblasti ale i omezování negativního vlivu těžby na životní prostředí. V oblastech po skončení těžby se vytváří plány na rekultivaci a sanaci, které by měly pomoci přeměnit těžbou dotčenou krajinu.

Staré ekologické zátěže jsou průběžně odstraňovány i s využitím finančních zdrojů ESIF a jejich další eliminaci lze očekávat s novým programovacím obdobím 2020-27. Včasné odstranění nejrizikovějších zátěží může zabránit případným haváriím se závažnými dopady, ale také odblokovat kontaminované území pro další využití.

3.7.6 Brownfieldy

Problémem v každém území mohou být i tzv. brownfieldy. Jedná se o nemovitosti, pozemky či areály, které už neplní svou původní funkci. Mohou být nebezpečné pro životní prostředí, ale zároveň skýtají příležitosti pro budoucí využití.

Na území Karlovarského kraje společnost CzechInvest eviduje nízký počet brownfieldů ve srovnání s jinými kraji České republiky. Jedná se o objekty, areály či pozemky, které původně sloužily k bydlení, částečně občanské vybavenosti (ústavy, školy atp.) nebo zemědělství. Brownfieldy vzniklé po těžbě, průmyslové činnosti či zániku vojenských areálů jsou na území aglomerace evidovány zcela minimálně nebo vůbec. Situaci brownfieldů v Karlovarské aglomeraci popisuje následující tabulka, která však udává pouze ty oblasti či objekty, u kterých vlastník souhlasil s jejich uvedením do databáze.

Tabulka 34 Seznam brownfieldů v aglomeraci

Název lokality	Obec, k.ú.	Předchozí využití lokality	Rozloha lokality (m2)	Vlastnictví	Stav
Areál stará vodárna Karlovy Vary	Karlovy Vary	Průmysl	23 368	veřejné	1
Statek Hory	Hory	Zemědělství	12 213	soukromé	1
Budova bývalé ZUŠ Nová Role	Nová Role	Občanská vybavenost	449	soukromé	1
Budova bývalé MŠ Lipová	Nejdek	Občanská vybavenost	350	veřejné	1
Bytové domy	Nejdek	Bydlení	2 829	veřejné	1
Zemědělský areál Stanovice	Stanovice	Zemědělství	1 065	soukromé	1
Projektový ústav uranového průmyslu Všeborovice	Dalovice	Občanská vybavenost	12 000	soukromé	1
Sklad barev Dalovice	Dalovice	Vojenské areály, kasárny, střelnice	24 000	soukromé	1
Zahradnictví v Jáchymovské ulici	Ostrov	Zemědělství	25 121	veřejné	1
Autoservis	Ostrov	Doprava	6 079	soukromé	1
Areál železničního depa	Sokolov	Doprava	39 304	veřejné	1
Báňská stavební společnost, Sokolov	Sokolov	Průmysl	151 000	soukromé	1
Autoservis Šumavská	Karlovy Vary	Občanská vybavenost	6 254	soukromé	2

Název lokality	Obec, k.ú.	Předchozí využití lokality	Rozloha lokality (m2)	Vlastnictví	Stav
Rozestavěný objekt Sedlec, Karlovy Vary	Karlovy Vary	Zemědělství	5 734	soukromé	2
Ambos Ostrov	Ostrov	Občanská vybavenost	1 908	soukromé	2
Sklárna, Kolová	Kolová	Průmysl	4 607	soukromé	2
VaK Tuhnice, Karlovy Vary	Karlovy Vary	Občanská vybavenost	27 967	kombinované	2
Mattoniho budova, Karlovy Vary	Karlovy Vary	Průmysl	3 574	soukromé	2
Areál (rozestavěné budovy s pozemky)	Sokolov	Jiné	17 574	soukromé	2
Spořitelna – budova, Karlovy Vary	Karlovy Vary	Občanská vybavenost	921	soukromé	2
Zámeček Sedlec, Karlovy Vary	Karlovy Vary	Občanská vybavenost	2 607	soukromé	2
Městská dvorana Loket	Loket	Občanská vybavenost	985	veřejné	2
Bývalý muniční sklad, Bochov	Bochov	Vojenské areály, kasárny, střelnice	458 784	veřejné	2
Mototechna, Karlovy Vary	Karlovy Vary	Občanská vybavenost	3 924	soukromé	2
Administrativní objekt, Bečov nad Teplou	Bečov nad Teplou	Občanská vybavenost	3 268	soukromé	2
Areál u obchodu a služeb, Chodov	Chodov	Občanská vybavenost	21 946	soukromé	2
Škvárové hřiště	Nová Role	Jiné	11 080	veřejné	2
Hotel Ohře, Dalovice	Dalovice	Občanská vybavenost	10 868	soukromé	3
Areál bývalé Šamotky, Chodov	Chodov	Průmysl	27 965	soukromé	3
Loket č.p. 644	Loket	Občanská vybavenost	63	soukromé	3
Výrobní areál Karlovy Vary - Dvory	Karlovy Vary	Průmysl	9 699	soukromé	3
Školní statek Všeborovice, Dalovice	Dalovice	Zemědělství	28 652	kombinované	3
Lázně I., Karlovy Vary	Karlovy Vary	Občanská vybavenost	8 348	veřejné	3
Areál sokolovské strojírny	Sokolov	Průmysl	48 280	soukromé	3
Pivovar, Karlovy Vary	Karlovy Vary	Průmysl	26 029	soukromé	3
Areál IPS, Vintířov	Vintířov	Průmysl	56 407	soukromé	3
Zahradnictví Všeborovice	Dalovice	Zemědělství	11 066	soukromé	3
Vojenský areál Děpoltovice	Děpoltovice	Vojenské areály, kasárny, střelnice	28 318	soukromé	3
Nemocnice	Loket	Občanská vybavenost	4 184	soukromé	3

Zdroj: Národní databáze brownfieldů CzechInvest; Stav 1 = brownfieldy zveřejněné v Národní databázi brownfieldů a zároveň ty brownfieldy, s jejichž zařazením na seznam souhlasil majitel lokality.; Stav 2 = brownfieldy, na které bylo zažádáno z dotačních

titulů; Stav 3 = brownfieldy, jejich vlastnictví je komplikované, tj. např. nebylo možné najít vlastníka a komunikovat s ním nebo je takových vlastníků vícero.

Ve městě Karlovy Vary se nacházejí veřejná prostranství, která sice nejsou oficiálně zařazena mezi brownfieldy, ale svým charakterem se jedná o lokality, které ztratily svoji funkci a využití, jsou opuštěné a nevyužité. Jedná se o např. areál staré vodárny Karlovy Vary. V Karlových Varech se nalézá také zcela zásadní brownfield Dolní nádraží Varšavská – areál MATTONI, jakási periferie ve středu města. Může zde vzniknout celá nová městská čtvrť, kam se mohou vhodně soustředit nové funkce a městské, krajské i soukromé stavební záměry. Je to příležitost pro nastavení nového rozvoje města formou intenzivního rozvoje v centru a nikoli extenzivní expanze do volné krajiny.

Jako významnější problém v kontextu krajiny Karlovarské aglomerace se v současnosti jeví tzv. greenfieldy (zástavba na zelené louce). Dochází ke vzniku komerčních center, logistických nebo průmyslových areálů, případně zón bydlení. Tato výstavba má nežádoucí účinky na prostupnost krajiny a celkový ráz území. Krajinu stále více narušují i výškové stavby technického charakteru nebo rozsáhlé stavby dopravní infrastruktury.

3.7.7 Odpadové hospodářství

V Programu rozvoje Karlovarského kraje pro období 2014–2020 je v prioritní oblasti Životní prostředí specifický cíl – Zvýšit podíl tříděného odpadu a jeho dalšího využití. Stejně tak v nově vznikajícím Programu rozvoje Karlovarského kraje na období 2021+ je zmiňována potřeba zefektivnění a zlepšení řady aktivit v rámci odpadového hospodářství. Odpadové hospodářství je v Karlovarské aglomeraci realizováno podle Plánu odpadového hospodářství Karlovarského kraje.

V Karlovarském kraji bylo v roce 2018 vyprodukováno 96 936 tun komunálního odpadu, z toho 13 755 tun objemového odpadu a 14 430 odděleně sbíraných složek. Další druhy produkovaných odpadů v této kategorii tvoří zanedbatelné objemy. Komunální odpad je v rámci aglomerace odvážen na celkem 4 lokality skládek v kategoriích skládky inertních odpadů a skládky ostatních odpadů (VDB ČSÚ 2019).

Tabulka 35 Produkce průmyslového, komunálního odpadu a oddělených složek odpadu v roce 2018 v Karlovarském kraji a Česku

	Produkce podnikových odpadů (t)	Produkce komunálních odpadů (t)	Oddělené složky
Česko	24 189 304	3 732 219	-
Karlovarský kraj	208 954 (14. ze 14 krajů ČR)	96 936 (14. ze 14 krajů ČR)	14 430

Zdroj: VDB ČSÚ, Statistická ročenka ČSÚ 2019
Pozn.: Čísla v závorce u údajů za Karlovarský kraj ukazují pořadí Karlovarského kraje mezi 14 kraji ČR (1. = největší objem odpadu, 14. = nejmenší objem odpadu).

Tabulka 36 Množství vytříděného odpadu na obyvatele v krajích ČR za rok 2014, 2020

Kraj	Množství vytříděného odpadu na obyvatele v kilogramech 2014	Množství vytříděného odpadu na obyvatele v kilogramech 2020
Pardubický	44,6	56,0
Kraj Vysočina	43,6	56,0
Královéhradecký	43,6	59,2
Olomoucký	42,7	54,1

Středočeský	42,4	55,4
Plzeňský	41,9	51,7
Hlavní město Praha	41,2	47,1
Moravskoslezský	41,0	51,2
Liberecký	40,0	49,4
Karlovarský	39,4	50,1
Jihočeský	38,2	52,9
Zlínský	37,9	49,7
Jihomoravský	37,3	48,0
Ústecký	35,5	44,1
Průměr ČR	40,5	51,8

Zdroj: EKO-KOM, a.s.
Pozn.: Barevná škála porovnává hodnoty ve sloupci - barevný odstín představuje hodnotu v buňce (tmavě modrá = nejnižší hodnota, tmavě červená = nejvyšší hodnota)

V Karlovarském kraji dlouhodobě panuje podprůměrný podíl vytříděného a recyklovaného komunálního odpadu ve srovnání s průměrem ČR. Od roku 2014 však podle statistik společnosti EKO-KOM podíl vytříděného odpadu v kraji stoupá. V současnosti je to 50,1 kilogramu na obyvatele. Od roku 2014 tak došlo k výraznému pokroku. Produkce směsného komunálního odpadu tak rok od roku klesá. Nicméně k pokroku od roku 2014 došlo ve všech krajích ČR, proto se Karlovarský kraj nepřestal pohybovat pod průměrem ČR (51,8 kilogramu). V tomto ohledu je v dalším období stále prostor pro investiční podporu. Úbytek je kromě rozvoje separovaného sběru komunálních odpadů, kdy občané odpad třídí na jednotlivé komodity, spojen i s možností separace bioodpadů. Ty jsou odděleně shromažďovány a využívány jako surovina v obecních/průmyslových kompostárnách nebo bioplynových stanicích, popř. domácích kompostech, kompostérech. Pokles množství SKO souvisí také s uvážlivějším chováním spotřebitelů (osvěta, výchova ve školách).

Z jednotlivých složek bylo v roce 2018 v Karlovarském kraji nashromážděno cca 22 000 tun papíru, 7 000 tun plastu, 5,5 tun skla (47 kg papíru, skla, plastů a nápojových kartonů na obyvatele), 5 000 tun kovu (včetně této složky 59,1 kg na obyvatele).

V projektové fázi se nachází spalovna odpadů jako součást zpracovatelského úseku společnosti Sokolovská uhelná, a.s. Společnost Sokolovská uhelná a.s. v minulých letech (2015–2017) vybudovala Centrum regionálního zpracování odpadů s mechanicko-biologickou úpravnou odpadů. Projekt, který vzniknul v prostoru bývalé výsypky mezi obcemi Vintířov a Vřesová, měl umožnit třídění a následné využití odpadů z celého území aglomerace s kapacitou 60 000 tun odpadu za rok. Součástí plánování bylo konečné zpracování odpadu v tlakové plynárně Vřesová. Jak již bylo řečeno výše, její provoz byl v srpnu 2020 s konečnou platností ukončen. V současnosti probíhá omezený zkušební provoz a pro úpravnu odpadu se hledá náhradní program.

Vzhledem k plánovanému zákazu ukládání směsného komunálního odpadu na skládky je nutné hledat náhradní řešení. Jednou z možností je vybudování zařízení na energetické využití odpadu. Pro ekonomickou návratnost takového záměru je ovšem nezbytné zajištění svozu odpadu z více než poloviny Karlovarského kraje. Dosavadní překážkou je neschopnost obcí k dohodě na společném řešení likvidace odpadu.

3.7.8 Zásobování pitnou vodou

Karlovarský kraj jako celek ale i Karlovarská aglomerace je na tom v zásobování pitnou vodou v rámci České republiky velmi dobře. Má totiž téměř 100% podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů. Pro oblast severozápadních Čech je příznačná větší hustota velkých a středních sídel, a proto bylo v tomto regionu v minulosti vybudování potřebné technické infrastruktury v porovnání s jinými regiony ČR technicky i ekonomicky dostupnější.

Řešené území je obsluhováno dvěma skupinovými vodovody. První z nich, Karlovy Vary – Ostrov, který provozuje společnost Vodárny a kanalizace Karlovy Vary a.s. (Vodakva) a obsluhuje většinu obcí aglomerace. Zdrojem vody v těchto obcích je úpravna vody Březová, popř. úpravna vody Žlutice, v případě obce Bečov nad Teplou je zdrojem Bečov – vrty. Druhým skupinovým vodovodem je Horka, jehož provozovatelem je Vodohospodářská společnost Sokolov s.r.o. Pod tuto společnost spadají vodovody v obcích Loket, Nové Sedlo, Sokolov a Vintířov. Zdrojem vody pro Karlovy Vary a okolí je především vodní nádrž Stanovice. Surová voda z této vodní nádrže je dále upravována v úpravně vody Březová. Dále je to údolní přehrada Horka na Libockém potoce, která zásobuje místní úpravnu vody.

Výjimkou je obec Nejdek, která je napojena na vodovod společnosti VP Plzeň, a.s., a obec Šemnice, kde je provozovatelem vodovodní sítě samotná obec. Na veřejný vodovod není napojena pouze obec Smolné Pece, přičemž zásobování pitnou vodou je zde zajištěno pomocí individuálních zdrojů.

Většina obcí je členem Vodohospodářského sdružení obcí západních Čech, které spravuje vodovody a kanalizace.

Malá sídla nacházející se v odlehlejších lokalitách aglomerace, která není v současné době z technického ani ekonomického pohledu efektivní napojovat na skupinové vodovody, je vhodné podpořit za účelem vybudování vlastního zdroje vody a rozvodné vodovodní sítě pro zásobování obyvatel pitnou vodou.

3.7.9 Kanalizace a čištění odpadních vod

Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci je v Karlovarské aglomeraci nadprůměrný (téměř 100 %). V aglomeraci se nacházejí pouze dvě obce, které nemají vybudovanou kanalizaci pro svou veřejnou část. Jedná se o obce Smolné Pece a Krásný les. Všechna ostatní sídla mají úplnou nebo částečnou kanalizaci a zároveň jsou napojeny na některou z ČOV. Počet kanalizačních systémů obsluhujících více obcí najednou se postupně zvyšuje.

Technický stav sítí i ČOV není ve všech obcích uspokojivý, průběžné se však provádí údržba. Rozsah vypouštěných splaškových vod se na vymezeném území dlouhodobě snižuje. Kanalizace, stejně jako zásobování vodou, zajišťuje společnost Vodárny a kanalizace Karlovy Vary a.s., případně Vodohospodářská společnost Sokolov, s.r.o.

Podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů i napojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu se dle údajů ČSÚ z roku 2018 blíží 100 %.

Řada současných měst má jednotnou kanalizační síť. Splašková a dešťová voda je tak odváděna dohromady. Množství dešťové vody však jednotnou kanalizaci neúměrně přetěžuje. V případě překročení kapacity se pak tato smíšená voda dostává bez čištění rovnou zpět do vodních toků. Na základě toho jsou v současné době budovány oddílné systémy kanalizace odpadních vod. Do budoucna by bylo rovněž vhodné zvážit kroky vedoucí ke zvýšení efektivity hospodaření s dešťovou vodou. Jedná se bezodtokové jímky, výstavbu a opravu nádrží za účelem zachycení srážkové vody nebo výměna nepropustných povrchů za propustné. Realizace poslední jmenovaného řešení však nesmí být v rozporu s ochranou přírodních léčivých zdrojů. Vhodné by bylo k tématu přistoupit koncepčně, tzn. zpracovat generel budoucího rozvoje kanalizační sítě s akcentování specifik ochranných pásem.

Graf 4 Podíl obyvatel zásobovaných vodou a napojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu v roce 2018 (v %)

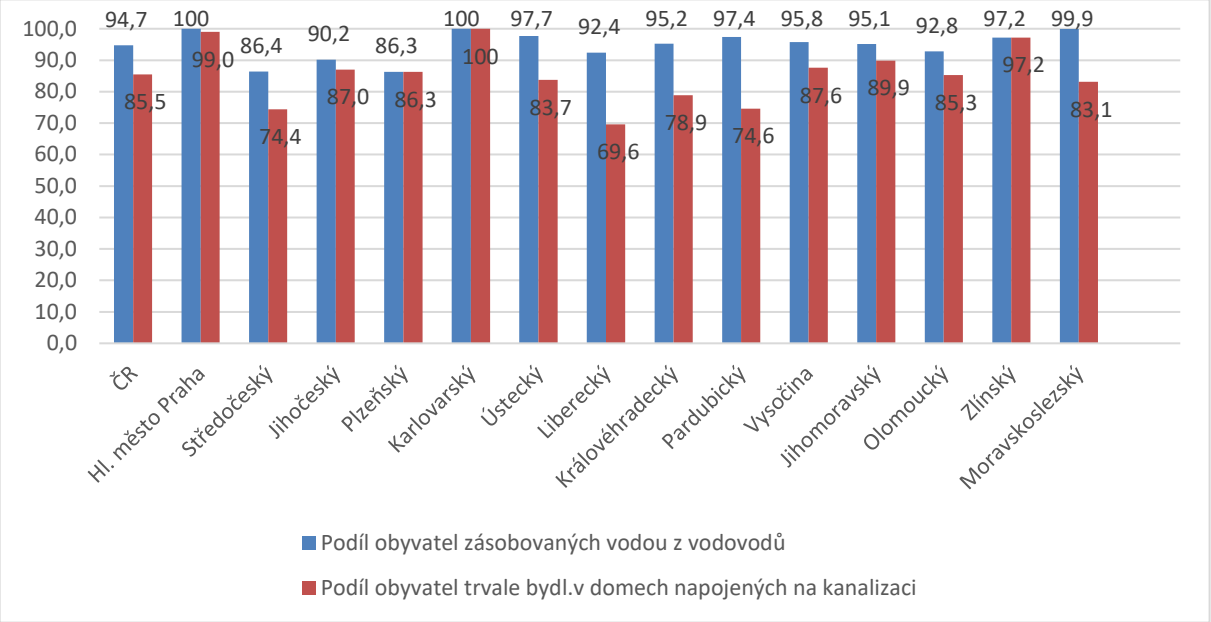

Zdroj: ČSÚ: Vodovody, kanalizace a vodní toky - 2018

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
• Bohatý přírodní potenciál • Rostoucí míra zpracování protipovodňových plánů na úrovni obcí • Vysoká kvalita ovzduší s pouze lokálním dosahem zdrojů znečištění • Vysoká míra trvale zatravňovaných oblastí a lesních porostů na úkor zemědělské krajiny v důsledku změny přístupu zemědělců a nastavení dotací v zemědělství • Dobrá úroveň ekologické stability území • Postupný útlum těžební činnosti • Nízký počet a rozloha brownfieldů • 100% podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů • Vysoký podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci •	• Narušování přírody lidskou činností • Rozsáhlá záplavová území • Narušení přirozená retenční schopnost krajiny na základě lidských zásahů • Zhoršující se kvalita vody ve vodních zdrojích • Zastaralá kanalizační síť • Nedostatečný technický stav ČOV Přetrvávající nízký podíl vytříděného a recyklovaného komunálního odpadu
Příležitosti	**Hrozby**
• Zavádění měkkých protipovodňových opatření a opatření ve prospěch posílení retenční schopnosti krajiny • Opatření ve prospěch zlepšování kvality vody ve vodních zdrojích • Investiční příležitosti v oblasti využívání separovaného odpadu	• Lokální zasažení krajiny znečištěním v důsledku činnosti těžebních popř. průmyslových společností

• Údržba a modernizace ČOV • Zvyšování efektivity hospodaření s dešťovou vodou	

4 Analýza problémů, rozvojových potřeb a potenciálu území ITI

Obyvatelstvo a občanská vybavenost

Problémy	Potřeby
• Nedostatečná nabídka sociálního bydlení a finančně dostupného bydlení	• Vytvoření koncepčního řešení v oblasti bydlení na území aglomerace • Systémové řešení sociálního a dostupného bydlení (podpora budování a rozvoje tohoto bydlení)
• Přetrvávání sociálně vyloučených lokalit • Vysoká míra zadlužení obyvatel aglomerace	• Systémové řešení problematiky sociálně slabých obyvatel (senioři, osoby se zdravotním postižením, dluhová past, zamezování sociálního vyloučení, zapojení „strádající“ třídy do života komunity atd.) • Podpora vzdělávání sociálně vyloučených obyvatel
• Nedokončená transformace pobytových sociálních služeb, nedokončená humanizace pobytových služeb a nedostatečně zasíťované území některými druhy terénních, ambulantních a pobytových služeb s důrazem na seniory, osoby se zdravotním postižením a pečující osoby	• Transformace a deinstitucionalizace pobytových sociálních služeb • Zapojení celého spektra stakeholderů do partnerství v rámci ITI aktivit (poskytovatelé sociálních služeb, neziskových organizací, vzdělávacích institucí atd.) • Realizace vzdělávacích aktivit ve všech cílových skupinách (spolupráce škol, poskytovatelů sociálních služeb a poradenských služeb) • Intenzivní spolupráce obcí v území při zajišťování koncepčních řešení v sociální oblasti, včetně poskytování sociální práce • Podpora výstavby/modernizace vybraných typů a druhů sociálních služeb (komunitní pobytová zařízení pro seniory, chráněné bydlení, odlehčovací služby, pečovatelská služba, denní stacionáře atd.)
• Nedostatečná podpora živé kultury a kreativního myšlení	• Podpora rozvoje živé kultury a kreativního myšlení a využití jeho potenciálu pro rozvoj lidského kapitálu
• Kromě Karlových Varů nejsou v území zpracovány koncepce v oblasti rozvoje veřejných prostranství	• Podpora vytváření koncepcí v oblasti rozvoje veřejných prostranství • Realizace konkrétních projektů revitalizace veřejných prostranství

Školství a vzdělávání

Problémy	Potřeby
• Nedostatečná provazba mezi středoškolským vzdělávacím systémem a trhem práce • Nedostatek vzdělaných absolventů středních škol, zejména v technických a učňovských oborech • Nedostatečné kariérové poradenství na ZŠ	• Podpora vzájemné spolupráce jednotlivých vzdělávacích zařízení a podnikatelů za účelem zajištění dostatečného množství kvalifikovaných odborníků pro potřeby firem v území a propojení vzdělávací sféry s potřebami trhu práce
• Přetrvávající nedostatečná nabídka vysokoškolského vzdělání v aglomeraci	• Vytváření podmínek pro rozvoj vysokoškolského vzdělávání v aglomeraci
• Nedostatečné zázemí a zastaralost technického vybavení škol a školských institucí a jejich horší • dopravní dostupnost	• Modernizace technického vybavení, učebních pomůcek základních a středních škol
• Podprůměrná vzdělanostní úroveň obyvatelstva a nižší kvalita výuky na školách • Nedostatečná podpora podnikavosti, kreativity a výuky cizích jazyků • Nedostatečná podpora kompetencí 21. století, celoživotního vzdělávání i učení a neformálního vzdělávání	• Podpora rozšiřování klíčových kompetencí žáků a studentů • Rozšiřování nabídky vzdělávacích aktivit pro děti i dospělé (celoživotního vzdělávání), rozvoj inkluzivního vzdělávání • Vytváření kompetenčních center pro rozvoj podnikavosti a kreativity • Podpora volnočasových aktivit • Podpora rozvoje neformálního vzdělávání
• Nedostatek odborně kvalifikovaných a aprobovaných pedagogů + motivovaných • Vyšší průměrný věk pedagogů a nedostatek pedagogických pracovníků (vč. psychologů, asistentů pedagoga, ...)	• Zavádění inovativních forem výuky a posilování kompetencí a kvalifikovanosti pedagogů
• Nedostatečná kapacita sítě mateřských mimo území města Karlovy Vary	• Vytvoření dostatečných kapacit mateřských škol i mimo území města Karlovy Vary

Ekonomická soběstačnost pro budoucnost

Problémy	Potřeby
• Nedostatek pracovních míst pro obyvatele s vyšší kvalifikací • Profesní nesoulad mezi nabídkou a poptávkou volných pracovních míst • Dlouhodobá nezaměstnanost a zadluženost populace	• Vytváření podmínek pro vznik nových pracovních míst (zejména pro obyvatelstvo s vyšší kvalifikací) a přilákání investorů do regionu • Výstavba podnikatelského inkubátoru • Vytváření podmínek pro příchod již fungujících firem a jejich rozvoj dle lokálních specifik
• Nízké zastoupení inovativního podnikání a drobné průmyslové výroby • Finančně podhodnocené investice do vědy, výzkumu a inovací • Nedostatečná podpora vědecko-výzkumných aktivit	• Podpora vědecko-výzkumné a inovativní činnosti místních podniků a veřejných výzkumných institucí • Zvýšené výdaje na vědecko-výzkumné aktivity (zejména v oblasti lázeňství, balneologie a hydrologie zřídelních struktur)

• Nezájem subjektů o spolupráci (např. účast v klastru, zejména v oblasti balneologie)	• Rozvíjení spolupráce malých a středních podniků s veřejnou správou • Koordinace a kooperace podniků, institucí a dalších subjektů

Cestovní ruch a lázeňství

Problémy	Potřeby
• Prudké snížení počtu návštěvníků lázní, zejména ze zahraniční v souvislosti s COVID-19 • Dlouhodobě snižující se délka pobytu lázeňských hostů	• Využití potenciálu vytvořeného nominací Karlových Varů na zápis do Seznamu světového dědictví UNESCO
• Nízká míra provázanosti výzkumu, vzdělávání, lázeňské péče a zdravotnictví v území • Nízká ochota ke spolupráci mezi aktéry v oblasti lázeňství	• Provázání výzkumu, vzdělávání, zdravotnictví a lázeňství • Posílení koordinace, marketingových a propagačních aktivit v oblasti lázeňství
• Přetrvávající špatný technický stav některých památek a navazujících veřejných prostor v okolí památek a v centrech měst (vč. území nominovaného k zápisu na Seznam světového dědictví UNESCO)	• Využití potenciálu památek pro rozvoj cestovního ruchu (památková obnova památek, modernizace či tvorba expozic či depozitářů, rozvoj další programové náplně využití památek) • Obnova veřejných prostranství kolem památek a v centrech měst
• Nedostatečně využitý potenciál některých atraktivit cestovního ruchu • Nedostatečná infrastruktura pro provozování některých druhů trávení volného času (např. vodních sportů na řece Ohře či jezeru Medard) • Nedostatečné využití SMART technologií v oblasti cestovního ruchu	• Dobudování a lepší marketing některých atraktivit cestovního ruchu • Dobudování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro provozování některých druhů trávení volného času • Využití SMART technologií pro zlepšení nabídky v oblasti cestovního ruchu

Správa a řízení území

Problémy	Potřeby
• Nedostatečné vybavení obecních úřadů	• Podpora vybavenosti obecních úřadů • Zavádění e-governmentu do běžného života
• Nedostatečná kapacita a celková absence kvalitních vysokých škol a špičkových pracovišť se zaměřením na oblast informatiky	• Vytváření podmínek pro rozvoj vysokoškolského vzdělávání v oblasti IT technologií v aglomeraci
• Nedostatečné využití SMART technologií	• Využití SMART technologií pro informování a navigaci obyvatel a návštěvníků měst, v oblasti dopravních a bezpečnostních systémů, tvorby metropolitní sítě apod.

• Nedostatečná míra spolupráce mezi jednotlivými subjekty (klíčovými stakeholdery) v území i mimo něj	• Rozvoj spolupráce subjektů na horizontální i vertikální úrovni

Doprava

Problémy	Potřeby
• Nízká bezpečnost částí dopravní sítě pro uživatele aktivních dopravních módů a nedostatečná bezbariérovost	• Rozvoj infrastruktury pro aktivní dopravní módy • Zklidňování dopravy na komunikacích bez dopravního významu a v nebezpečných místech • Bezbariérové řešení veřejných prostranství a zastávek hromadné dopravy • Eliminace nehodových lokalit a kolizních míst mezi jednotlivými druhy dopravy
• Narušení cenných částí území dopravní zátěží, zejména IAD	• Zklidňování dopravy včetně omezení přístupu pro motorovou dopravu • Rozvoj obsluhy hromadnou dopravou jako předpoklad pro omezení přístupu
• Nedostatečná infrastruktura pro cyklistickou dopravu a rekreační cyklistiku	• Rozvoj cyklostezek, cyklotras a infrastruktury pro cyklistickou dopravu v klidu (zejména bezpečné parkování)
• Nedostatečná infrastruktura pro integraci cyklistické a hromadné dopravy	• Rozvoj infrastruktury pro B+R na trasách železniční i silniční veřejné hromadné dopravy, a to i v územích s menší hustotou osídlení
• Chybějící integrované terminály pro hromadnou dopravu a další související infrastruktury	• Doplnění integrovaných terminálů pro hromadnou dopravu • Zkvalitňování a dovybavování zastávek MHD (čekárny, integrace B+R, Smart infrastruktura)
• Nevyhovující emisní charakteristiky vozidel veřejné linkové dopravy	• Nákup nízkoemisních a lokálně bezemisních vozidel i jako vzor pro IAD
• Špatný technický stav části dopravní infrastruktury, zejména místních komunikací	• Zlepšení technického stavu a zároveň kvality dopravní infrastruktury
• Deficit kapacit pro dopravu v klidu a vysoká zátěž veřejných prostranství a zhoršení průjezdnosti pro složky IZS	• Zkvalitňování podmínek pro aktivní a hromadnou dopravu jako alternativy k individuální hromadné dopravě • Budování kapacit P+R u zastávek páteřních linek zejména přímo v zázemí aglomerace • Řešení kapacit parkování v rezidenčních oblastech, cílech dojížďky a ve vazbě na významné turistické cíle • Ve smršťujících se městech regionu prověřit možnost využití řízeného smršťování jako alternativu k budování nových parkovacích kapacit
• Existence míst, kde ve městech řeky působí jako bariéry	• Rekonstrukce a výstavba mostů a lávek

Problémy	Potřeby
• Úseky silniční sítě s nedostatečnou kapacitou	• Zklidňování dopravy v centrech měst • Zkvalitňování alternativních způsobů dojížďky • Realizace obchvatů a přeložek silniční sítě
• Nedostatečné, zastaralé a chybějící koncepční dokumenty v dopravě, zejména plány udržitelné městské mobility	• Pořízení a aktualizace potřebných dokumentů • Prověření aktuálnosti historických záměrů rozvoje dopravní infrastruktury
• Rozvoj osídlení bez vazby na odpovídající dopravní infrastrukturu a cíle (pracovní příležitosti, občanská vybavenost), často rozptýlenou formou	• Územní rozvoj usměrňovat do koridorů kapacitní hromadné dopravy (transit oriented development) a blízkosti důležitých cílů
• Absence SMART řešení v hromadné dopravě	• Zajistit preferenci hromadné dopravy • Prověřit využitelnost technologií transit on demand v zázemí aglomerace • Prověřit možnost zlepšení zabezpečení některých železničních tratí • Zavádění nízkoemisních a SMART vozidel veřejné hromadné dopravy • Rozvoj telematiky pro silniční dopravu a dispečerských kapacit pro řízení hromadné dopravy • Zavádění systémů pro dynamické řízení a usměrňování individuální dopravy
• Potřeba omezení přístupu IAD do vybraných částí území (zejména lázeňské části Karlových Varů)	• Využití chytrých řešení pro řízení přístupu
• Problematické parkování a deficit parkovacích kapacit	• Prověření možností využití technologií smart parking (navádění řidičů) na volná parkovací stání a záchytná parkoviště s navazující hromadnou dopravou • Podpora sdílené mobility a alternativní mobility
• Chybějící podpora elektromobility	• Rozvoj infrastruktury pro elektromobilitu včetně rozvoje chytrých sítí (smart grid)
• Existující a plánované kamerové systémy slouží pouze pro zajištění bezpečnosti	• Zapojit existující kamerové systémy jako zdroj dat pro SMART dopravní systémy (pokud to charakter systému umožňuje) a při plánování nových kamerových systémů zohlednit potřeby SMART dopravy
• Chybějící podpora plánování	• Využití SMART technologií pro získání a vyhodnocení dat a počítačového modelování pro (nejen) dopravní plánování • V rámci „chytré správy“ plánovat koncepční rozvoj území a vytvořit zásobník připravených prioritních projektů • Využívat „chytré“ plánování místo dodatečných nákladných infrastrukturních „záplat“ – „chytrý“ růst a „chytré“ smršťování, rozvoj vázaný na hromadnou dopravu, města krátkých vzdáleností a podobně

Energetika

Problémy	Potřeby
• Závislost na dodávkách tepla a elektřiny vyrobených z fosilních paliv • Obnovitelné zdroje energie zároveň nemohou plnohodnotně nahradit množství tepelné energie dodávané z paroplynové elektrárny Vřesová, jejíž činnost bude ukončena během několika let	• Podpora využívání obnovitelných zdrojů energie – změna energetického mixu za současné koordinace v nasazování těchto zdrojů energie jako úspory paliv a energie • Podpora opatření zaměřených na akumulace elektřiny • Podpora energetického managementu a obecně vývojových trendů budoucnosti za účelem optimalizace řešení energetické zátěže – akumulace energií, ostrovní systémy, inteligentní a bezpečnostní prvky ad.
• Krajina zasažená následky těžby a přítomnosti těžkých průmyslových odvětví – i v současnosti menší těžařské společnosti řádně nespravují fondy na obnovu, potřeba sanace území poté připadne na obce • Významné strategické dopady odchodu od uhelné energetiky na atraktivitu regionu z hlediska bydlení, podnikání a dalších oblastí	• Sanace, rekultivace, revitalizace a resocializace krajiny – příprava na příchod investorů a rozvoj nových ekonomických aktivit v oblasti (cestovní ruch ad.)
• Zastaralá a nedostatečně využívaná soustava centrálního zásobování tepelnou energií • Rozdílná výchozí situace každé obce z hlediska řešení energetického zajištění • Komplexní problematika vyžadující dlouhodobou přípravu	• Modernizace a zefektivnění výroby energie (nízkoemisní technologie) - podpora vědecko-výzkumné a inovativní činnosti místních podniků • Modernizace rozvodů tepelné energie

Životní prostředí

Problémy	Potřeby
• Nedostatečná úroveň třídění a recyklace komunálního odpadu	• Navýšení kapacit stávajících a výstavba nových zařízení ke zpracování odpadů - zavádění recyklačních linek, zařízení ke zpracování biologicky rozložitelného odpadu, k energetickému využití odpadu atp. • Informační osvěta veřejnosti o nakládání s odpady
• Zastaralá kanalizační síť • Nedostatečný technický stav ČOV	• Rekonstrukce a modernizace kanalizační sítě • Rekonstrukce a modernizace ČOV • Vybudování vlastního zdroje vody a rozvodné vodovodní sítě pro zásobování obyvatel pitnou vodou v malých a odlehlých sídlech (stejně tak kanalizační systém napojený na ČOV)

Problémy	Potřeby
• Zhoršující se jakost vody ve vodních tocích • Nízký (i když postupně se zvyšující) stupeň protipovodňových opatření v území • Zvyšující se výskyt klimaticky extrémně suchých období	• Vzájemná koordinace měst a obcí při monitoringu vodních toků • Budování přírodě blízkých protipovodňových opatření • Realizace opatření, která bezpečně zajistí trvale udržitelné zemědělské, lesnické, rekreační užívání krajiny a život v území navzdory klimatickým změnám (především retence vody v krajině) • Celkově realizace adaptačních a mitigačních opatření
• Krajina zasažená těžbou uhlí a dalších surovin	• Rekultivace krajiny po těžební a průmyslové činnosti – efektivní systém sanace kontaminovaných území
• Ochranné pásmo léčebných pramenů zasahující do území měst a obcí představuje ztížené podmínky pro zacházení s dešťovými vodami	• Realizace opatření šetrných k přítomnosti ochranných pásem léčebných pramenů

5 Analýza stakeholderů

Klíčovým aktérem (stakeholderem) pro realizaci integrovaných investic na území Karlovarské aglomerace je nositel, kterým je **statutární město Karlovy Vary.** Nositel zajišťuje přípravu, schválení, realizaci a vyhodnocování Integrované strategie Karlovarské aglomerace. Rolí nositele je rovněž odpovědnost za naplňování principu partnerství a koordinaci aktivit relevantních aktérů v rámci funkčního území.

Nositel strategie by měl identifikovat subjekty, které mohou aktivně přispět k rozvoji vymezeného území a naplnění cílů strategie, případně mohou být realizací strategie významně ovlivněny.

Identifikované subjekty, resp. vybraní zástupci těchto subjektů, mohou být zároveň přizváni k činnosti v rámci pracovních skupin Strategie, které se budou podílet na tvorbě strategie aglomerace pro programové období 2021-2027.

V prvním kroku, byly identifikovány skupiny stakeholderů a posouzen jejich zájem vliv na rozvoj území následovně:

Zájem = zájem na úspěšnosti strategie a na budoucnosti regionu

Vliv = vliv na realizaci strategie a její úspěšnost

stupnice 1-5 (5 = nejvyšší, 1 = nejnižší)

	Skupina stakeholderů	**Zájem**	**Vliv**
1.	Všechna města a obce v daném území	5	5
2.	Další územní jednotky (Euroregiony, MAS apod.)	5	1
3.	Státní a další veřejné instituce	3	2
4.	Skupiny subjektů prostřednictvím zastřešujících organizací	2	1
5.	Významné podniky a investoři	2	4
6.	Vlastníci a správci důležité infrastruktury	2	3
7.	Školská a vzdělávací zařízení	2	3
8.	Výzkumné instituce	3	4
9.	Nadace a nadační fondy	3	1
10.	Organizace zřízené či založené městem či krajem	2	3
11.	Nevládní neziskové organizace	3	2
12.	Církve	1	2
13.	Zájmová a profesní sdružení	2	2

Dalším krokem byla identifikace všech subjektů na vymezeném území podle jednotlivých skupin. Některé subjekty mohou být zařazeny ve více kategoriích.

1. Všechna města a obce v daném území

Mezi významné stakeholdery patří všechny obce vymezeného území Karlovarské aglomerace. Identifikace obcí je v kapitole „Popis území Karlovarské aglomerace“.

2. Další územní jednotky

EUROREGIONY:

Euregio Egrensis je dobrovolným sdružením obcí a měst nebo jejich sdružení na území orientačně vymezeném okresy Karlovy Vary, Sokolov, Cheb, Tachov. Z celkového počtu 61 členů euroregionu jich spadá do vymezené aglomerace 12.

Obec
Bečov nad Teplou
Bochov
Hory
Hroznětín
Chodov
Karlovy Vary
Loket
Nová Role
Nové Sedlo
Ostrov
Sokolov
Teplička

Zdroj: Euroregio Egrensis

MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY:

Místní akční skupiny realizují integrovaný nástroj CLLD, který je k nástroji ITI komplementární. Zaměření opatření integrované strategie CLLD by se neměly s nástrojem ITI překrývat.

Na území vymezené sídelní aglomerace se vyskytují tyto MAS:

MAS Krušné hory, o.p.s. – působnost této MAS je na území 23 obcí, z toho 14 obcí spadá do Karlovarské aglomerace – Krásný Les, Ostrov, Hájek, Hroznětín, Nejdek, Smolné Pece, Děpoltovice, Nová Role, Otovice, Dalovice, Sadov, Šemnice, Kyselka a Velichov.

MAS Sokolovsko o.p.s. – působnost této MAS je území 38 obcí, z toho 7 obcí spadá do vymezené Karlovarské aglomerace – Březová, Hory, Chodov, Jenišov, Loket, Mírová, Nové Sedlo, Sokolov a Vintýřov.

MAS Vladař, o.p.s. – působnost této MAS je území 53 obcí, místní akční skupina má územní působnost v obci Andělská Hora spadající do vymezené aglomerace.

MAS Kraj živých vod – působnost této MAS je území 21 obcí, z toho 5 obcí spadá do vymezené Karlovarské aglomerace - Kolová, Teplička, Stanovice, Bochov a Bečov nad Teplou.

3. Státní a další veřejné instituce

Veřejné instituce hrají v rozvoji území výraznou roli, neboť realizují výkon veřejné správy a řídí veřejné záležitostí na státní, regionální a místní úrovni. Seznam významných veřejných institucí se sídlem v aglomeraci jsou uvedeny v následující tabulce.

Veřejné instituce
Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest – regionální kancelář pro Karlovarský kraj
Odbor (Agentura) pro sociální začleňování, MMR ČR
Agentura pro zemědělství a venkov
Agentury ochrany přírody a krajiny ČR
Celní úřad
České dráhy a.s.
Český telekomunikační úřad
Česká inspekce životního prostředí
Dopravní podnik Karlovy Vary
Karlovarská agentura rozvoje podnikání, p.o. – RIS3 manažer
Karlovarský kraj – Krajský úřad Karlovarského kraje
Národní památkový ústav – Územní odborné pracoviště v Lokti
Krajská hygienická stanice
Krajská správa Českého statistického úřadu
Krajská veterinární správa
Krajské vojenské velitelství
Lázeňské lesy, p.o.
Lesy ČR
Povodí Ohře
Ředitelství silnic a dálnic
Správa přírodních léčivých zdrojů a kolonád
Státní fond životního prostředí
Správa CHKO Slavkovský les
Údržba silnic Karlovarského kraje, Středisko Sokolov
Úřad práce České republiky - krajská pobočka v Karlových Varech
Zdravotní ústav
Živý kraj – destinační agentura pro Karlovarský kraj

4. Zastřešující organizace

Rada vysokých škol - je orgánem vysokých škol podle zákona o vysokých školách. Zabývá se rozvojem, ekonomickým zabezpečením, právní úpravou, činností, organizací a řízením vysokých škol a zásadními věcmi dotýkajícími se rozvoje, činnosti a zájmů vysokých škol a jejich učitelů, studentů a zaměstnanců.

Česká konference rektorů- je orgánem reprezentace vysokých škol České republiky složeným z představitelů vysokých škol.

Regionální agrární komora kraje Karlovy Vary se sídlem v Chebu sdružuje většinu podnikatelů v zemědělství, lesnictví a potravinářství. Ve struktuře Agrární komory působí i její okresní kanceláře.

Krajská hospodářská komora Karlovarského kraje se sídlem v Chebu a s kancelářemi v Sokolově a Karlových Varech. Jejím posláním je podpora podnikatelských aktivit, prosazování a ochrana zájmů a zajišťování potřeb podnikatelů.

Asociace nevládních neziskových aktivit Karlovarského kraje (ANNA KK) – je otevřeným sdružením neziskových organizací, které působí v Karlovarském kraji. Dlouhodobým cílem Asociace je podporovat vzájemnou spolupráci, výměnu zkušenosti a pomáhat v rozvoji neziskových organizací.

Asociace turistických informačních center ČR - je samostatné, dobrovolné, nezávislé profesní sdružení hájící zájmy turistických informačních center**.** V Karlovarské aglomeraci sdružuje informační centra ve městech Bochov, Chodov, Karlovy Vary, Loket, Ostrov a Sokolov.

Asociace hotelů a restaurací ČR – je otevřeným sdružením subjektů působících v hotelnictví a stravovacích službách.

5. Významní zaměstnavatelé a investoři

Mezi významné stakeholdery patří všechny ekonomické subjekty (právnické osoby) s 250 a více zaměstnanci, které mají sídlo v obcích zařazených do vymezeného území.

Zaměstnavatel	Obec	Převažující činnost	Počet zaměstnanců
Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.	Sokolov	Těžba uhlí, výroba a rozvoj elektřiny	2500 – 3000
WITTE Nejdek, spol. s r.o.	Nejdek	Výroba automobilových zámků a komponentů pro automobilový průmysl	1500 – 1999
Karlovarská krajská nemocnice a.s.	Karlovy Vary	Ústavní zdravotní péče	1500 – 1999
NEMOS SOKOLOV s.r.o.	Sokolov	Ústavní zdravotní péče	500 – 999
WITTE ACCESS TECHNOLOGY s.r.o.	Ostrov	Výroba vnějších lakovaných klik – výroba dílů pro automobilový průmysl	500 – 999
Imperial Karlovy Vary a. s.	Karlovy Vary	Ústavní zdravotní péče	500 – 999
SKF Lubrication Systems CZ, s.r.o.	Chodov	Výroba ostatních čerpadel a kompresorů	500 – 999
Thun 1794 a.s.	Nová Role	Výroba keramických a porcelánových výrobků převážně pro domácnost a ozdobných předmětů	250 – 499

Zaměstnavatel	Obec	Převažující činnost	Počet zaměstnanců
Wieland Electric s.r.o.	Sokolov	Výroba elektrických součástek	250 – 499
Synthomer a. s.	Sokolov	Výroba nebezpečných chemických látek a nebezpečných chemických přípravků a jejich prodej	250 – 499
Vodárny a kanalizace Karlovy Vary, a.s.	Karlovy Vary	Shromažďování, úprava a rozvod vody	500 – 999
AMPHENOL-TUCHELELECTRONICSGmbH-organizační složka	Ostrov	Výroba elektrického a elektronického zařízení pro motorová vozidla	250 – 499
Autobusy Karlovy Vary, a.s.	Karlovy Vary	Městská a příměstská pozemní osobní doprava	250 – 499
BRAUN KABEL s.r.o.	Karlovy Vary	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla	250 – 499
BRISTOL a.s.	Karlovy Vary	Ústavní zdravotní péče	250 – 499
Dopravní podnik Karlovy Vary, a.s.	Karlovy Vary	Městská a příměstská pozemní osobní doprava	250 – 499
EDEN GROUP a.s.	Karlovy Vary	Hotely	250 – 499
G.Benedikt Karlovy Vary s.r.o.	Karlovy Vary	Výroba keramických a porcelánových výrobků převážně pro domácnost a ozdobných předmětů	250 – 499
Karlovarské minerální vody, a. s.	Karlovy Vary	Výroba nealkoholických nápojů; stáčení minerálních a ostatních vod do lahví	250 – 499
Karlovarský kraj	Karlovy Vary	Všeobecné činnosti veřejné správy	250 – 499
KE Ostrov – Elektrik s.r.o.	Ostrov	Výroba elektrického a elektronického zařízení pro motorová vozidla	250 – 499
LINCOLN CZ, s.r.o.	Chodov	Výroba ostatních čerpadel a kompresorů	250 – 499
Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje	Karlovy Vary	Činnosti v oblasti veřejného pořádku a bezpečnosti	250 – 499
MOSER, a.s.	Karlovy Vary	Výroba dutého skla	250 – 499
Nejdecká česárna vlny, a. s.	Nejdek	Úprava a spřádání textilních vláken a příze	250 – 499
Statutární město Karlovy Vary	Karlovy Vary	Všeobecné činnosti veřejné správy	250 – 499
Územní zdravotnická záchranná služba Karlovarského kraje, příspěvková organizace	Karlovy Vary	Ostatní činnosti související se zdravotní péčí j. n.	250 – 499
KE Ostrov – Elektrik s.r.o.	Ostrov	Výroba elektrického a elektronického zařízení pro motorová vozidla	250 – 499

Zaměstnavatel	Obec	Převažující činnost	Počet zaměstnanců
Bohemia – lázně a. s.	Karlovy Vary	Ústavní zdravotní péče	200 – 249
Údržba silnic Karlovarského kraje, a.s.	Otovice	Správa a údržba silnic a komunikací	200 – 249
Concordia, a.s.	Sadov	Prodej a velkoobchod - porcelánové zboží	200 – 249
Chodos Chodov	Chodov	Výroba strojů a strojních zařízení pro gumárenský a plastikářský průmysl	200 – 249

Zdroj dat: Ústav územního rozvoje 2012, Úřad práce ČR 2013
Pozn.: Data z Ústavu územního rozvoje (ÚÚR) byla aktualizována a doplněna o údaje z dokumentu Úřadu práce ČR: Zpráva o situaci na krajském trhu práce, o realizaci APZ v roce 2019 a strategie APZ pro rok 2020

Za významného aktéra v území lze považovat kromě toho také developerskou a investorskou společnost LORDSHIP a. s., která zejména v Karlových Varech plánuje realizaci několika významných projektů, které reagují na potřeby regionu a řešení problémů identifikovaných v Analytické části strategie.

6. Vlastníci a správci důležité infrastruktury

Na území Karlovarské aglomerace jsou provozovány infrastrukturní sítě v oblasti dopravy, energetiky, vodohospodářství, odpadového hospodářství a životního prostředí. Níže je uveden seznam klíčových správců infrastruktury. Připojeny jsou i vlastníci významných památek, turistických cílů a provozovatelé objektů občanské vybavenosti.

Název	Sídlo	Adresa
Dopravní infrastruktura		
České dráhy, Regionální obchodní centrum Karlovy Vary	Karlovy Vary	Západní 2A, 360 01 Karlovy Vary
Ředitelství silnic a dálnic ČR – správa Karlovy Vary	Karlovy Vary	Závodní ul. 369/82, 360 06 Karlovy Vary 6
Letiště Karlovy Vary s.r.o.	Karlovy Vary	K Letišti 132, 360 01 Karlovy Vary
Dopravní podnik Karlovy Vary, a. s.	Karlovy Vary	Sportovní 656/1, 360 09 Karlovy Vary
BUS LIGNETA a.s.	Mírová	Mírová 144, 357 35 Mírová u Karlových Varů
Autobusy Karlovy Vary, a.s.	Karlovy Vary	Sportovní 4, 360 09 Karlovy Vary
Správa železnic, Správa tratí Karlovy Vary	Karlovy Vary	-
Krajská správa a údržba silnic Karlovarského kraje	Sokolov	Chebská 282, 356 01 Sokolov
Údržba silnic Karlovarského kraje, a.s.	Otovice	Na Vlečce 177, 360 01 Otovice
Údržba silnic Karlovarského kraje, a.s., Středisko Sokolov – Krásná Lípa	Sokolov	Chebská 282, Sokolov

Název	Sídlo	Adresa
Cvinger bus s.r.o.	Nejdek	Nádražní 108, 362 21 Nejdek
Údržba silnic Karlovarského kraje, a.s.	Nejdek	Lidická 914, 362 21 Nejdek
Klub českých turistů, oblast Karlovarský kraj	Karlovy Vary	-
Obce – vlastníci silnic III. a IV. třídy	-	-
Vodohospodářská infrastruktura		
Vodohospodářské sdružení obcí západních Čech	Karlovy Vary	Studentská 328/64, 360 07 Karlovy Vary - Doubí
VODOHOSPODÁŘSKÉ STAVBY Karlovy Vary a.s.	Karlovy Vary	Sokolovská 79/151
Vodárny a kanalizace Karlovy Vary, a.s.	Karlovy Vary	Studentská 328/64 Karlovy Vary - Doubí 360 07
Vodohospodářská společnost Sokolov s.r.o.	Sokolov	Jiřího Dimitrova 1619, 356 01 Sokolov
Sokolovská vodárenská s.r.o.	Sokolov	Svatopluka Čecha 1001, 356 01 Sokolov
Vodohospodářské sdružení měst a obcí Sokolovska	Sokolov	Nádražní 544, 356 01 Sokolov
Infrastruktura odpadového hospodářství		
AVE CZ odpadové hospodářství, s.r.o.	Karlovy Vary	Mostecká 95, 360 01 Karlovy Vary
AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o.	Nejdek	Závodu Míru 443, 362 21 Nejdek
Resur spol. s r.o.	Otovice	Mostecká 187, 362 32 Otovice
Marius Pedersen a.s.	Karlovy Vary	Čankovská 61, Karlovy Vary, 360 05
Marius Pedersen a.s.	Ostrov	Krušnohorská 792, Ostrov, 363 01
SOTES Sokolov spol. s r.o.	Sokolov	Chebská 1939, 356 01 Sokolov
SUAS – Skládková s.r.o.	Chodov	Staroměstská 39, 357 35 Chodov
Energetická infrastruktura		
Karlovarská teplárenská, a.s.	Karlovy Vary	Na Výšině 26, č.p. 348, 360 04 K. Vary – Bohatice
Skupina ČEZ	Karlovy Vary	Jateční 15, Karlovy Vary
AYIN, s.r.o. (provozovna)	Nejdek	Nám. Karla IV. 1293, 362 21 Nejdek
Ostrovská teplárenská a.s.	Ostrov	Mořičovská 1210, 363 38 Ostrov
Sokolovská uhelná a.s.	Sokolov	Staré náměstí 69, 356 01 Sokolov
Sokolovská bytová s.r.o.	Sokolov	Komenského 77, 356 01 Sokolov
Marservis s.r.o.	Chodov	Vančurova 341, 357 35 Chodov
SUAS – Teplárenská s.r.o.	Sokolov	Jednoty 1628, 356 01 Sokolov

Název	Sídlo	Adresa
Elektrárna Tisová a.s.	Březová	Tisová 2, 356 01 Březová
Tepelné služby Sokolov a.s.	Sokolov	Dobrovského 1936, 356 04 Sokolov
Vintířovská teplárenská a majetková s.r.o.	Vintířov	Vintířov 62, 357 35 Vintířov
Teplo Chodov, s.r.o.	Chodov	U porcelánky 1052, Chodov
Environmentální infrastruktura		
Správa CHKO Slavkovský les a Krajské středisko Karlovy Vary	Karlovy Vary	Drahomířino nábřeží 197/16 360 09 Karlovy Vary
Vlastníci/provozovatelé významných památek a turistických cílů		
Národní památkový ústav - správce Státního hradu Bečov nad Teplou	Bečov nad Teplou	nám. 5. května 13 364 64 Bečov nad Teplou
Hrad Loket, o.p.s.	Loket	Zámecká 67 357 33 Loket
Česká biskupská konference (sdružuje vlastníky církevních památek, např. kostel sv. Máří Magdalény v Karlových Varech)	-	-
Karlovarský kraj jako zřizovatel organizací působících v oblasti cestovního ruchu a kultury (Císařské lázně, Galerie umění KV, Letohrádek Ostrov, Muzeum Sokolov, Muzeum Karlovy Vary	-	-
Města a obce jako zřizovatelé organizací působících v oblasti cestovního ruchu a kultury (např. Klášterní okrsek v Ostrově, městské a obecní knihovny, kina, kulturní domy, karlovarské kolonády, Městské divadlo KV, Městské divadlo Sokolov)	-	-
Soukromí vlastníci turistických cílů (např. Horní hrad, Motýlí dům Karlovy Vary, Muzeum Jana Bechera, Sklářské museum Moser)	-	-

Zdroj: Webový portál krajského úřadu, Webové stránky dotčených organizací a dalších subjektů

7. Školská a vzdělávací zařízení

Na území Karlovarské aglomerace se nachází 41 mateřských škol v 19 obcích. Ve městě Karlovy Vary je v současné době celkem 7 mateřských škol, které mají několik odloučených pracovišť, dále čtyři soukromé mateřské školy.

Přehled mateřských škol se sídlem na území Karlovarské aglomerace

Název mateřské školy	Sídlo
Základní škola a mateřská škola Bečov nad Teplou	Bečov nad Teplou

Název mateřské školy	Sídlo
Mateřská škola Bochov	Bochov
Mateřská škola Březová	Březová
Mateřská škola Hroznětín	Hroznětín
Mateřská škola Chodov	Chodov
1. Mateřská škola Karlovy Vary, Komenského 7	Karlovy Vary
2. Mateřská škola Karlovy Vary, Krušnohorská 16	Karlovy Vary
Soukromá mateřská škola Benedikt s.r.o.	Karlovy Vary
Mateřská škola Moudré hraní, o.p.s.	Karlovy Vary
Soukromá mateřská škola a dětské jesle Moudrá sova s.r.o.	Karlovy Vary
Základní škola a mateřská škola Kyselka	Kyselka
Mateřská škola Loket	Loket
Mateřská škola Nejdek, Závodu míru, příspěvková organizace	Nejdek
Mateřská škola Nejdek, Nerudova, příspěvková organizace	Nejdek
Mateřská škola Nejdek, Lipová, příspěvková organizace	Nejdek
Mateřská škola Nejdek, Husova, příspěvková organizace	Nejdek
Mateřská škola Nová Role, Mezirolí 67	Nová Role
Mateřská škola Nová Role, Rolavská 234	Nová Role
Mateřská škola Nové Sedlo, Sklářská 510	Nové Sedlo
Mateřská škola Jakubov	Ostrov
Mateřská škola Ostrov, Halasova 765	Ostrov
Mateřská škola Ostrov, Masarykova 1195	Ostrov
Mateřská škola Ostrov, Krušnohorská 766	Ostrov
Mateřská škola Ostrov, Palackého 1045	Ostrov
Mateřská škola Sokolov, Alšova 1746	Sokolov
Mateřská škola Sokolov, Karla Havlíčka Borovského 1527	Sokolov
Mateřská škola Sokolov, Kosmonautů 1881	Sokolov
Mateřská škola Sokolov, Marie Majerové 1650	Sokolov
Mateřská škola Sokolov, Pionýrů 1344	Sokolov
Mateřská škola Sokolov, Vítězná 725	Sokolov
Mateřská škola Sokolov, Vrchlického 80	Sokolov
Mateřská škola Stružná	Stružná
Mateřská škola Šemnice	Šemnice

Název mateřské školy	Sídlo
Mateřská škola Velichov	Velichov
Mateřská škola Vintířov	Vintířov

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení

Ze všech 44 základních škol, které spadají do vymezené sídelní aglomerace, jich je nejvíce v Karlových Varech (13). Celkem v 18 obcích se nachází ZŠ. Dále na území aglomerace působí několik základních uměleckých škol.

Přehled základních škol se sídlem na území Karlovarské aglomerace

Název základní školy	Sídlo
Základní škola a mateřská škola Bečov nad Teplou	Bečov nad Teplou
2. základní škola Bochov	Bochov
Základní škola Bochov	Bochov
Základní škola a mateřská škola Božičany	Božičany
Základní škola Březová	Březová
Základní škola a mateřská škola Dalovice	Dalovice
Základní škola Hroznětín	Hroznětín
Základní škola Chodov, Školní 697	Chodov
Základní škola Chodov, Husova 788	Chodov
Základní škola Chodov, Komenského 273	Chodov
Základní umělecká škola Chodov	Chodov
Základní škola Chodov, Nejdecká 254	Chodov
Základní umělecká škola Antonína Dvořáka Karlovy Vary	Karlovy Vary
1. SOUKROMÁ ZÁKLADNÍ ŠKOLA KARLOVY VARY s.r.o.	Karlovy Vary
Základní škola jazyků Karlovy Vary	Karlovy Vary
Základní škola Karlovy Vary, Konečná 25	Karlovy Vary
Základní škola Jana Amose Komenského, Karlovy Vary, Kollárova 19	Karlovy Vary
Základní škola Karlovy Vary, 1. máje 1	Karlovy Vary
Základní škola Karlovy Vary, Poštovní 19	Karlovy Vary
Základní škola Dukelských hrdinů Karlovy Vary, Moskevská 25	Karlovy Vary
Základní škola Karlovy Vary, Truhlářská 19	Karlovy Vary
Základní škola Karlovy Vary, Krušnohorská 11	Karlovy Vary
Základní škola a Základní umělecká škola Karlovy Vary, Šmeralova 336/15	Karlovy Vary

Název základní školy	Sídlo
Základní škola pro žáky se specifickými poruchami učení Karlovy Vary	Karlovy Vary
Waldorfská základní škola Wlaštovka Karlovy Vary o.p.s.	Karlovy Vary
Základní škola a mateřská škola při zdravotnických zařízeních Karlovy Vary	Karlovy Vary
Základní škola, mateřská škola a praktická škola Karlovy Vary	Karlovy Vary
Základní škola Kolová	Kolová
Základní škola a mateřská škola Kyselka	Kyselka
Základní škola Loket	Loket
Základní škola Nejdek, Karlovarská, příspěvková organizace	Nejdek
Základní škola Nejdek, náměstí Karla IV., příspěvková organizace	Nejdek
Základní umělecká škola Nejdek, Dvořákova, příspěvková organizace	Nejdek
Základní umělecká škola Nová Role	Nová Role
Základní škola Nová Role	Nová Role
Základní škola Nové Sedlo	Nové Sedlo
Základní škola Ostrov, Masarykova 1289	Ostrov
Základní škola Ostrov, Májová 997	Ostrov
Základní umělecká škola Ostrov, Masarykova 717	Ostrov
Základní škola praktická a základní škola speciální Ostrov	Ostrov
Základní škola Josefa Václava Myslbeka a Mateřská škola Ostrov, Myslbekova 996	Ostrov
Základní škola Vintířov	Vintířov
Základní škola a mateřská škola Regionu Karlovarský venkov	Sadov
Základní škola Sokolov, Běžecká 2055	Sokolov
Základní škola Sokolov, Křižíkova 1916	Sokolov
Základní škola Sokolov, Pionýrů 1614	Sokolov
Základní škola Sokolov, Rokycanova 258	Sokolov
Základní škola Sokolov, Švabinského 1702	Sokolov
Základní umělecká škola Sokolov	Sokolov
Základní umělecká škola Josefa Labitzkého Bečov nad Teplou	Bečov nad Teplou

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení

Přehled středních škol se sídlem na území Karlovarské aglomerace

Název střední školy	Sídlo
Střední odborná škola logistická Dalovice	Dalovice
Střední zemědělská škola Dalovice	Dalovice
Gymnázium a obchodní akademie Chodov	Chodov
Střední škola stravování a služeb Karlovy Vary	Karlovy Vary
Střední pedagogická a vyšší odborná škola Karlovy Vary	Karlovy Vary
Obchodní akademie, vyšší odborná škola cestovního ruchu a jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Karlovy Vary	Karlovy Vary
Střední uměleckoprůmyslová škola keramická a sklářská Karlovy Vary	Karlovy Vary
Soukromá obchodní akademie Podnikatel, spol. s r.o.	Karlovy Vary
Střední odborná škola Karlovy Vary, s.r.o.	Karlovy Vary
První české gymnázium v Karlových Varech	Karlovy Vary
Střední odborná škola stavební Karlovy Vary	Karlovy Vary
Střední odborná škola Karlovy Vary	Karlovy Vary
Střední zdravotnická škola a vyšší odborná škola zdravotnická Karlovy Vary	Karlovy Vary
TRIVIS - Střední škola veřejnoprávní Karlovy Vary, s.r.o.	Karlovy Vary
Základní škola a střední škola Karlovy Vary	
Střední průmyslová škola Loket	Loket
Střední průmyslová škola Ostrov	Ostrov
Střední odborná škola a střední odborné učiliště Nejdek	Nejdek
Gymnázium Ostrov	Ostrov
Gymnázium Sokolov a Krajské vzdělávací centrum, příspěvková organizace	Sokolov
Soukromá obchodní akademie Sokolov, s.r.o.	Sokolov
Integrovaná střední škola technická a ekonomická Sokolov, příspěvková organizace	Sokolov
Gymnázium, základní škola a mateřská škola Mánesova s.r.o.	Sokolov
Střední škola živnostenská Sokolov, p.o.	Sokolov

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení

Vysokoškolskou výuku ve městě Karlovy Vary organizuje několik vysokých škol, některé z nich ovšem v omezeném rozsahu (některé obory).

Přehled vysokých škol se sídlem na území Karlovarské aglomerace

Název vysoké školy	Sídlo
Vysoká škola finanční a správní, z. ú.	Karlovy Vary
Česká zemědělská univerzita v Praze – Fakulta životního prostředí - pobočka Karlovy Vary	Karlovy Vary

Zdroj: Krajský úřad Karlovarského kraje

8. Výzkumné instituce

Na území sídelní aglomerace ani na území Karlovarského kraje má sídlo pouze jedna veřejná výzkumná instituce vymezená zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků. Jedná se o **Institut lázeňství a balneologie, v. v. i.,** který vznikl v r. 2019. V celém Karlovarském kraji je koncentrováno nejméně vědecko-výzkumných subjektů v ČR. Nepůsobí zde žádná vysoká škola, která by realizovala výzkumné aktivity. Výrazná je absence vědecko-výzkumných organizací, v území se vyskytují pouze malé výzkumné a vývojové (inovační) týmy, jejichž výzkumná činnost se soustředí na realizaci konkrétních výzkumných projektů, nikoliv na koncepčním vědecko-výzkumném přístupu. Významné postavení v rámci kraje má **WITTE Nejdek, spol. s r.o.**, která svou výzkumnou činnost vyvíjí v oblasti automobilového průmyslu. Regionální význam má **Balneologický institut Karlovy Vary, o.p.s.**, který se soustřeďuje na základní i aplikovaný výzkum v oblastech balneologie, zejména v oborech medicinální hydroterapie, balneotechniky, geomedicíny, hydrogeologie zřídelních struktur.

9. Nadace a nadační fondy

Nadace a nadační fondy sídlí zejména v krajském městě, níže je uveden seznam nejvýznamnějších z nich.

Nadace a nadační fondy
Nadace města Karlovy Vary - Pořádání kulturních produkcí, zábav a provozování zařízení sloužících zábavě
Nadace FILM-FESTIVAL KARLOVY VARY
Občanské sdružení rodičů a přátel dětí s postižením Karlovy Vary
Centrum pro zdravotně postižené Karlovarského kraje, o.p.s., pobočka Karlovy Vary
Farní charita Karlovy Vary
Oblastní charita Ostrov
Armáda spásy v ČR – pobočka Karlovy Vary

Zdroj: Mapa neziskových organizací

10. Organizace zřízené či založené městem či krajem

Ve vymezeném území sídelní aglomerace bylo identifikováno pět měst (Karlovy Vary, Nejdek, Chodov, Ostrov, Sokolov), která si v rámci výkonu veřejné správy zřizují příspěvkové organizace spadající pod jednotlivé odbory. Nejvíce těchto organizací zřizuje Statutární město Karlovy Vary.

V seznamu níže nejsou uvedeny školy a školská zařízení, která jsou v seznamu výše.

Důležitým aktérem je kromě níže zmíněných organizací **Kancelář architektury města Karlovy Vary a** také funkce **Cyklokoordinátora statutárního města Karlovy Vary** zřízená v rámci členství Karlových Varů v Asociaci měst pro cyklisty.

Přehled organizací zřízených nebo založených městy v Karlovarské aglomeraci

Oblast kultury	**Obec**
Karlovarský symfonický orchestr	Karlovy Vary
Dům kultury Ostrov, Mírové nám. 733	Ostrov
Městská knihovna Ostrov	Ostrov
Městská knihovna Sokolov	Sokolov
Městský dům kultury Sokolov	Sokolov
Odbor sociálních věci	**Obec**
Městské zařízení sociálních služeb	Karlovy Vary
Domov se zvláštním režimem Matyáš v Nejdku	Nejdek
Sociální služby Sokolov, p.o.	Sokolov
Technický odbor	**Obec**
Správa přírodních léčivých zdrojů a kolonád	Karlovy Vary
Správa lázeňských parků	Karlovy Vary
Lázeňské lesy Karlovy Vary	Karlovy Vary
Útulek pro psy	Karlovy Vary
Bezpečnost	**Obec**
Městská policie Karlovy Vary	Karlovy Vary
Městská policie Sokolov	Sokolov
Městská policie Chodov	Chodov

Zdroj: Webové stránky měst Karlovy Vary, Nejdek, Chodov, Ostrov, Sokolov

Přehled společností, ve kterých má město Karlovy Vary vlastnický podíl

Společnosti s podílem města Karlovy Vary
Alžbětiny Lázně, a.s.
Balneologický institut Karlovy Vary, o.p.s.
Dopravní podnik Karlovy Vary, a.s.
HVĚZDÁRNA a RADIOKLUB LÁZEŇSKÉHO MĚSTA KARLOVY VARY o.p.s.
INFOCENTRUM MĚSTA Karlovy Vary, o. p. s.
JOCKEY PARK Karlovy Vary, a.s.
Karlovarská městská, a.s.

Karlovarská teplárenská, a.s.
Karlovarské městské divadlo, o.p.s.
Komunální odpadová společnost, a.s.
KV Arena, s.r.o.
KV CITY CENTRUM, s.r.o.
Lázně Kyselka, o.p.s.
Městská galerie Karlovy Vary, s.r.o.
Nadace FILM-FESTIVAL KARLOVY VARY
Nadace města Karlovy Vary
Zámecká kolonáda a.s.

Zdroj: Statutární město Karlovy Vary

Karlovarský kraj zřizuje příspěvkové organizace působící v oblasti dopravy, kultury, regionálního rozvoje, školství, sociálních věcí a zdravotnictví.

Přehled příspěvkových organizací Karlovarského kraje

Doprava	**Sídlo**
Koordinátor integrovaného dopravního systému Karlovarského kraje, příspěvková organizace	Karlovy Vary
Letiště Karlovy Vary s.r.o.	Karlovy Vary
Údržba silnic Karlovarského kraje, a.s.	Otovice
Kultura	**Sídlo**
Císařské lázně, příspěvková organizace	Karlovy Vary
Galerie umění Karlovy Vary, příspěvková organizace Karlovarského kraje	Karlovy Vary
Krajská knihovna Karlovy Vary	Karlovy Vary
Muzeum Karlovy Vary, příspěvková organizace Karlovarského kraje	Karlovy Vary
Muzeum Sokolov, příspěvková organizace Karlovarského kraje	Sokolov
Regionální rozvoj	**Sídlo**
Karlovarská agentura rozvoje podnikání, p. o.	Karlovy Vary
Školství (kromě škol a školských zařízení)	**Sídlo**
Domov mládeže a školní jídelna Karlovy Vary	Karlovy Vary
Dům dětí a mládeže Karlovy Vary	Karlovy Vary
Pedagogicko-psychologická poradna Karlovy Vary	Karlovy Vary
Základní umělecká škola Antonína Dvořáka Karlovy Vary	Karlovy Vary
Základní umělecká škola Nová Role	Nová Role

Dětský domov Karlovy Vary a Ostrov	Ostrov
Dům dětí a mládeže, Sokolov, p.o.	Sokolov
Sociální oblast	**Sídlo**
Domov pro osoby se zdravotním postižením v Mariánské, příspěvková organizace	Ostrov
Domov pro osoby se zdravotním postižením v Radošově, příspěvková organizace	Ostrov
Domov se zvláštním režimem "MATYÁŠ", příspěvková organizace	Nejdek
Zařízení následné rehabilitační a hospicové péče, příspěvková organizace	Nejdek
Zdravotnictví	**Sídlo**
Karlovarská krajská nemocnice a.s.	Karlovy Vary
Krajský dětský domov pro děti do 3 let, příspěvková organizace	Karlovy Vary
Zdravotnická záchranná služba Karlovarského kraje, příspěvková organizace	Karlovy Vary

Zdroj: Webové stránky Karlovarského kraje

11. Nevládní neziskové organizace

Nevládní neziskové organizace jsou organizace nezřizované státem a na státu nezávislé, které jsou určeny k obecně prospěšné činnosti nebo k neziskové činnosti soukromého sektoru. Na území Karlovarské aglomerace sídlí mnoho neziskových organizací, které se koncentrují zejména do města Karlovy Vary, Ostrov, Chodov a Nejdek. Níže je uveden kompletní přehled NNO v území dle zařazení do kategorie působnosti.

Přehled nevládních neziskových organizací se sídlem na území Karlovarské aglomerace je v příloze č. 1.

12. Církve

Dle výsledků SLDB 2011 se v Karlovarském kraji hlásilo k některé církvi 21 107 obyvatel, což je cca 7 % všech obyvatel kraje. Nejvíce obyvatel (55,3 %) se hlásí k Církvi římskokatolické. Významné postavení mají další organizace spojené s církví, např. Charita České republiky, jejíž pobočky sídlí ve městech Karlovy Vary a Ostrov a Česká biskupská konference.

Přehled nejvýznamnějších církevních institucí

Seznam nejvýznamnějších církevních institucí
Římskokatolická farnost u kostela sv. Máří Magdalény - Děkanství Karlovy Vary
Českobratrská církev evangelická Karlovy Vary
Farní charita Karlovy Vary
Oblastní charita Ostrov
Česká biskupská konference

13. Zájmová a profesní sdružení

Mezi zájmová a profesní sdružení ve sledovaném území patří zejména sbory dobrovolných hasičů, myslivecké spolky, kynologické svazy, svazy včelařů, sportovní sdružení a kluby, svazy skautů a skautek, apod. Některé z nich jsou už zahrnuty ve výčtu neziskových organizací. Níže jsou uvedeny ty, které mohou hrát významnou roli při naplňování strategie ITI.

Zájmová a profesní sdružení
Český červený kříž – oblastní spolek Karlovy Vary
Okresní sdružení České lékařské komory v Karlových Varech
Česká advokátní komora - regionální středisko Západní Čechy
Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě – oblastní kancelář Karlovy vary
Oblastní stomatologická komora okresů Karlovy Vary, Sokolov a Cheb
Svaz postižených civilizačními chorobami v ČR, o.s. - základní organizace Karlovy Vary
Asociace hotelů a restaurací ČR

Návrh obsazení pracovních skupin

Návrh obsazení pracovních skupin vychází z analýzy stakeholderů, kteří mohou aktivně přispět k rozvoji Karlovarské aglomerace a naplnění cílů strategie, případně mohou být realizací strategie významně ovlivněny. Jedná se o partnery veřejné, soukromé i neziskové sféry, kteří mají zájem na budoucnosti aglomerace a kteří mají významný vliv na rozvoj jednotlivých oblastí. Tito partneři mohou být zároveň nositelé projektů, které naplňují cíle strategie.

Pracovní skupiny jsou prozatím rozděleny do 7 oblastí. Výčet pracovních skupin se však v průběhu zpracování integrované strategie může v závislosti na koncipování návrhové části změnit.

Ekonomika a vzdělávání

- Krajský úřad Karlovarského kraje, Odbor školství, mládeže a tělovýchovy
- Krajský úřad Karlovarského kraje, Odbor regionálního rozvoje
- Krajský úřad Karlovarského kraje, Oddělení organizační, správní a školských projektů
- Krajský úřad Karlovarského kraje, manažer projektu KAP Karlovarského kraje
- Rada vysokých škol
- Česká konference rektorů
- Institut lázeňství a balneologie, v.v.i.
- Balneologický institut Karlovy Vary, o.p.s.
- Krajská hospodářská komora Karlovarského kraje
- Karlovarská agentura rozvoje podnikání, p.o. – RIS3 manažer
- Magistrát města Karlovy Vary, Odbor kultury, školství a tělovýchovy
- Další obce Karlovarské aglomerace (např. Sokolov, Chodov, Ostrov, Nejdek, Kyselka)

MAS

- Mateřské centrum KV, z.s.
- Protebe Live o.s.
- SANCHO PANZA, s.r.o., poradenství a dotace pro malé a střední podnikatele

SMART technologie

- Krajská hospodářská komora Karlovarského kraje
- Teplo Chodov, s.r.o.
- Magistrát města Karlovy Vary, tajemník
- Magistrát města Karlovy Vary, Odbor informačních technologií
- Další obce Karlovarské aglomerace (např. Sokolov, Chodov, Ostrov, Nejdek, Jenišov, Loket)
- Infocentrum Karlovy Vary, o.p.s.
- Městská policie Karlovy Vary
- Dopravní podnik Karlovy Vary
- SANCHO PANZA, s.r.o., poradenství a dotace pro malé a střední podnikatele
- Asociace Záchranný kruh, z.s.
- Zdravotnická záchranná služba Karlovarského kraje, p.o.

Energetika

- Magistrát města Karlovy Vary, odbor majetku města
- Krajský úřad Karlovarského kraje, Odbor kancelář hejtmana a vnějších vztahů
- Další obce Karlovarské aglomerace (např. Sokolov, Chodov, Ostrov, Nejdek, Nová Role, Nové Sedlo)
- Dopravní podnik Karlovy Vary, a.s.

- Karlovarská teplárenská, a.s.
- Teplo Chodov, a.s.
- Sokolovská uhelná a.s.
- Karlovarská agentura rozvoje podnikání, p.o.

Životní prostředí

- Magistrát města Karlovy Vary
- Další obce Karlovarské aglomerace (např. Sokolov, Chodov, Ostrov, Nejdek)
- Správa přírodních léčivých zdrojů a kolonád, p.o.
- Správa lázeňských parků Karlovy Vary, p.o.
- Povodí Ohře
- Vodárny a kanalizace Karlovy Vary, a.s.
- Krajský úřad Karlovarského kraje, Odbor životního prostředí a zemědělství

Doprava, bezpečnost a veřejný prostor

- Kancelář architektury města Karlovy Vary
- Dopravní podnik Karlovy Vary, a.s.
- Městská policie Karlovy Vary
- Magistrát města Karlovy Vary
- Další obce Karlovarské aglomerace (např. Sokolov, Chodov, Ostrov, Nejdek, Vintířov, Jenišov, Loket, Nové Sedlo)
- MAS
- Svazky obcí

Obyvatelstvo a občanská vybavenost

- Magistrát města Karlovy Vary, Odbor majetku města
- Magistrát města Karlovy Vary, Odbor sociálních věcí
- Další obce Karlovarské aglomerace (např. Sokolov, Chodov, Ostrov, Nejdek, Jenišov, Loket, Božičany)
- HC energie Karlovy Vary
- IKON, s.r.o., realitní kancelář
- Mateřské centrum KV, z.s.
- Člověk v tísni, o.p.s.
- Farní charita KV
- Oblastní charita Ostrov
- Dolmen, z.ú.

Cestovní ruch a lázeňství

- Magistrát města Karlovy Vary, Odbor rozvoje a investic
- Magistrát města Karlovy Vary, Odbor památkové péče
- Magistrát města Karlovy Vary, Odbor kultury, školství a tělovýchovy
- Kancelář architektury města Karlovy Vary
- Kancelář architektury města Karlovy Vary, UNESCO site manager
- Další obce Karlovarské aglomerace (např. Sokolov, Chodov, Ostrov, Nejdek, Kyselka, Loket, Bečov nad Teplou)
- Živý kraj – destinační agentura pro Karlovarský kraj
- Infocentrum Karlovy Vary, o.p.s.
- Městské informační centrum Ostrov

- Informační centrum Loket
- Městský dům kultury Sokolov, p.o.
- Správa přírodních a léčivých zdrojů a kolonád, p.s.
- Lázeňské lesy Karlovy Vary, p.o.
- Asociace hotelů a restaurací, sekce Karlovy Vary
- Dopravní podnik Karlovy Vary
- Biskupství plzeňské, projektové oddělení
- Karlovarská agentura rozvoje podnikání, p.o.

6 Seznam zkratek

APZ	Aktivní politika zaměstnanosti
ASCKK	Aktualizace strategie cyklistiky Karlovarského kraje
B+R	Bike and Ride
CZT	Centrální zásobování teplem
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
ČSÚ SLBD	Český statistický úřad – Sčítání lidu, domů a bytů
ČSÚ VDB	Český statistický úřad – Veřejná databáze
ČSÚ VŠPS	Český statistický úřad – všeobecné šetření pracovních sil
ČZBA	Česká bioplynová asociace
ČZÚ	Česká zemědělská universita
CHKO	Chráněná krajinná oblast
CHOPAV	Chráněná oblast přirozené akumulace vod
IKAP	Implementace krajského akčního plánu
ISSaR	Informační systém statistiky a reportingu
KAM	KV Kancelář architektury města Karlovy Vary
KES	Koeficient ekologické stability
KK	Karlovarský kraj
KKN	Karlovarská krajská nemocnice
KV	Karlovy Vary
MAP	Místní akční plán
MF ČR	Ministerstvo financí ČR
MHD	Městská hromadná doprava
MMR ČR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MPO ČR	Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR
MPSV ČR	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
MŠ	Mateřská škola
MÚK	Mimoúrovňová křižovatka
P+G	Park and Go
P+R	Park and Ride
POÚ	Pověřený obecní úřad
PRKK 2014-21	Program rozvoje kraje 2014-21
PUMM KV	Plán udržitelné mobility Karlovy Vary
REZZO1	Registr emisí a zdrojů znečišťování ovzduší (1. kategorie)
RIS3	Strategie inteligentní specializace
RUD	Rozpočtové určení daní
ŘSD	Ředitelství silnic a dálnic
SEKM	Systém evidence kontaminovaných míst
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
SRN	Spolková republika Německo
TEN-T	Transevropská dopravní síť
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
ÚSES	Územní systém ekologické stability
VaV	Výzkum a vývoj
VŠFS	Vysoká škola finanční a správní
VÚPSV	Výzkumný ústav práce a sociálních věcí
ZCHÚ	Zvláště chráněné území
ZŠ	Základní škola
ZÚR	Zásady územního rozvoje
ZZS KV	Zdravotnická záchranná služba Karlovy Vary

7 Seznam tabulek, grafů a obrázků

Seznam tabulek

Tabulka 1: Karlovarská aglomerace ve vztahu ke Karlovarskému kraji a její charakteristiky populační dynamiky 7
Tabulka 2: Přehled obcí zahrnutých do vymezené Karlovarské aglomerace 7
Tabulka 3: Vývoj počtu obyvatel v Karlovarské aglomeraci 13
Tabulka 4: Věková struktura obyvatel v Karlovarské aglomeraci v roce 2019 16
Tabulka 5: Intenzita bytové výstavby v Karlovarské aglomeraci 18
Tabulka 6: Stáří bytového fondu v aglomeraci v porovnání s Karlovarským krajem 19
Tabulka 7: Srovnání počtu sociálních bytů a jiných forem bydlení a sociálně vyloučených lokalit 20
Tabulka 8: Přehled počtu služeb sociální péče dle počtu zařízení sociálních služeb v obcích Karlovarské aglomerace k 14. 9. 2020 22
Tabulka 9: Přehled počtu služeb sociální prevence dle počtu zařízení sociálních služeb v obcích Karlovarské aglomerace k 14. 9. 2020 22
Tabulka 10: Vývoj průměrného měsíčního počtu příjemců příspěvku na péči v ORP zařazených do územní Karlovarské aglomerace v letech 2015-2019 23
Tabulka 11: Počet osob v exekuci v obcích Karlovarské aglomerace k 23. 4. 2020 25
Tabulka 12: Přehled počtu zdravotnických zařízení v obcích aglomerace Karlovy Vary k 27. 7. 2020 28
Tabulka 13: Počet registrovaných neziskových organizací k 3. 8. 2020 31
Tabulka 14 Střední vzdělávání v Karlovarské aglomeraci 38
Tabulka 15 Ekonomicky aktivní obyvatelstvo v obcích Karlovarské aglomerace, Karlovarském kraji a ČR 42
Tabulka 16 Počet zaměstnaných v jednotlivých odvětvích v letech 1993 a 2012 a 2019 v Karlovarském kraji 45
Tabulka 17 Míra podnikatelské aktivity v Karlovarské aglomeraci v roce 2019 46
Tabulka 18 Podíl nezaměstnaných osob v Karlovarské aglomeraci (říjen 2019) 48
Tabulka 19 Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky evidence (podíl, v %), Karlovarský kraj a ČR (k 31. 10. 2019) 50
Tabulka 20 Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky evidence (k 31. 12. 2018) 50
Tabulka 21: Celkové výdaje na výzkum a vývoj a celkový počet udělených patentů, kraje ČR, 2010-2018 51
Tabulka 22: Návštěvnost v krajích v roce 2019 53
Tabulka 23: Charakteristiky návštěvnosti, HUZ, dle ORP, 2019 54
Tabulka 24: Hromadná ubytovací zařízení – struktura, dle ORP, 2019 55
Tabulka 25: Počet lázeňských hostů a počet přenocování v letech 2012 - 2018 58
Tabulka 26: Přehled obcí Karlovarské aglomerace se zařazením do územně správních celků 60
Tabulka 27 Hospodaření obcí v Karlovarské aglomeraci, 2019 62
Tabulka 28 Výroba elektrické energie v Karlovarském kraji v roce 2019 81
Tabulka 29 Podíl vodních ploch z celkové výměry území aglomerace Karlovy Vary a Karlovarského kraje 84
Tabulka 30 Emise základních znečišťujících látek (REZZO 1-3) k roku 2017 88
Tabulka 31 Koeficient ekologické stability v obcích karlovarské aglomerace 89
Tabulka 32 Přehled lokalit starých ekologických zátěží s nejvyšší rizikovostí 91
Tabulka 33 Staré zátěže území a kontaminované plochy 91

Tabulka 34 Seznam brownfieldů v aglomeraci 93
Tabulka 35 Produkce průmyslového, komunálního odpadu a oddělených složek odpadu v roce 2018 v Karlovarském kraji a Česku 95
Tabulka 36 Množství vytříděného odpadu na obyvatele v krajích ČR za rok 2014, 2020 95

Seznam grafů

Graf 1: Vzdělanostní struktura Karlovarské aglomerace v porovnání s ČR 17
Graf 2: Průměrný měsíční počet vyplacených příspěvků na živobytí v ORP Karlovy Vary, Sokolov a Ostrov v letech 2015-2019 26
Graf 3: Průměrný měsíční počet vyplacených doplatků na bydlení v ORP Karlovy Vary, Sokolov a Ostrov v letech 2015-2019 27
Graf 4 Podíl obyvatel zásobovaných vodou a napojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu v roce 2018 (v %) 98

Seznam obrázků

Obrázek 1: Mapa Karlovarské aglomerace 9
Obrázek 2: Hrubá míra migračního přírůstku v obcích Karlovarské aglomerace (10 letý průměr let 2010-2019) 15
Obrázek 3: Turistické cíle v Karlovarském kraji 56
Obrázek 4: Nejnavštěvovanější turistické cíle v Karlovarském kraji 56
Obrázek 5: Turistické cíle s nejvyšším nárůstem návštěvnosti v roce 2019 56
Obrázek 6 Mapa železničních tratí v Karlovarském kraji 68
Obrázek 7: Předpokládaný postup dokončení dálnice D6 74
Obrázek 8: Intenzity provozu dle Sčítání dopravy 2016 75
Obrázek 9 Mapa realizovaných revitalizačních opatření vodního prostředí 87

Příloha 1: Seznam obcí Karlovarské aglomerace

Kód ORP	Název ORP	Kód obce	Název obce/města	Typ územní samosprávné jednotky	Počet obyvatel 2019	Katastrální výměra v ha
4103	Karlovy Vary	538001	Andělská Hora	obec	372	808
4103	Karlovy Vary	554995	Bečov nad Teplou	město	934	1 982
4103	Karlovy Vary	555029	Bochov	město	1 980	9 569
4103	Karlovy Vary	555045	Božičany	obec	636	766
4103	Karlovy Vary	537870	Březová	obec	529	208
4103	Karlovy Vary	537918	Dalovice	obec	2 000	628
4103	Karlovy Vary	538116	Děpoltovice	obec	374	1 288
4106	Ostrov	538159	Hájek	obec	623	875
4103	Karlovy Vary	551651	Hory	obec	281	788
4106	Ostrov	555185	Hroznětín	město	2 041	2 379
4107	Sokolov	560383	Chodov	město	13 394	1 426
4103	Karlovy Vary	537926	Jenišov	obec	1 079	518
4103	Karlovy Vary	554961	Karlovy Vary	statutární město	48 501	5 908
4103	Karlovy Vary	555258	Kolová	obec	763	703
4106	Ostrov	578045	Krásný Les	obec	329	2 271
4103	Karlovy Vary	555347	Kyselka	obec	792	653
4107	Sokolov	560537	Loket	město	3 055	2 673
4103	Karlovy Vary	537934	Mírová	obec	336	390
4103	Karlovy Vary	555380	Nejdek	město	7 807	5 226
4103	Karlovy Vary	555398	Nová Role	město	4 161	1 353
4107	Sokolov	560570	Nové Sedlo	město	2 599	1 698
4106	Ostrov	555428	Ostrov	město	16 731	5 041
4103	Karlovy Vary	537969	Otovice	obec	916	442
4103	Karlovy Vary	556947	Pila	obec	535	711
4103	Karlovy Vary	555533	Sadov	obec	1 269	1 934
4103	Karlovy Vary	538027	Smolné Pece	obec	206	645
4107	Sokolov	560286	Sokolov	město	23 241	2 292
4103	Karlovy Vary	555550	Stanovice	obec	630	3 161
4103	Karlovy Vary	555592	Stružná	obec	573	1 262

Kód ORP	Název ORP	Kód obce	Název obce/města	Typ územní samosprávné jednotky	Počet obyvatel 2019	Katastrální výměra v ha
4103	Karlovy Vary	555614	Šemnice	obec	673	1 322
4103	Karlovy Vary	537845	Teplička	obec	119	456
4106	Ostrov	555703	Velichov	obec	549	235
4107	Sokolov	560685	Vintířov	obec	1 187	1 436
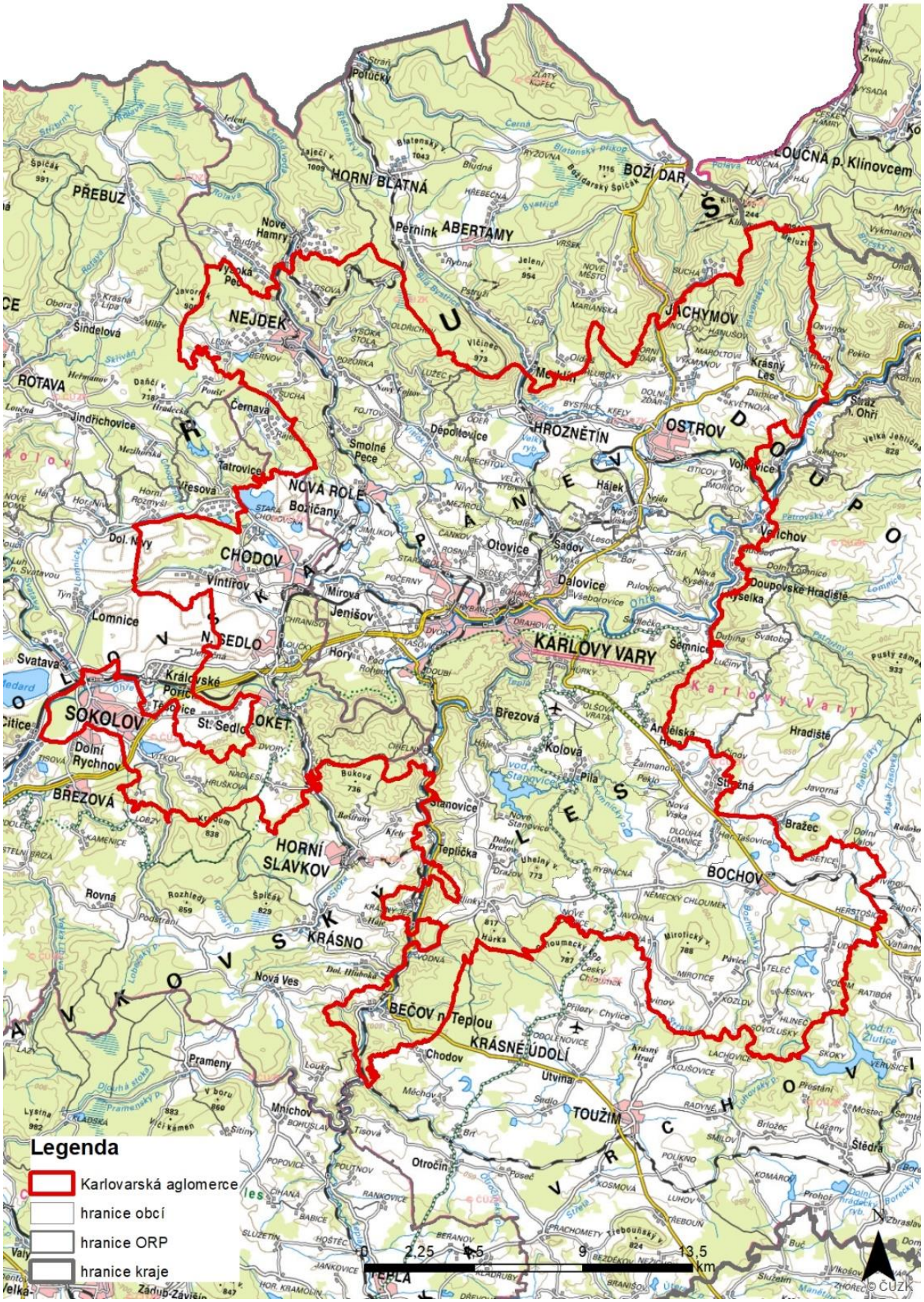
Příloha 2: Mapa Karlovarské aglomerace